

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ การศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุน
ทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

โดย

รศ.ดร.จิราพร ตยุตินุกุล

นางสาวลักขณ์ เดชจิตติกุล

กรกฎาคม 2552

สัญญาเลขที่ RDG51N0041

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการ การศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุน
ทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

โดย

รศ.ดร.จิราพร ตยุดิวิกุล

นางสาวลัทธน์ เลิศฐิติกุล

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

บอกเล่าเพื่อความเข้าใจร่วมกัน

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่คนในชุมชนได้มาร่วมคิดทบทวนสถานการณ์ ตั้งคำถาม วางแผน หาข้อมูล ทดลองทำ วิเคราะห์ สรุปผลการทำงานและหาคำตอบเพื่อปรับปรุงงานต่อไป” กล่าวคือ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหนึ่งที่น่าเน้นการให้ “คน” ในชุมชนเข้ามาร่วมในกระบวนการวิจัย ตั้งแต่การเริ่มคิด การตั้งคำถาม การวางแผน และค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบเป็นรูปธรรม โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติการจริง (Action Research) อันทำให้ชุมชนได้เรียนรู้ สร้างผลงาน มีความเข้มแข็งในการแก้ปัญหาของตนเอง และสามารถใช้กระบวนการนี้ในการแก้ไขปัญหาอื่น ๆ ในท้องถิ่นโดยมีกระบวนการศึกษาเรียนรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ดังนั้นจุดเน้นของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงอยู่ที่ “กระบวนการ” มากกว่า “ผลลัพธ์” เพื่อให้ชาวบ้านได้ประโยชน์จากงานวิจัยโดยตรง และให้งานวิจัยมีส่วนในการแก้ปัญหาของชาวบ้าน รวมทั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นจริงในชุมชน ซึ่งจะต้องอาศัย “เวที” (การประชุม เสวนา พุดคุยถกเถียง) เป็นวิธีการเพื่อให้คนในชุมชน ทั้งชาวบ้าน ครู นักพัฒนา สมาชิกอบต. กรรมการสหกรณ์ ข้าราชการ หรือกลุ่มคนอื่น ๆ เข้ามาร่วมหาวิธีใช้ “ปัญญา” ในกระบวนการวิจัย

“กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น” หมายถึง การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อตอบ “คำถาม” หรือ “ความสงสัย” บางอย่าง ดังนั้นสิ่งสำคัญคือประเด็น “คำถาม” ต้องคมชัด โดยมีการแยกแยะประเด็นว่า ข้อสงสัยอยู่ตรงไหน มีการหา “ข้อมูล” ก่อนทำ มีการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล มีการ “วางแผน” การทำงานบนฐานข้อมูลที่มีอยู่ และในระหว่างลงมือทำมีการ “บันทึก” มีการ “ทบทวน” ความก้าวหน้า “วิเคราะห์” ความสำเร็จและอุปสรรคอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ “ถอด” กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นออกมาให้ชัดเจน ในที่สุดก็จะสามารถ “สรุปบทเรียน” ตอบคำถามที่ตั้งไว้ แล้วอาจจะทำใหม่ให้ดีขึ้น ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นบทเรียนสำหรับเรื่องอื่น ๆ หรือพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป ซึ่งทั้งหมดนี้กระทำโดย “ผู้ที่เกี่ยวข้อง” ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นนั่นเอง ดังนั้นกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงเป็นงานวิจัยอีกแบบหนึ่งที่ไม่ยึดติดกับระเบียบแบบแผนทางวิชาการมากนัก แต่เป็นการสร้างความรู้ในตัวตนท้องถิ่น โดยคนท้องถิ่น เพื่อคนท้องถิ่น โดยมุ่งแก้ไขปัญหาด้วยการทดลองทำจริง และมีการบันทึกและวิเคราะห์อย่างเป็นระเบียบ การวิจัยแบบนี้จึงไม่ใช่เครื่องมือทางวิชาการ ไม่ใช่ของศักดิ์สิทธิ์ที่ผูกขาดอยู่กับครูบาอาจารย์ แต่เป็นเครื่องมือธรรมดาที่ชาวบ้านก็ใช้เป็น เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

สกว.สำนักงานภาค ได้ใช้วิธีการสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามแนวคิดและหลักการดังกล่าวมาแล้วในระยะเวลาหนึ่ง พบว่าชาวบ้านหรือทีมวิจัยส่วนใหญ่สามารถสะท้อนการดำเนินงานด้วยการบอกเล่าได้เป็นอย่างดี ในขณะเดียวกันก็พบว่าการเขียนรายงานเป็นปัญหาที่สร้างความหนักใจให้แก่กวิจัยเป็นอย่างมาก ดังนั้นด้วยความตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว

สกว.สำนักงานภาค จึงได้ปรับรูปแบบการเขียนรายงานวิจัยให้มีความยืดหยุ่น และมีความง่ายต่อการนำเสนองานออกมาในรูปแบบที่นักวิจัยถนัด โดยไม่ยึดติดในเรื่องของภาษาและรูปแบบที่เป็นวิชาการมากเกินไป ซึ่งเป้าหมายสำคัญของรายงานวิจัยยังคงมุ่งเน้นการนำเสนอให้เห็นภาพของกระบวนการวิจัยมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย โดยกลไกสำคัญที่จะช่วยให้นักวิจัยให้มีความสามารถเขียนรายงานที่นำเสนอกระบวนการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ ศูนย์ประสานงานวิจัย (Node) ในพื้นที่ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงโครงการวิจัยมาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบการทำงานวิจัย ดังนั้น Node จะรับรู้พัฒนาการของโครงการวิจัยมาโดยตลอด บทบาทการวิเคราะห์เนื้อหาหรือกิจกรรมของโครงการจึงเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง Node และนักวิจัย ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวได้นำมาซึ่งการถอดบทเรียนโครงการวิจัย สู่การเขียนมาเป็นรายงานวิจัยที่มีคุณค่าในที่สุด

อย่างไรก็ตาม รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น อาจไม่สมบูรณ์แบบดังเช่นรายงานวิจัยเชิงวิชาการโดยทั่วไป หากแต่ได้คำตอบและเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัย ซึ่งท่านสามารถเข้าไปค้นหา ศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมได้จากพื้นที่

สกว.สำนักงานภาค

แบบเสนอรายงาน วิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์

เรื่อง เสนอรายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์

เรียน ผู้ประสานงานโครงการ ชุม CBMAG

ตามที่โครงการชุด CBMAG ได้ส่งข้อประมวลความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สนใจ
ต่อโครงการวิจัย เรื่อง “.....” ตามสัญญาเลขที่ที่ได้จากเวทีรายงานความก้าวหน้าระยะที่ 2
ของนักศึกษาที่ได้รับทุน CBMAG (Community – based Master Research) ในปี เมื่อวันที่ เดือน.....
พ.ศ. เวลา ณเพื่อพิจารณาแก้ไขแล้วนั้น

ข้าพเจ้า.....รหัสประจำตัว.....นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัย.....
สาขา.....ได้พิจารณาปรับแก้เอกสารรายงานจนกระทั่งมีความสมบูรณ์แล้ว
จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ลงนาม.....

(.....)

หัวหน้าโครงการ

ความเห็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ

.....
.....

ลงนาม.....

(.....)

ประธาน/อาจารย์ที่ปรึกษา

ความเห็นพี่เลี้ยงโครงการ

.....
.....

ลงนาม.....

(.....)

ผู้ประสานงาน/พี่เลี้ยงโครงการวิจัย

ความเห็นผู้ประสานงานโครงการชุดทุน CBMAG

.....
.....

ลงนาม.....

(รองศาสตราจารย์สุกศักดิ์ ลิ้มปิติ)

ผู้ประสานงานโครงการชุดทุน CBMAG

เอกสารที่ต้องส่งประกอบ

1. รายงานฉบับสมบูรณ์เข้าเล่มปกสีเหลืองนวล + ใสขาว จำนวน 5 เล่ม
2. แผ่น CD ของรายงานฉบับสมบูรณ์ จำนวน 1 แผ่น
3. รายงานการเงิน
4. สำเนาสมุดบัญชีที่รับยอดเป็นปัจจุบันแล้ว
5. วิทยานิพนธ์ 1 เล่ม
6. เอกสารสรุปผลงานวิจัยในรูปแบบและภาษาที่เหมาะสมสำหรับการ
ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ต่อประชาชนทั่วไป ส่งพร้อมกับรายงานฉบับสุดท้าย
หรือเมื่อผู้ให้ทุนกำหนดเป็นคราว ไป (ง่ายที่สุด คือ การเขียน RE การใช้
ประโยชน์จากงานวิจัย)
7. หลักฐานการอนุมัติโครงร่างวิทยานิพนธ์จากสถาบันการศึกษาผู้รับทุน

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการชุดทุนวิจัย CBPUS (community based projects for undergraduate student) มีเป้าหมายสนับสนุนให้นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ทำโครงการวิจัยในพื้นที่ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เขต ภาคเหนือ โดยเน้นการมีส่วนร่วมกับชุมชนในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระบวนการวิจัยโดยมีชุมชนเป็นเวทีให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ขณะเดียวกันนักศึกษาได้ร่วมกับชุมชนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนในหัวข้อวิจัย ที่นักศึกษาจะสามารถร่วมกับชุมชนได้ จากประสบการณ์ที่ผ่านมาพบว่านักศึกษายังมีประสบการณ์น้อยและขาดโอกาสฝึกปฏิบัติการคิดวิเคราะห์โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหาร่วมกับชุมชนในพื้นที่ดังกล่าว โครงการ CBPUS จึงเป็นโครงการที่คาดหวังจะให้โอกาสทางการศึกษาโดยที่นักศึกษาจะได้ฝึกปฏิบัติงานวิจัยในพื้นที่ชุมชนที่กำหนดโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา พี่เลี้ยงวิจัย นักวิชาการศึกษาและชุมชนเป็นแกนนำสำคัญที่ช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้งานวิจัย ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ในชุดโครงการ CBPUS ในการดำเนินการ ให้นักศึกษานำความรู้ที่ได้จากการเรียนในสถาบันการศึกษาไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เข้าใจในปัญหาของชุมชน และร่วมกันดำเนินการวิจัยเพื่อช่วยแก้ปัญหาด้วยกระบวนการวิจัย ขณะเดียวกัน จะช่วยกระตุ้นให้อาจารย์ในสถาบันการศึกษาได้รับทราบและเข้าใจปัญหาของชุมชนอย่างแท้จริงด้วย อันจะนำไปสู่การวิจัยชุมชนที่กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อให้โครงการการสนับสนุนทุนวิจัยภายใต้ชื่อ CBPUS เกิดความสมบูรณ์รวมทั้งมีกลไกและโครงสร้างการบริหารชุดโครงการที่เป็นรูปแบบจึงได้ศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาสู่การออกแบบลักษณะการให้ทุนที่เหมาะสม รวมถึงค้นหากฎและโครงสร้างการบริหารจัดการชุดทุน เพื่อความเหมาะสมในการทำงานต่อไป

ผลการศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุน ทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยการทดลองโครงการนำร่อง 6 โครงการได้แบ่งหมวดกิจกรรมหลักไว้เป็น 3 หมวด ได้แก่ หมวด การพิจารณาทุน จะเป็นการเตรียมการเปิดรับทุนเริ่มตั้งแต่การประชาสัมพันธ์ทุนซึ่งหมายรวมถึงการจัดเวทีให้ข้อมูลแก่ผู้รับทุน การเตรียมเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำหรับผู้รับทุน หลังจากมีผู้สนใจขอรับทุนและส่งข้อเสนอโครงการมาแล้ว จะมีการพิจารณาข้อเสนอโครงการโดยกรรมการพิจารณาทุนตามเกณฑ์การพิจารณา แล้วจึงประกาศชื่อผู้ได้รับทุน พร้อมกับการให้ข้อมูลรายละเอียดการใช้ทุนในเบื้องต้น และกรทำสัญญารับทุนระหว่างชุดโครงการกับอาจารย์และนักศึกษา สำหรับ หมวด การติดตาม หนุนเสริม เมื่อผู้รับทุนได้เข้าสู่กระบวนการวิจัย จะได้รับการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อชุมชนในเบื้องต้น ให้เป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังมีการติดตามหนุนเสริม ลงพื้นที่ชุมชนซึ่งเป็นพื้นที่วิจัยให้ความช่วยเหลือขณะที่อยู่ในระหว่างดำเนินการวิจัย ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้วิจัยใน

การทำงานร่วมกับชุมชน นอกจากจะมีการติดตามหนุนเสริมแล้ว ชุดโครงการยังได้กำหนดแผนการรายงานความก้าวหน้าเป็นการติดตามผลการดำเนินการวิจัยในระยะแรก เป็นการกระตุ้นการทำงานของผู้วิจัยให้ดำเนินตามแผนที่ได้เสนอไว้ในครั้งแรก ส่วนหมวดการสรุปงาน ซึ่งเป็นหมวดสุดท้ายที่ชุดโครงการจะต้องเก็บรายละเอียดทั้งเพื่อตอบโจทย์วิจัย หมวดนี้ได้เน้นการสรุปผลการวิจัยและการค้นข้อมูลสู่ชุมชน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญของการทำวิจัยเพื่อชุมชน และเป็นเป้าหมายหลักของชุดโครงการที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมกับชุมชน

การดำเนินงานโครงการ CBPUS เกิดปัญหาและอุปสรรคการทำงานบ้าง **ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยชุมชน** เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 ยังไม่ได้เรียนกระบวนการวิจัย จึงส่งผลให้การดำเนินการวิจัยมีประสบการณ์น้อย มีการแก้ไขปรับปรุง ทั้งจากเวทีรายงานความก้าวหน้าและการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงได้มีข้อเสนอแนะว่า ก่อนเริ่มการวิจัยชุดโครงการควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจจะช่วยให้นักศึกษาทำงานได้โดยพึ่งพาอาจารย์ให้น้อยที่สุด ในส่วนของอาจารย์ที่ปรึกษาพบว่า มีบางโครงการยังขาดประสบการณ์ในการทำงานวิจัยชุมชนด้วยเช่นกัน ดังนั้น ควรอบรมเสริมความรู้ให้กับทางคณาจารย์ด้วยเช่นกัน **ด้านเวลาการดำเนินการวิจัย** ถึงแม้ว่าชุดโครงการจะได้ศึกษาข้อมูลหลักสูตรของแต่ละสถาบัน หาช่วงเวลาวิจัยที่เหมาะสมแล้วก็ตาม แต่ก็ได้รับข้อเสนอจากทุกโครงการว่า ควรมีการขยายเวลา หรือ ย้ายช่วงเวลาที่เหมาะสมโดยให้เหตุผลไว้หลายประการ จึงได้สรุปไว้เป็นแนวทาง การเปิดรับข้อเสนอโครงการไว้ 2 รอบโดยแบ่งระยะเวลาตามภาคการศึกษา **ด้านการจัดทำรายงานวิจัย** ตามที่ชุดโครงการได้จัดรูปแบบการบริหารจัดการโครงการนำร่อง กำหนดให้ผู้วิจัยต้องนำเสนอรายงานความก้าวหน้าตามรูปแบบที่กำหนดนั้น ได้มีข้อเสนอแนะจากโครงการนำร่องว่า เนื่องจากโครงการดังกล่าวมีช่วงเวลาวิจัยสั้น การรายงานความก้าวหน้า น่าจะเป็นการรายงานการทำกิจกรรมตามข้อเท็จจริง โดยมีอิสระในการจัดรูปแบบการเขียนรายงาน ประเด็นนี้นักศึกษาเห็นว่าเป็นปัญหาในการเขียนรายงานเป็นอย่างมาก เนื่องจากไม่ค่อยมีเวลาให้กับงานวิจัยมากนัก อย่างไรก็ตามฝ่ายให้ทุนได้แสดงความคิดเห็นว่าการจัดทำรายงานความก้าวหน้าเป็นการเตรียมข้อมูลส่วนหนึ่งของรายงานฉบับสมบูรณ์จะช่วยให้นักศึกษาไม่ต้องกังวลเรื่องข้อมูลมาก แล้วยังช่วยประหยัดเวลาในการเรียบเรียงรายงานได้ด้วย **ด้านการติดตามรายงาน** จากการรายงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในชุดโครงการพบว่า การติดตามรายงานจากผู้วิจัยโครงการนำร่องนั้นยังไม่ได้ตามกำหนดเวลาทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ขาดประสิทธิภาพ จากผลการดำเนินงาน ชุดโครงการ ได้พบอุปสรรคปัญหาโดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบการทำรายงานวิจัยของนักศึกษาว่าไม่อยู่ในรูปแบบเดียวกัน ดังนั้นจึงได้จัดทำคู่มือรูปแบบการจัดทำรายงานการวิจัยขึ้น นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะในการเขียนข้อเสนอโครงการ เกณฑ์การประเมินข้อเสนอโครงการ รูปแบบการรายงานความก้าวหน้า ฯลฯ อื่นๆ ที่จะนำไปใช้ในการบริหารจัดการชุดโครงการ

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญแบบฟอร์ม	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน	17
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน	22
1. ช่วงก่อนขึ้นโครงการ	22
1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลหลักสูตรการเรียนระดับปริญญาตรี	22
1.2 การเปรียบเทียบระหว่าง CBR CBMAG CBPUS	27
2. ช่วงขึ้นโครงการ	37
2.1 ประเด็นหารือกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุดโครงการ CBPUS	37
2.2 การดำเนินงานแสวงหาโครงการนำร่องเพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการ	39
3. แนวทางการบริหารจัดการทุน CBPUS และเงินลงทุน	42
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	85
เอกสารอ้างอิง	91
ภาคผนวก	92
ภาคผนวกที่ 1 แบบฟอร์ม ข้อเสนอโครงการวิจัยนำร่อง	93
ภาคผนวกที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการนำร่อง	99
ภาคผนวกที่ 3 แบบประเมินโครงการวิจัย	101
ภาคผนวกที่ 4 แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการนำร่อง	102
ภาคผนวกที่ 5 แบบสัญญาโครงการวิจัย	103
ภาคผนวกที่ 6 แบบการเขียนรายงานความก้าวหน้า	107
ภาคผนวกที่ 7 แบบปกรายงานความก้าวหน้า	108
ภาคผนวกที่ 8 ข้อมูลประกอบการรายงานฉบับสมบูรณ์	109

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวกที่ 9 เอกสาร การเงิน	110
ภาคผนวกที่ 10 ใบสำคัญรับเงินที่ใช้ในโครงการนำร่อง	111
ภาคผนวกที่ 11 โครงสร้างการบริหารจัดการชุดทุน CBPUS	112
ภาคผนวกที่ 12 คู่มือการเขียนรายงานการวิจัย : ปกรายงาน	113
ภาคผนวกที่ 13 คู่มือการเขียนรายงานการวิจัย : บทสรุปผู้บริหาร	114
ภาคผนวกที่ 14 คู่มือการเขียนรายงานการวิจัย : การทบทวนวรรณกรรม	115
ภาคผนวกที่ 15 คู่มือการเขียนรายงานการวิจัย : วิธีการดำเนินงาน	116
ภาคผนวกที่ 16 คู่มือการเขียนรายงานการวิจัย : ภาคผนวก	117
ประมวลภาพกิจกรรมชุดโครงการ CBPUS	118

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	โครงสร้างการบริหารงานและรูปแบบการสนับสนุนทุน	2
ตารางที่ 2	หลักสูตรการศึกษานอกสถานที่ สัมมนา และงานวิจัย	8
ตารางที่ 3	ช่วงเวลาการดำเนินโครงการ IRPUS	13
ตารางที่ 4	แผนการดำเนินการวิจัย	18
ตารางที่ 5	แสดงข้อสรุปจากการศึกษาข้อมูลหลักสูตรและช่วงเวลาจากข้อมูล ของแต่ละมหาวิทยาลัย	26
ตารางที่ 6	เงื่อนไขการให้ทุนวิจัยจากแหล่งทุนอื่นๆ	28
ตารางที่ 7	เปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบการบริหารจัดการของ CBR CBMAG และ CBPUS	30
ตารางที่ 8	สรุปรายละเอียดของโครงการนำร่อง CBPUS	41
ตารางที่ 9	ข้อเสนอแนะเพื่อวางแนวทางบริหารจัดการทุน CBPUS	42
ตารางที่ 10	รหัสโครงการนำร่อง	46
ตารางที่ 11	สรุปผลการดำเนินงานของโครงการนำร่อง	52
ตารางที่ 12	ที่มาของโจทย์วิจัยโครงการนำร่อง	57
ตารางที่ 13	สรุปผลข้อมูลชุด CBPUS “ช่วงปลายน้ำ”	61
ตารางที่ 14	สรุปการเรียนรู้ของนักศึกษาโครงการนำร่อง จากกิจกรรมถอดบทเรียน	64
ตารางที่ 15	แผนการเปิดรับทุน CBPUS	87

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1	กรอบแนวคิดการทำชุดโครงงานสนับสนุนนักศึกษาปริญญาตรี CBPUS	21
ภาพที่ 2	อัตราส่วนการจัดสหกิจศึกษา การฝึกงาน และการวิจัย ของหลักสูตรการศึกษา ระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	23
ภาพที่ 3	ช่วงเวลาศึกษา สหกิจศึกษา การฝึกงาน และการวิจัยในมหาวิทยาลัยของ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	23
ภาพที่ 4	อัตราส่วนการจัดสหกิจศึกษา การฝึกงาน และการวิจัย ของหลักสูตรการศึกษา ระดับปริญญาตรี กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	24
ภาพที่ 5	ช่วงเวลาการศึกษาสหกิจศึกษา การฝึกงาน และการวิจัย ของหลักสูตรการศึกษา ระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัย กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	24
ภาพที่ 6	อัตราส่วนการจัดสหกิจศึกษา การฝึกงาน และการวิจัย ของหลักสูตรการศึกษา ระดับปริญญาตรี กลุ่มสาขามนุษย์-สังคม	25
ภาพที่ 7	ช่วงเวลาการปฏิบัติงานของสหกิจศึกษา การฝึกงาน และการวิจัยของหลักสูตร การศึกษาระดับปริญญาตรี กลุ่มสาขามนุษย์-สังคม	25
ภาพที่ 8	ขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อแสวงหาโครงการนำร่อง	40

สารบัญแบบฟอร์ม

หน้า

แบบฟอร์มที่ 1	แบบฟอร์ม ข้อเสนอโครงการวิจัยนำร่อง	93
แบบฟอร์มที่ 2	ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการนำร่อง	99
แบบฟอร์มที่ 3	แบบประเมินโครงการวิจัย	101
แบบฟอร์มที่ 4	แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการ โครงการนำร่อง	102
แบบฟอร์มที่ 5	แบบสัญญาโครงการวิจัย	103
แบบฟอร์มที่ 6	แบบการเขียนรายงานความก้าวหน้า	107
แบบฟอร์มที่ 7	แบบปกรายงานความก้าวหน้า	108
แบบฟอร์มที่ 8	ข้อมูลประกอบการรายงานฉบับสมบูรณ์	109
แบบฟอร์มที่ 9	เอกสาร การเงิน	110
แบบฟอร์มที่ 10	ใบสำคัญรับเงินที่ใช้ในโครงการนำร่อง	111
แบบฟอร์มที่ 11	โครงสร้างการบริหารจัดการชุดทุน CBPUS	112
แบบฟอร์มที่ 12	คู่มือการเขียนรายงานการวิจัย : ปกรายงาน	113
แบบฟอร์มที่ 13	คู่มือการเขียนรายงานการวิจัย : บทสรุปผู้บริหาร	114
แบบฟอร์มที่ 14	คู่มือการเขียนรายงานการวิจัย : การทบทวนวรรณกรรม	115
แบบฟอร์มที่ 15	คู่มือการเขียนรายงานการวิจัย : วิธีการดำเนินงาน	116
ภาคผนวกที่ 16	คู่มือการเขียนรายงานการวิจัย : ภาคผนวก	117

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

โครงการชุดทุนวิจัย CBPUS (community based projects for undergraduate student) เกิดขึ้นภายใต้แนวคิดและตัวอย่างรูปแบบการให้ทุนสนับสนุนนิสิต นักศึกษา จากชุดทุนวิจัย IRPUS (Industry and research projects for undergraduate student) และชุดทุนวิจัย CBMAG เพื่อมุ่งเน้นการสนับสนุนให้นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ทำโครงการวิจัยในพื้นที่ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เขต ภาคเหนือ โดยเน้นการมีส่วนร่วมกับชุมชนในลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการวิจัยโดยมีชุมชนเป็นเวทีให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ขณะเดียวกัน นักศึกษาได้ร่วมกับชุมชนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนในหัวข้อวิจัย ที่นักศึกษาจะสามารถร่วมกับชุมชนได้ เช่น การแก้ปัญหาหนี้สิน ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพของคนในชุมชนเนื่องจากผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมชุมชน การเกษตรเพื่ออาชีพ ฯลฯ ซึ่งโครงการเหล่านี้ นักศึกษาสามารถเข้าไปปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนได้

จากประสบการณ์การบริหารจัดการด้านการศึกษาในโครงการส่งเสริมและสนับสนุนความรู้ทักษะประสบการณ์ใน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ผ่านมามีพบว่า นักศึกษายังมีประสบการณ์น้อยและขาดโอกาสฝึกปฏิบัติการคิดวิเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหาร่วมกับชุมชนในพื้นที่ ดังนั้น โครงการ CBPUS จึงเป็นโครงการที่คาดหวังจะให้โอกาสทางการศึกษาโดยที่นักศึกษาจะได้ฝึกปฏิบัติงานวิจัยในพื้นที่ชุมชนที่กำหนดโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา ที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการศึกษาและชุมชนเป็นแกนนำสำคัญที่ช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้งานวิจัย ขณะเดียวกันสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ภายใต้โครงการ CBPUS จะให้การสนับสนุนทุนวิจัย ทั้งนี้ CBPUS คาดหวังว่า นักศึกษานำความรู้ที่ได้จากการเรียนในสถาบันการศึกษาไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เข้าใจในปัญหาของชุมชนและร่วมกันดำเนินการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาด้วยกระบวนการวิจัย นอกจากนี้ยังได้คาดหวังอีกว่า CBPUS จะช่วยกระตุ้นให้อาจารย์ในสถาบันการศึกษาได้รับทราบและเข้าใจปัญหาของชุมชนอย่างแท้จริงด้วย อันจะนำไปสู่การวิจัยชุมชนที่กว้างขวางยิ่งขึ้น

ทั้งนี้เพื่อให้โครงการการสนับสนุนทุนวิจัยภายใต้ชื่อ CBPUS เกิดความสมบูรณ์ รวมทั้งมีกลไกและโครงสร้างการบริหารชุดโครงการที่เป็นรูปแบบจึงจำเป็นต้องมีการค้นหาและรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาสู่การออกแบบลักษณะการให้ทุนที่เหมาะสม รวมถึงค้นหากลไกและโครงสร้างการบริหารจัดการชุดทุน เพื่อความเหมาะสมในการทำงานต่อไป

ตารางที่ 1 โครงสร้างการบริหารงานและรูปแบบการสนับสนุนทุน

โครงสร้างการบริหารงาน	รูปแบบการสนับสนุนทุน
ทีมงานในการบริหารจัดการชุดโครงการ	ความสำคัญ/วัตถุประสงค์หลักในการ
จำนวนคน ทักษะความรู้ ความสามารถ	สนับสนุนทุน/กลุ่มเป้าหมาย/
ลักษณะการบริหารจัดการ/เครือข่าย/	ลักษณะ เงื่อนไขของทุนวิจัย
กลไกการพิจารณาทุน/กรรมการ/ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรอบงบประมาณ ระยะเวลาของทุนวิจัย
กลไกการพัฒนา ติดตาม สนับสนุนทุนวิจัย	

คำถามวิจัย

โครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

วัตถุประสงค์ย่อย

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลตัวอย่างการสนับสนุนทุนวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีจากแหล่งทุนต่างๆ
2. เพื่อทดลองสนับสนุนทุนวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีเพื่อนำบทเรียนมาปรับปรุงชุดโครงการ
3. เพื่อค้นหา และสร้างความเข้าใจ รวมถึงเครือข่ายความร่วมมือ ระหว่างศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น สถาบันการศึกษา หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่จะร่วมในกระบวนการ
4. เพื่อร่างข้อเสนอโครงการ ชุดทุนวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี CBPUS ที่มีกรอบระเบียบ วิธีปฏิบัติ และข้อกำหนดภายใต้นโยบายของฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ระยะที่ 1

1. ข้อมูลตัวอย่างการสนับสนุนทุนวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีจากแหล่งทุนต่างๆ
2. ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นหรือเครือข่ายหน่วยงานที่จะร่วมดำเนินการ มีความเข้าใจและเกิดความร่วมมือในการทำงาน

3. ร่างโครงการ ชุตทุนวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ภายใต้เงื่อนไขงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น โดยฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

ระยะที่ 2

1. โครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

นิยามศัพท์ :

อาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง อาจารย์ที่ปรึกษาระดับปริญญาตรี มีงานวิจัยเกี่ยวกับชุมชน มีพื้นที่สำหรับวิจัย

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาปริญญาตรีทุกสาขาวิชาที่มีความสนใจในการวิจัยเพื่อท้องถิ่น

การสนับสนุนทุนวิจัย หมายถึง ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการแก้ปัญหาให้กับชุมชน การนำวิทยาการสมัยใหม่เข้าไปเสริมความรู้ให้กับชุมชน เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

สัมผัสชุมชน หมายถึง การเข้าถึงชุมชน และมีส่วนร่วมรับรู้ถึงปัญหาของชุมชนในพื้นที่

สหกิจศึกษา หมายถึง การศึกษาร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับองค์กรผู้ใช้บัณฑิตเป็นระบบการศึกษาที่เน้นประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติการจริงในองค์กรผู้ใช้นิต หรือการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานและพัฒนาทักษะที่เป็นความต้องการขององค์กรผู้ใช้นิต

งานวิจัย หมายถึง โครงการงาน ภาคนิพนธ์ ปัญหาพิเศษ เป็นกระบวนการวิชาที่ศึกษาด้านการวิจัยระดับปริญญาตรี ซึ่งแต่ละหลักสูตรจะใช้ชื่อแตกต่างกันไป

การฝึกงาน หมายถึง เป็นฝึกประสบการณ์วิชาชีพระยะสั้นในหน่วยงานต่าง ๆ มีความเข้มข้นของการฝึกงานและกระบวนการจัดการน้อยกว่า สหกิจศึกษา

ระยะเวลาการศึกษา 12 เดือน (เดือนมิถุนายน 2551 – พฤษภาคม 2552)

ขอบเขตพื้นที่ศึกษา มหาวิทยาลัยในภาคเหนือตอนบน

การเลือกกลุ่มเป้าหมาย

1. อาจารย์ที่ปรึกษาที่ทำงานวิจัยเกี่ยวกับชุมชน
2. นักศึกษาปริญญาตรีที่มีความสนใจในการทำวิจัยเพื่อท้องถิ่น

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากแนวคิดทุนวิจัยสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สถาบันต่าง ๆ ที่สนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาได้ใช้ความรู้ ความสามารถจากการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ นำไปฝึกหัดกระบวนการวิจัยให้เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่เพื่อสร้างนวัตกรรมหรือเพื่อแก้ปัญหา โดยใช้ความรู้ที่ถ่ายทอดจากครูบาอาจารย์ จากการค้นคว้าศึกษาข้อมูลด้วยตนเอง และจากผู้รู้ที่มีประสบการณ์ ภูมิปัญญาชาวบ้าน ขณะเดียวกันยังเป็นการต้องการของผู้ประกอบการหรือชุมชนที่เห็นด้วยกับการให้ฝ่ายวิชาการเข้ามาร่วมเสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับองค์กรหรือชุมชน โดยมีนักศึกษาเป็นผู้ร่วมปฏิบัติไปพร้อมกัน เป็นความช่วยเหลือกันของทุกภาคส่วน ที่มีเป้าหมายเดียวกันคือนิสิต นักศึกษาที่เป็นเยาวชนของประเทศไทยได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองสู่สังคมชุมชน

ปัจจุบันมีหลายสถาบันที่ได้สนับสนุนทุนวิจัยสำหรับนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโทมากมายได้แก่ โครงการสนับสนุนทุนวิจัยและพัฒนาสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์, โครงการงานอุตสาหกรรมและวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี (IRPUS), โครงการทุนวิจัยระดับปริญญาตรีภายใต้ โครงการงานวิจัยและพัฒนาวิสาหกิจ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี (EnPUS), โครงการทุนวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี (Window II), ทุนวิจัยปริญญานิพนธ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระดับปริญญาตรี, ทุนสนับสนุนในการทำวิจัย (Senior Project) แก่นักศึกษาปริญญาตรี 4 ที่กำลังศึกษาในหลักสูตรเกียรตินิยมของทุกสถาบันอุดมศึกษา, ทุนวิจัยปริญญานิพนธ์ปริญญาตรี (THAI'S pilot project) และทุนอื่นๆ ผลจากการสืบค้นข้อมูลทุนสนับสนุนการวิจัยสำหรับนักศึกษา

จากการศึกษาข้อมูลแหล่งสนับสนุนทุนการวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ถึงประเภทการให้ทุนการวิจัย สาขาวิชาที่ได้รับทุน และรายละเอียดของการให้ทุนสนับสนุนการวิจัย

1. ทุนสนับสนุนการทำวิจัยของนักศึกษาปริญญาตรี
2. ข้อมูลหลักสูตรการเรียนของมหาวิทยาลัย
3. แนวคิดระดับของการมีส่วนร่วม

1. ทุนสนับสนุนการทำวิจัยของนักศึกษาปริญญาตรี

จากการศึกษาข้อมูลแหล่งทุนสนับสนุนงานวิจัยทำให้ทราบถึงแหล่งทุนสนับสนุน นักศึกษาปริญญาตรีจากข้อมูลที่ได้จากสำนักงานพัฒนางานวิจัย (<http://research.pcm.ac.th>, 2550) ดังนี้

1.1 ทุนแผนงานบริหารทั่วไป งานวิจัยและพัฒนาการทหารกลาโหม

สนับสนุนโดย สำนักงานงบประมาณกลาโหม

ที่มาของเงินทุน งบประมาณแผ่นดิน

สาขาวิชาที่ให้ทุน วิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์

วิทยาศาสตร์การแพทย์

วิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางอาหาร

วิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรมวิจัย

เทคโนโลยีสารสนเทศศาสตร์ สังคมวิทยา การศึกษา

เงื่อนไข วิธีการให้ทุน ในการพิจารณาให้ทุนการวิจัยจะมีคณะกรรมการวิจัย และพัฒนาการทหารกระทรวงกลาโหมพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนขออนุมัติให้ดำเนิน โครงการจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

ช่วงเวลาที่ให้ทุน ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

1.2 เงินอุดหนุนการวิจัยและพัฒนาการทหาร

สนับสนุนโดย สำนักงานวิจัยและพัฒนาการทหารกลาโหม (สวพ.กท.)

ที่มาของเงินทุน งบประมาณแผ่นดิน

สาขาวิชาที่ให้ทุน วิศวกรรมศาสตร์ การสื่อสารด้วยดาวเทียม การสำรวจและรับรู้ จากระยะไกล พลังงานทดแทนเชื้อเพลิง

เงื่อนไข วิธีการให้ทุน

1. เป็นการวิจัยทางด้านวิจัยและพัฒนาการรบด้านยุทธโศปกรณ์ และวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

2. สอดคล้องกับเป้าหมายของกระทรวงกลาโหม

3. เป็นความต้องการของกองทัพที่จะได้รับประโยชน์จากงานวิจัยและพัฒนา

ช่วงเวลาที่ให้ทุน ตามวงรอบปีงบประมาณของทางราชการกำหนด

1.3 ทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทแผนงานวิจัยหรือชุดโครงการวิจัย

สนับสนุนโดย กองส่งเสริมการวิจัย

ที่มาของเงินทุน งบประมาณแผ่นดิน

สาขาวิชาที่ให้ทุน วิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช เกษตรศาสตร์และชีววิทยา

เงื่อนไข วิธีการให้ทุน ต้องเป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีฐานะระดับกรมหรือเทียบเท่าระดับกรมหรือหน่วยงานระดับคณะหรือหน่วยงานภาคเอกชนที่เป็นนิติบุคคลการวิจัยในลักษณะแผนงานวิจัยหรือโครงการวิจัยมีการดำเนินการในลักษณะบูรณาการและเกิดองค์รวม ผลงานวิจัยสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาสำคัญของประเทศหรือพัฒนาประเทศ หรือสู่เชิงพาณิชย์

ระยะเวลาทำวิจัย ไม่เกิน 3 ปี

1.4 ทุนอุดหนุนการวิจัยมูลนิธิศาสตราจารย์ นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว

สนับสนุนโดย มูลนิธิศาสตราจารย์ นายแพทย์ฝน แสงสิงแก้ว

ที่มาของเงินทุน นอกงบประมาณแผ่นดิน

สาขาวิชาที่ให้ทุน สนับสนุนการวิจัยทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ เฉพาะที่เกี่ยวกับจิตเวชศาสตร์และวิชาสุขภาพจิต โดยมูลนิธิฯ จะกำหนดหัวข้อการวิจัยในแต่ละปี

เงื่อนไข วิธีการให้ทุน

เสนอโครงการวิจัยภาษาไทย จำนวน 6 ชุด ระยะเวลาการวิจัยไม่เกิน 2 ปี

ทุนละประมาณ 10,000 - 50,000 บาท

ช่วงเวลาที่ให้ทุน ประกาศทุนประมาณเดือนมีนาคม-มิถุนายนของทุกปี

1.5 ทุนวิจัยมูลนิธิสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาชัยนาทนเรนทร

สนับสนุนโดย มูลนิธิสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาชัยนาทนเรนทร

ที่มาของเงินทุน นอกงบประมาณแผ่นดิน

สาขาวิชาที่ให้ทุน ส่งเสริมการศึกษาวิจัยการแพทย์และเภสัชกรรมสำหรับแพทย์ เภสัชกร นักวิทยาศาสตร์การแพทย์หรือบุคลากรการแพทย์สาขาอื่นๆ โดยสนับสนุนในสาขา โรคหัวใจ โรคปอด โรคภูมิแพ้ โรคถุงลมโป่งพอง โรคติดต่อ และโรคอื่นๆ

เงื่อนไข วิธีการให้ทุน

เสนอโครงการวิจัยภาษาไทย จำนวน 20 ชุด ระยะเวลาวิจัย 1 ปี และไม่เกิน 2 ปี ติดต่อกัน

วงเงินสนับสนุนทุนละ 50,000 บาท หรือในวงเงินปีละประมาณ 200,000 บาท

ช่วงเวลาที่ให้ทุน ประกาศทุนประมาณเดือนสิงหาคมของทุกปี หรือตามประกาศเป็นครั้งคราว

1.6 UNICEF

สนับสนุนโดย United Nations Children's Fund

ที่มาของเงินทุน ต่างประเทศ

สาขาวิชาที่ให้ทุน แพทยศาสตร์

เงื่อนไข วิธีการให้ทุน ขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างหน่วยงานวิจัยกับแหล่งทุนวิจัย

ช่วงเวลาที่ให้ทุน ไม่แน่นอน

1.7 RTG-WHO Collaborative Programme

สนับสนุนโดย World Health Organization (WHO)

ที่มาของเงินทุน ต่างประเทศ

สาขาวิชาที่ให้ทุน วิทยาศาสตร์การแพทย์

เงื่อนไข วิธีการให้ทุน ส่งโครงการวิจัยภาษาอังกฤษ ผ่านการพิจารณาของ คณะกรรมการผู้รับผิดชอบ

ระยะเวลาการทำวิจัย 1 ปี

ช่วงเวลาที่ให้ทุน เดือนกันยายน - ตุลาคม

2. ข้อมูลหลักสูตรการเรียนของมหาวิทยาลัย

การศึกษารูปแบบการสนับสนุนทุนการวิจัยท้องถิ่นเพื่อให้ทราบถึงเป้าหมายของทุนสนับสนุนจะสามารถสนับสนุนทุนการวิจัยให้นักศึกษาในสาขาวิชา ระยะเวลาในการสนับสนุนทุนวิจัย ทางทีมวิจัยได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของแต่ละมหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยโยนก มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลลำปางซึ่งได้ทราบรายละเอียดแต่ละมหาวิทยาลัยดังนี้

2.1 มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (<http://www.mju.ac.th>, 2551)

การศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีหลักสูตรจำนวน 10 คณะ 75 สาขาวิชา ดังนี้

1. คณะผลิตกรรมการเกษตร	24	สาขาวิชา
2. คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร	7	สาขาวิชา
3. คณะวิทยาศาสตร์	8	สาขาวิชา
4. คณะวิทยาลัยบริหารศาสตร์	5	สาขาวิชา
5. คณะบริหารธุรกิจ	13	สาขาวิชา

6. คณะพัฒนาท้องถิ่น	3	สาขาวิชา
7. คณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ	3	สาขาวิชา
8. คณะศิลปศาสตร์	3	สาขาวิชา
9. คณะเศรษฐศาสตร์	6	สาขาวิชา
10. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม	3	สาขาวิชา

ตารางที่ 2 หลักสูตรการศึกษานอกสถานที่ สัมมนา และงานวิจัย

กระบวนวิชา/กิจกรรม	กลุ่มสาขาวิทย์-เทคโนโลยี	กลุ่มสาขาสังคมศาสตร์
	(หลักสูตร)	(หลักสูตร)
มจ. 497 สหกิจศึกษา	29	11
มจ. 499 การศึกษา หรือฝึกงาน หรือฝึกอบรมต่างประเทศ	28	11
มจ. 498 การเรียนรู้อิสระ	29	12
สัมมนา	30	22
งานวิจัยและปัญหาพิเศษ	20	6
การฝึกงาน	16	13

2.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (<http://www.cmru.ac.th>, 2551)

การศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มีจำนวนคณะทั้งหมด 5 คณะ 34 สาขาวิชา กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 4 คณะ 28 สาขาวิชา กลุ่มสาขามนุษย์-สังคม 1 คณะ 6 สาขาวิชา ดังนี้

1. คณะครุศาสตร์	6	สาขาวิชา
2. คณะวิทยาศาสตร์	13	สาขาวิชา
3. คณะมนุษยศาสตร์	7	สาขาวิชา
4. คณะวิทยาการจัดการ	6	สาขาวิชา

5. คณะเทคโนโลยีการเกษตร 2 สาขาวิชา

การศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่หลักสูตรทั้งหมดมีจำนวน 69 หลักสูตร ดังนี้

1. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพและปัญหาพิเศษ มีจำนวน 18 หลักสูตร
2. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและการศึกษาเอกเทศ มีจำนวน 21 หลักสูตร
3. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สัมมนาและศึกษาเอกเทศ มีจำนวน 17 หลักสูตร
4. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สัมมนา การศึกษาเอกเทศและการวิจัย มีจำนวน 13 หลักสูตร

2.3 มหาวิทยาลัยโยนก ลำปาง (<http://www.yonok.ac.th>, 2551)

การศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยโยนกว่ามีจำนวน 5 คณะ 14 สาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 1 คณะ 2 สาขาวิชา กลุ่มสาขามนุษย์-สังคม 4 คณะ 12 สาขาวิชา ดังนี้

1. คณะบริหารธุรกิจ	4	สาขาวิชา
2. คณะนิเทศศาสตร์	4	สาขาวิชา
3. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	3	สาขาวิชา
4. คณะนิติศาสตร์	1	สาขาวิชา
5. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2	สาขาวิชา

สำหรับสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยโยนก ลำปางมีใน 3 คณะ ดังนี้

1. คณะนิเทศศาสตร์
สาขาวิชาการโฆษณาและการประชาสัมพันธ์
สาขาวิชาหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์
2. คณะนิติศาสตร์
3. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์
สาขาระบบสารสนเทศคอมพิวเตอร์(คอมพิวเตอร์ธุรกิจ)

2.4 มหาวิทยาลัยพายัพ (<http://www.payap.ac.th>, 2551)

การศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยพายัพมีจำนวนคณะทั้งหมด 9 คณะ 34 สาขาวิชา กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์-สุขภาพ 2 คณะ 2 สาขาวิชา กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 1 คณะ 6 สาขาวิชา กลุ่มสาขามนุษย์-สังคม 6 คณะ 23 สาขาวิชา ดังนี้

1. คณะมนุษยศาสตร์	7	สาขาวิชา
2. คณะบริหารธุรกิจ	9	สาขาวิชา
3. คณะวิทยาศาสตร์	6	สาขาวิชา
4. คณะสังคมศาสตร์	3	สาขาวิชา
5. คณะนิติศาสตร์	1	สาขาวิชา
6. คณะเศรษฐศาสตร์	1	สาขาวิชา
7. คณะบัญชีการเงินและการธนาคาร	2	สาขาวิชา
8. คณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค	1	สาขาวิชา
9. คณะเภสัชศาสตร์	1	สาขาวิชา

สำหรับสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยพายัพ มีใน 5 คณะ ดังนี้

1. คณะมนุษยศาสตร์
 - สาขาภาษาจีน
 - สาขาภาษาไทย
2. คณะบริหารธุรกิจ
 - สาขาวิชาการเลขานุการ
 - สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว
3. คณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์
 - สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
 - สาขาวิชาประวัติศาสตร์
4. คณะบัญชีการเงินและการธนาคาร
 - สาขาวิชาการบัญชี
 - สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
5. คณะนิติศาสตร์

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยพายัพยังมีหลักสูตรการศึกษานอกสถานที่ สัมมนา และงานวิจัย

2.5 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ลำปาง (<http://www.lpc.rmutl.ac.th>, 2551)

การศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชมงคลลำปาง มีจำนวนคณะทั้งหมด 3 คณะ
 11 สาขาวิชา กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 1 คณะ 3 สาขาวิชา กลุ่มสาขามนุษย์-สังคม
 2 คณะ 8 สาขาวิชา ดังนี้

1. คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์	3	สาขาวิชา
2. คณะวิศวกรรมศาสตร์	3	สาขาวิชา
3. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร	5	สาขาวิชา

2.6 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (<http://mis.chiangmai.ac.th/cmumis>, 2551)

การศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีจำนวนคณะทั้งหมด 21 คณะ หลักสูตร 96 หลักสูตร กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์-สุขภาพ 6 คณะ หลักสูตร 52 หลักสูตร กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 5 คณะ หลักสูตร 14 หลักสูตร กลุ่มสาขามนุษย์-สังคม 10 คณะ หลักสูตร 30 หลักสูตร ดังนี้

1. คณะมนุษยศาสตร์	12	สาขาวิชา
2. คณะศึกษาศาสตร์	15	สาขาวิชา
3. คณะจิตรศิลป์	5	สาขาวิชา
4. คณะสังคมศาสตร์	3	สาขาวิชา
5. คณะวิทยาศาสตร์	13	สาขาวิชา
6. คณะวิศวกรรมศาสตร์	8	สาขาวิชา
7. คณะเกษตรศาสตร์	8	สาขาวิชา
8. คณะอุตสาหกรรมเกษตร	6	สาขาวิชา
9. คณะบริหารธุรกิจ	2	สาขาวิชา
10. คณะเศรษฐศาสตร์	1	สาขาวิชา
11. คณะนิติศาสตร์	1	สาขาวิชา
12. คณะการสื่อสารมวลชน	1	สาขาวิชา
13. คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์	2	สาขาวิชา
14. คณะวิทยาลัยศิลปะ สื่อและเทคโนโลยี	3	สาขาวิชา
15. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	2	สาขาวิชา
16. คณะแพทยศาสตร์	2	สาขาวิชา
17. คณะทันตแพทยศาสตร์	1	สาขาวิชา
18. คณะเภสัชศาสตร์	2	สาขาวิชา
19. คณะเทคนิคการแพทย์	4	สาขาวิชา
20. คณะพยาบาลศาสตร์	4	สาขาวิชา
21. คณะสัตวแพทยศาสตร์	1	สาขาวิชา

รูปแบบการบริหารจัดโครงการสนับสนุนทุนวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี

การศึกษาถึงรูปแบบการสนับสนุนทุนการวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโท ภายใต้การสนับสนุนทุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่สามารถนำมาเปรียบเทียบเป้าหมายการสนับสนุนถึงเนื้อหางานวิจัยที่นักศึกษาปริญญาตรีสามารถจะดำเนินงานได้ โดยได้ศึกษาถึงรูปแบบการบริหารจัดการจาก IRPUS และ CBMAG มีรายละเอียดดังนี้

1. โครงการอุตสาหกรรมและวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี (คู่มือการขอรับทุนโครงการ IRPUS) Industrial and Research Project for Undergraduate Students (IRPUS)

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย The Thailand Research Fund (TRF) ฝ่ายอุตสาหกรรม (ฝ่าย 5)

ความคาดหวังของ สกว. ที่มีต่อโครงการ IPUS 1&2

- ต้องการสร้างโดยตรงคือ นักศึกษาที่มีความสามารถแก้ปัญหาได้จริง
- ต้องการสร้างโดยอ้อมคือ ความร่วมมือระหว่างอาจารย์และผู้ประกอบการ

ที่มาของโครงการ

ในปลายปี 2544 สกว. ฝ่ายอุตสาหกรรมได้ริเริ่มโครงการโครงการอุตสาหกรรมสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีหรือที่รู้จักกันในนามโครงการ IPUS (Industrial Projects for Undergraduate Students) เพราะได้ตระหนักว่าอุตสาหกรรมต้องการบัณฑิตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่พร้อมและมีทัศนคติที่ดีในการทำงานอุตสาหกรรม

โครงการ IPUS จึงสนับสนุนการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพื่อการสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพ โดยบูรณาการปัญหาจริงในอุตสาหกรรมเข้ากับการศึกษาผ่านทางวิชาโครงการ/ปัญหาพิเศษในระดับปริญญาตรี (Senior project) และอาศัยการฝึกงานภาคฤดูร้อนของนักศึกษาเป็นตัวเชื่อมต่อระหว่างอุตสาหกรรมกับมหาวิทยาลัยเพื่อให้ได้ประโยชน์ร่วมกัน โดยหวังว่าในอนาคตอุตสาหกรรมและมหาวิทยาลัยจะปรับวัฒนธรรมการทำงานเข้าหากัน และสานให้กิจกรรมของแต่ละฝ่ายเกิดประโยชน์ต่อกันได้ซึ่งจะเป็นกลไกให้งานวิจัยในมหาวิทยาลัยตอบสนองความต้องการจริงของอุตสาหกรรมมากขึ้น โครงการ IPUS จึงเป็นยุทธศาสตร์ของ สกว. ที่มีทั้งเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาวมีทั้งเป้าหมายที่ชัดเป็นรูปธรรมขณะนี้และเป้าหมายแอบแฝงสำหรับอนาคตของระบบวิจัย

เมื่อการดำเนินงานปีแรกผ่านไป สกว. ได้เห็นว่าโครงการนี้ควรขยายขอบเขตและเป้าหมาย และได้มอบหมายให้ฝ่ายอุตสาหกรรมพิจารณาความเป็นไปได้ในการให้ทุนนักศึกษาปริญญาตรีในสาขาในสาขาอื่นด้วย สกว. ฝ่ายอุตสาหกรรมจึงเปลี่ยนโครงการ IPUS เป็นโครงการ IRPUS ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ IPUS และ RPUS โดย IPUS เดิมออกเป็น IPUS1 IPUS2 และ IPUS3

IPUS1 เป็นทุนที่สนับสนุนการทำโครงการจากโจทย์ที่เสนอโดย สกว. ประสานงานหาโจทย์จากผู้ประกอบการและประกาศให้อาจารย์เสนอโครงการเข้ารับการคัดเลือก

IPUS2 เป็นทุนที่สนับสนุนการทำโครงการจากโจทย์ที่ได้จากการฝึกงานภาคฤดูร้อนของนักศึกษาหรืออาจารย์ได้โจทย์จากอุตสาหกรรม

IPUS3 เป็นทุนที่สนับสนุนให้กิจกรรมที่มีศักยภาพพัฒนาสู่เชิงพาณิชย์โดยมี
ภาคอุตสาหกรรมรับทราบ

ส่วน RPUS ซึ่งย่อมาจาก Research Projects for Undergraduate Students เป็นโครงการที่เน้นวิจัยที่ต้องการสร้างนักวิชาการ/นักวิจัยระดับสูง โดยสนับสนุนนักศึกษาที่มีศักยภาพในการศึกษาต่อระดับสูงกว่าปริญญาตรีให้ทำโครงการวิจัยกับอาจารย์ที่มีทุนวิจัยอยู่แล้ว นอกจากนี้ RPUS ยังเป็นการเตรียมความพร้อมนักศึกษาในการศึกษาต่อในโครงการต่างๆ ของสกว. อาทิเช่น ทุนวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท

ตารางที่ 3 ช่วงเวลาการดำเนินโครงการ IRPUS

กิจกรรม	การศึกษาปีที่ 3					ปิดเทอม	การศึกษาปีที่ 4										ปิดเทอม				
	ภาคที่ 2						ภาคที่ 1					ภาคที่ 2									
	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.		เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.		ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
1. อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ประกอบการ ร่วมเสนอโครงการเสริมรูป					IPUS																
2. อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอโครงการเสริมรูป					RPUS																
3. สกว. ฝ่าย 5 ประเมินโครงการและประกาศทุน																					
5. ทำสัญญาโครงการ																					
6. ติดตามความก้าวหน้า																					
7. ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ - นิทรรศการ																					

ระยะเวลาการรับสมัครขอรับทุนอุดหนุน IRPUS

IRPUS เปิดสองรอบ

- 31 มกราคม 2550 ถึง 31 มีนาคม 2550 (IPUS&RPUS)
- 1 พฤษภาคม 2550 ถึง 15 มิถุนายน 2550 (IPUS)

2. โครงการทุนสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาปริญญาโท

Community-Based Master Research Grant (CBMAG) (<http://www.cbmag.org>, 2551)

ที่มาของโครงการ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)สำนักงานภาค ได้กำหนดนโยบายสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่มุ่งแก้ปัญหาในชุมชน และนำผลลัพธ์ไปใช้จริงในชุมชน โดยเน้นให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการทำงานตั้งแต่ต้น โดยการร่วมเป็นทีมหรือหัวหน้าโครงการวิจัย ทั้งนี้โดยมุ่งหวังว่า คนในชุมชนจะเกิดการเรียนรู้ และรู้จักแก้ไขปัญหาด้วยการใช้งานวิจัยในการหาคำตอบร่วมกัน ที่ผ่านมางานวิจัยชุมชนได้รับการสนับสนุนจากสถาบันการศึกษาต่างๆ ตั้งแต่เริ่มแรกโดยมีนักวิจัยที่สนใจงานด้านการพัฒนาชุมชน เข้าร่วมเป็นพี่เลี้ยง หรือเข้าไปเป็นหัวหน้าโครงการวิจัยที่มีชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วม การดำเนินงานในลักษณะนี้ ก่อให้เกิดนักศึกษาจำนวนหนึ่งที่มีความสนใจ เข้ามามีส่วนร่วมในงานชุมชนตามอาจารย์ในสถาบันของตนเอง

ภายหลังจากการสนับสนุนงานดังกล่าวมาเป็นระยะเวลา กว่า 5 ปีพบว่า ประสิทธิภาพการทำงานในช่วงที่ผ่านมาโครงการวิจัยที่ดำเนินการเสร็จสิ้น และโครงการที่อยู่ระหว่างการค้าเนินโครงการ เป็นจำนวนมากที่มีนักศึกษาซึ่งถือเป็นกำลังสำคัญเข้ามามีบทบาท โดยเฉพาะนักศึกษาในระดับปริญญาโท โดยเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างองค์ความรู้ให้ชุมชน ดังนั้นจึงเกิดแนวคิดในการพัฒนาทุนสำหรับนักศึกษาปริญญาโท ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ โดยเน้นการทำงานที่สอดคล้องกับเป้าหมายเดิมคือการแก้ไขปัญหาของชุมชน ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยหรือเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับงานวิจัยของชุมชนมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาได้รับการฝึกฝนและเรียนรู้การทำวิจัยมาแล้วอย่างเป็นระบบ เมื่อนำมาผนวกกับประสบการณ์ในชุมชนก็จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อประเทศในระยะยาว นอกจากนั้นงานวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์กับนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา และสถาบันการศึกษาที่จะได้รับประสบการณ์โดยตรง จากชุมชนในท้องถิ่นใกล้ชิดตัว ดังนั้น สกว.จึงเห็นควรจัดทำโครงการ CBMAG ขึ้นเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยเพื่อชุมชน ในรูปแบบทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทขึ้น

กรณี CBMAG เป็นการวิจัยระดับปริญญาโท จึงต้องใช้เวลาวิจัยมากถึง 1 ปี และเป็นโจทย์ปัญหาที่ได้มาจากชุมชน โดยมี node เป็นผู้ประสานระหว่างผู้รับทุนกับชุมชนสำหรับการบริหารจัดการโครงการ มีขั้นตอนก่อนที่จะได้รับการพิจารณาทุน ต้องเสนอ concept paper ก่อน หากได้รับการพิจารณาจากชุดโครงการแล้ว จะนำเสนอ Full paper เสนอแนะการได้มาของโจทย์วิจัย ว่า node น่าจะเป็นฝ่ายที่เก็บข้อมูลปัญหาจากชุมชนมาเสนออย่างหลากหลาย ให้ผู้สนใจรับทุนได้เลือกโจทย์

เป้าหมาย

สนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ผ่านการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโท ในสถาบันการศึกษาต่างๆ โดยงานวิจัยดังกล่าวจะต้องช่วยสร้างองค์ความรู้ หรือตอบปัญหาให้กับชุมชนและชุมชนมีส่วนร่วมเรียนรู้ในกระบวนการวิจัยตั้งแต่ต้น

เกณฑ์การพิจารณา

โครงการที่เข้าข่าย จะได้รับทุนวิทยานิพนธ์ การวิจัยชุมชนต้องมีลักษณะดังนี้

1. ประเด็นการวิจัยจะต้องได้มาจากชุมชนเป้าหมาย โดยทางใดทางหนึ่ง และชุมชนต้องการหาคำตอบ
2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการวิจัยลักษณะใดลักษณะหนึ่ง โดยเป็นผู้ร่วมในกระบวนการวิจัยและได้รับการพัฒนา (เรียนรู้) จากกระบวนการวิจัย รวมทั้งเป็นผู้ได้ใช้ผลการวิจัยเมื่อแล้วเสร็จ
3. ผลการวิจัยก่อให้เกิดองค์ความรู้ในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยตรง หรือโดยอ้อม ทั้งนี้หากเป็นผลโดยอ้อม จะต้องอธิบายได้ว่า ความรู้จะนำไปสู่การแก้ปัญหามุมชนอย่างไรหรือ
4. ผลการวิจัยช่วยให้ชุมชนมีทางเลือกในการแก้ปัญหา หรือทางเลือกในการพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้น
5. เมื่อสิ้นสุดการวิจัยมีการเผยแพร่การวิจัยกลับสู่ชุมชนด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง

กระบวนการติดตามผล

1. ติดตามความก้าวหน้าโดยศูนย์ประสานวิจัยฯ/พี่เลี้ยง และอาจารย์ที่ปรึกษาทุกเดือน
2. ส่งรายงานความก้าวหน้าครึ่งเวลาของโครงการ (Midterm Report) พร้อมรายงานการเงิน
3. ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ เมื่อสิ้นสุดโครงการ พร้อมรายงานการเงิน

3. แนวคิดระดับของการมีส่วนร่วม

จากการศึกษารูปแบบกระบวนการศึกษาทฤษฎีสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีในการทำงานวิจัยร่วมกับชุมชนจึงมีการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษาปริญญาตรีถึงการมีส่วนร่วมในระดับต่าง ๆ ดังแนวคิดของ คณิงนิจและคณะ(2545) มีการแบ่งระดับขั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจากระดับต่ำสุดไปหาระดับสูงสุด ออกเป็น 6 ระดับ และจำนวนประชากรที่เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละระดับจะเป็นปฏิภาคกับระดับของการมีส่วนร่วม กล่าวคือถ้าระดับของการมีส่วนร่วมต่ำ จำนวนประชากรที่เข้ามามีส่วนร่วมจะมาก และยิ่งระดับการมีส่วนร่วมสูงขึ้นเพียงใด จำนวนประชากรที่เข้ามามีส่วนร่วมจะลดลงตามลำดับ ซึ่งระดับของการมีส่วนร่วมเรียงตามลำดับจากต่ำสุดไปหาสูงสุด ได้แก่

1. ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับประชาชนเพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการ แต่ไม่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องใด ๆ วิธีการให้ข้อมูลอาจทำได้หลายวิธี เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าว และการทำหนังสือพิมพ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ

2. ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าระดับแรก กล่าวคือผู้วางแผนโครงการเชิญชวนประชาชนให้แสดงความคิดเห็นเพื่อสามารถรวบรวมข้อมูลได้มากขึ้นและประเด็นในการประเมินข้อดีข้อเสียชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ระดับการปรึกษาหารือ เป็นระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สูงมากขึ้น ซึ่งเป็นการเจรจากันอย่างเป็นทางการระหว่างผู้วางแผนโครงการและประชาชนเพื่อประเมินความก้าวหน้า หรือระบุประเด็นหรือข้อสงสัยต่าง ๆ

4. ระดับการวางแผนร่วมกัน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าระดับการปรึกษาหารือ กล่าวคือเป็นเรื่องการมีส่วนร่วมที่มีขอบเขตกว้างขวางขึ้น ซึ่งมีความรับผิดชอบร่วมกันในการวางแผนเตรียมการโครงการ และผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ซึ่งการมีส่วนร่วมในระดับนี้เหมาะสมที่จะใช้สำหรับการพิจารณาประเด็นที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งมาก

5. ระดับร่วมปฏิบัติ เป็นระดับที่สูงถัดมาจากระดับการวางแผนร่วมกัน คือเป็นระดับที่ผู้รับผิดชอบโครงการกับประชาชนร่วมกันดำเนินโครงการ เป็นขั้นตอนการนำโครงการไปปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางเอาไว้ในขั้นต้น

6. ระดับการควบคุมโดยประชาชน เป็นระดับที่สูงกว่าระดับร่วมปฏิบัติ คือ เป็นระดับที่ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจในการดำเนินโครงการ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

โครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน โดยศึกษาข้อมูลรูปแบบการจัดการจากทุนสนับสนุนการวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นจากหน่วยงานต่างๆ และรวบรวมข้อมูลจากการค้นหาจากเอกสาร Website การจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สำหรับวิธีการดำเนินการวิจัยมีดังนี้

ระยะที่ 1 กิจกรรมระดม ทบทวนข้อมูลเพื่อทดลองวางกรอบการสนับสนุน (มิถุนายน–กันยายน 2551)

1. ศึกษาข้อมูลหลักสูตรการเรียนแต่ละกลุ่มสาขา เพื่อทราบเงื่อนไขการเรียนและระยะเวลาศึกษาวิจัยของนักศึกษา
2. ศึกษาข้อมูลการให้ทุนสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีที่ให้กับนักศึกษาจากแหล่งทุนอื่นๆ ในมิติกระบวนการบริหารจัดการรวมถึงความต้องการการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบและแนวทางการสนับสนุนทุน
3. ประชุมร่วมกับชุด CBMAG ทีม สกว. ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น และตัวแทน node เพื่อทบทวนบทเรียนการทำงานของชุดทุน CBMAG ที่ผ่านมา
4. ประชุมร่วมกับคณาจารย์ นักวิชาการ ตัวแทนฝ่ายการศึกษาและตัวแทนนักศึกษาจากกลุ่มสาขา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล รับฟังข้อคิดเห็นและปรับปรุงพัฒนาโครงร่างการสนับสนุนทุน
5. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ เพื่อจัดทำตัวแทนโครงการนำร่อง
6. ประชุมร่วมกับคณาจารย์ นักวิชาการ จากคณะนำร่องเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล รับฟังข้อคิดเห็นและปรับปรุงพัฒนาโครงร่างการสนับสนุนทุน
7. คณะทำงานประชุมสรุปการจัดทำโครงร่างการสนับสนุนทุนวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี

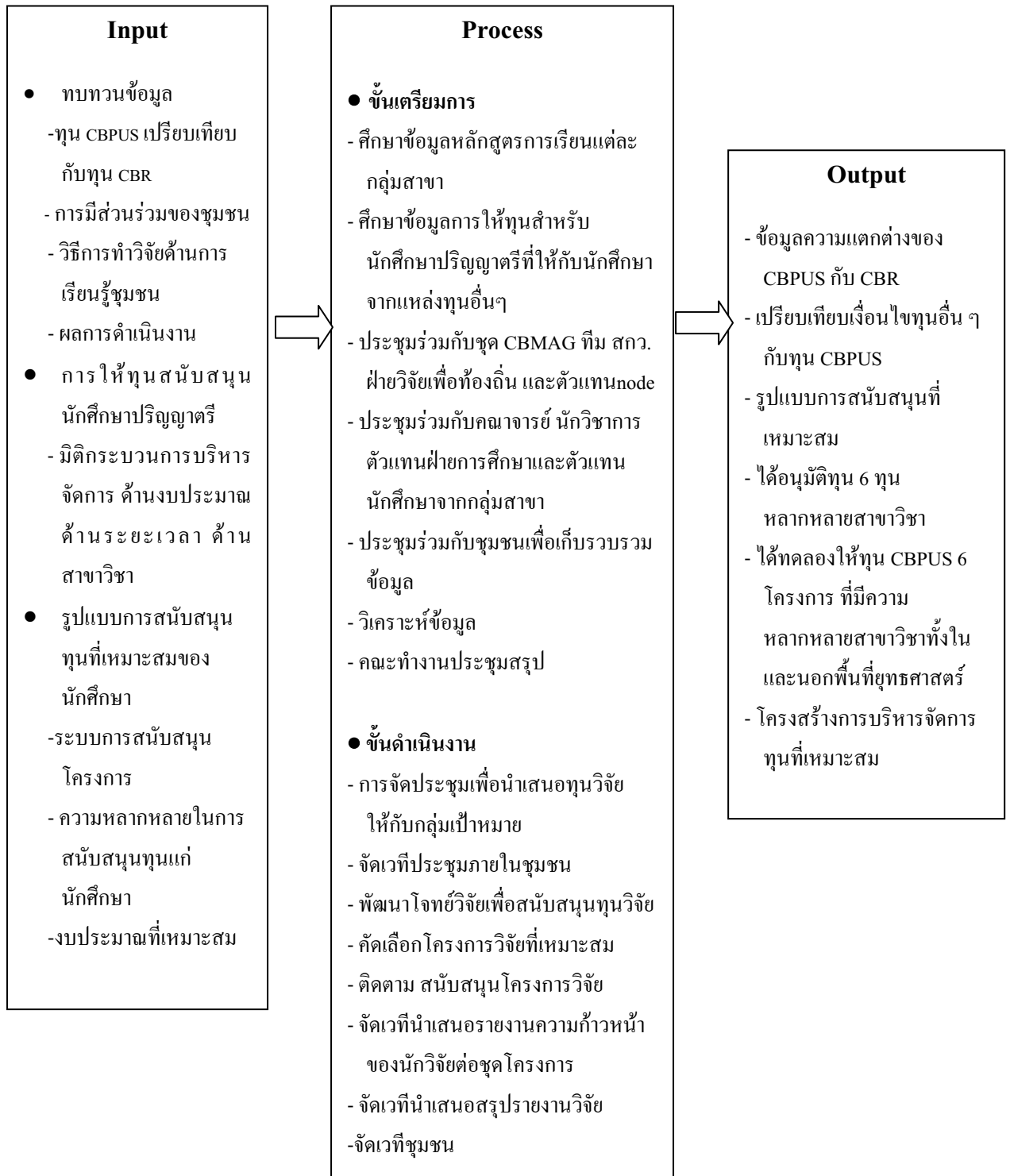
[illegible]

[illegible]

ตารางที่ 4 แผนการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

[illegible]

กรอบแนวคิดในการศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการทุน CBPUS มีระบบการปฏิบัติงานตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการทำชุดโครงการทุนสนับสนุนนักศึกษาปริญญาตรี CBPUS

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลการจัดหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับทุนสนับสนุนการทำวิจัยของนักศึกษาปริญญาตรี การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการทุนของชุดทุนต่าง ๆ ตลอดจนความพยายามจัดในการหาผู้แทนจากสาขาวิชาจากหลายสถาบันการศึกษา เข้าร่วมโครงการนำร่องเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการให้ทุนสนับสนุนนักศึกษา ที่มวิจัยได้แบ่งรายงานออกเป็น 3 ส่วน

1. ช่วงก่อนขึ้นโครงการ

- 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลหลักสูตรการเรียนระดับปริญญาตรี
- 1.2 การเปรียบเทียบเงื่อนไขการให้ทุนระหว่างทุน CBPUS กับแหล่งทุนอื่น ๆ

2. ช่วงขึ้นโครงการ

- 2.1 ประเด็นหารือกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุดโครงการ CBPUS
- 2.2 การดำเนินงานแสวงหาโครงการนำร่องเพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการ

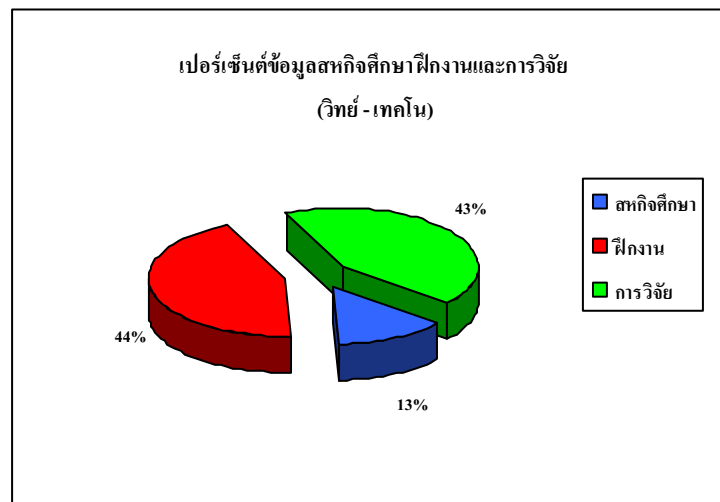
3. แนวทางการบริหารจัดการทุน CBPUS และเงื่อนไขทุน

1. ช่วงก่อนขึ้นโครงการ

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลหลักสูตรการเรียนระดับปริญญาตรี

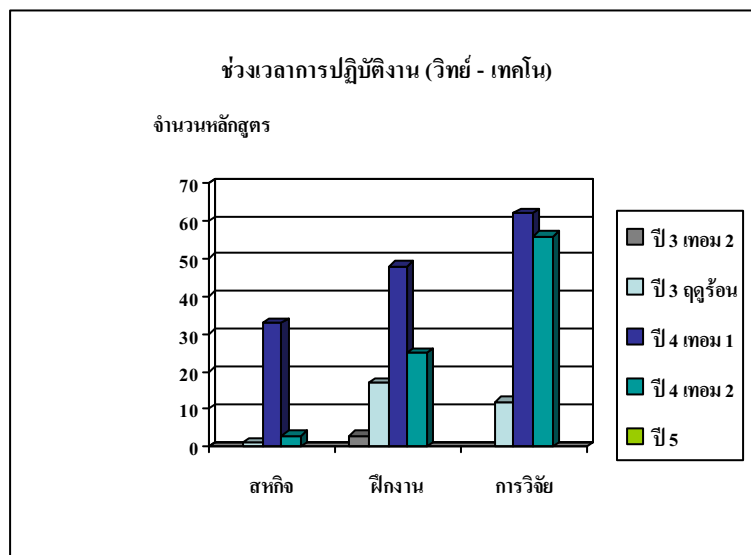
จากการค้นคว้าหลักสูตรสถาบันการศึกษาประเด็นต่าง ๆ ด้านหลักสูตร ชั้นปีที่ศึกษา ลักษณะงานที่นักศึกษาทำ ผลการรวบรวมข้อมูลหลักสูตรการเรียน ของมหาวิทยาลัย เกี่ยวกับงานด้านการฝึกงาน ปัญหาพิเศษหรือ ภาคนิพนธ์ ของ 4 มหาวิทยาลัย คือมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยราชชมงคลและมหาวิทยาลัยโยนก เพื่อเป็นแนวทางการประมวลข้อมูลการสนับสนุนทุนวิจัยให้นักศึกษาปริญญาตรี โดยการเทียบรายกิจกรรมของหลักสูตรของแต่ละกลุ่มสาขาวิชา สรุปได้ดังนี้

การจัดหลักสูตรการเรียนของมหาวิทยาลัย กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ สหกิจศึกษา ฝึกงานและการวิจัย คิดเป็นการวิจัยมากที่สุดถึงร้อยละ 44 รองลงมาเป็นการวิจัยร้อยละ 43 และ เป็นสหกิจศึกษาร้อยละ 13 (ภาพที่ 2)

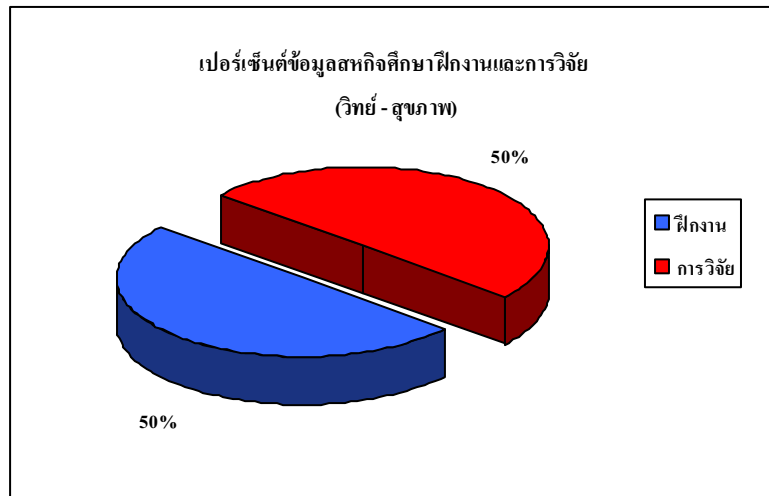
ภาพที่ 2 อัตราส่วนการจัดสหกิจศึกษา การฝึกงาน และการวิจัย ของหลักสูตรการศึกษา
ระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัย กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ช่วงเวลาของการดำเนินกิจกรรมทั้ง 3 ประเภท มีช่วงเวลาของการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ที่
ปี 4 เทอม 1 รองลงมาจะศึกษาในปี 4 เทอม 2 นอกจากนี้มีช่วงเวลาของการศึกษาที่แตกต่าง
(ภาพที่ 3)

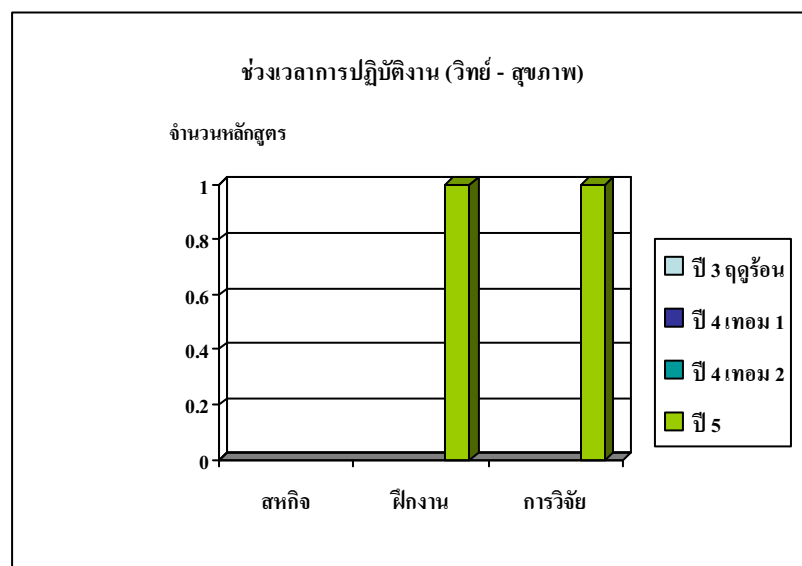
ภาพที่ 3 ช่วงเวลาศึกษา สหกิจศึกษา การฝึกงาน และการวิจัยในมหาวิทยาลัยของ
กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ด้านสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีหลักสูตรการฝึกงานและการวิจัยในอัตราเท่ากันคือ ร้อยละ 50 ไม่มีสหกิจศึกษา (ภาพที่ 4)

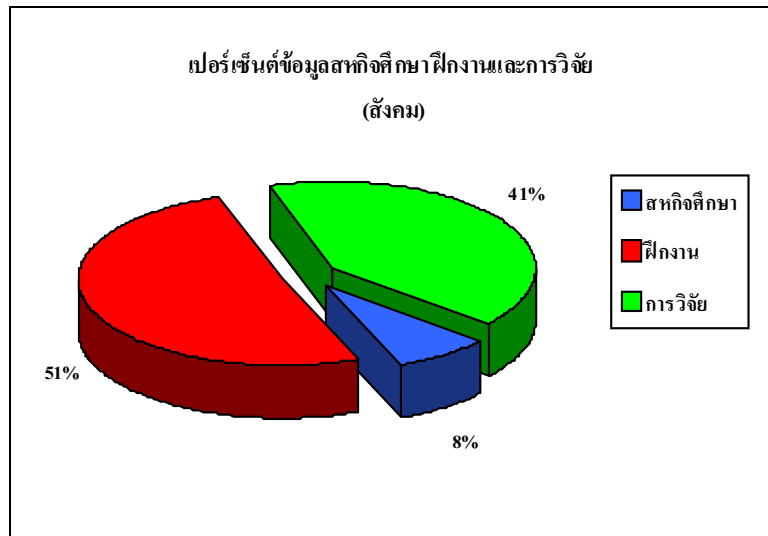
ภาพที่ 4 อัตราส่วนการจัดสหกิจศึกษา การฝึกงาน และการวิจัย ของหลักสูตรการศึกษา ระดับปริญญาตรี กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

การจัดช่วงเวลาศึกษาของหลักสูตรกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ อยู่ในช่วงปี 5 โดยส่วนใหญ่จะเป็นการฝึกงานและการวิจัย (ภาพที่ 5)

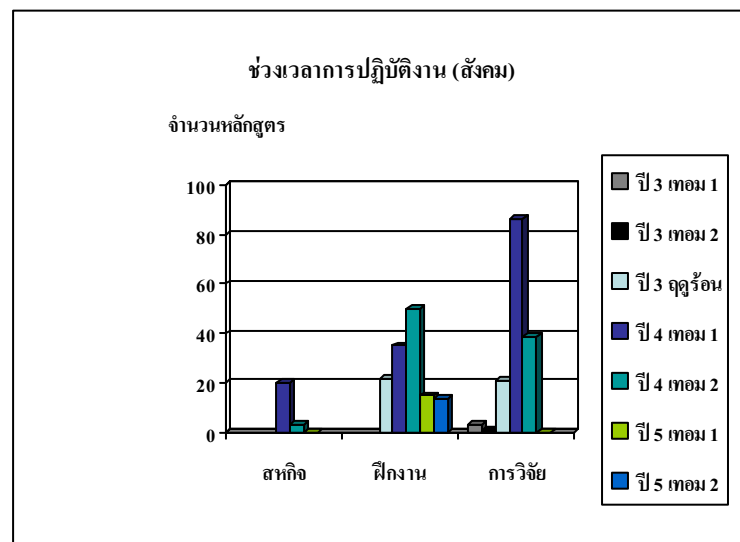
ภาพที่ 5 ช่วงเวลาการศึกษาสหกิจศึกษา การฝึกงาน และการวิจัย ของหลักสูตรการศึกษา ระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัย กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ส่วนใหญ่หลักสูตรการศึกษา กลุ่มสาขามนุษย์-สังคม จัดฝึกงานมากที่สุดร้อยละ 51 รองลงมา เป็นการวิจัย ร้อยละ 41 และน้อยที่สุดเป็นสหกิจศึกษา ร้อยละ 8 (ภาพที่ 6)

ภาพที่ 6 อัตราส่วนการจัดสหกิจศึกษา การฝึกงาน และการวิจัย ของหลักสูตรการศึกษา ระดับปริญญาตรี กลุ่มสาขามนุษย์-สังคม

จำนวนหลักสูตรการวิจัยอยู่ในช่วงชั้นปีที่ 4 เทอม 1 มากที่สุด (ภาพที่ 7)

ภาพที่ 7 ช่วงเวลาการปฏิบัติงานของสหกิจศึกษา การฝึกงาน และการวิจัยของหลักสูตร การศึกษาระดับปริญญาตรี กลุ่มสาขามนุษย์-สังคม

จากการศึกษาข้อมูลสาขาวิชา หลักสูตร ของแต่ละมหาวิทยาลัยทั้งหมด 6 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยโยนกคำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรสุคนธ์ ได้ข้อสรุปตามกลุ่มสาขาวิชาตาม ตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงข้อสรุปจากการศึกษาข้อมูลหลักสูตรและช่วงเวลาจากข้อมูลของแต่ละมหาวิทยาลัย

กลุ่มสาขาวิชา	หลักสูตรสำเร็จการศึกษา	ช่วงเวลาการศึกษา
1. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	การวิจัย	ปี 4 เทอม 1
2. วิทยาศาสตร์สุขภาพ	ฝึกงานหรือการวิจัย	ปี 5
3. มนุษย์-สังคม	การวิจัย	ปี 4 เทอม 1
	ฝึกงาน	ปี 4 เทอม 2

จากการรวบรวมข้อมูลหลักสูตร เมื่อนำมาวิเคราะห์ในภาพรวมจะพบว่า

○ ชื่อกระบวนวิชาการศึกษาเรียกชื่อแตกต่างกันแต่มีลักษณะของกระบวนวิชาเกี่ยวข้องกับงานวิจัย เช่น โครงงาน , ปัญหาพิเศษ, การค้นคว้าแบบอิสระ, แบบฝึกงานวิจัย, สหกิจศึกษา ฯลฯ

○ ช่วงเวลาการศึกษาหรือทำวิจัยในโครงการตามชื่อกระบวนวิชาที่อ้างถึง แต่ละหลักสูตรพบที่มีความหลากหลาย เช่น ปี 4 เทอม 1 , ปี 4 เทอม 2 , ปี 5 ทั้ง 2 เทอม

○ ความแตกต่างของหลักสูตรในการกำหนดโครงการวิจัย : บางหลักสูตรมีเฉพาะฝึกงาน ไม่มีปัญหาพิเศษ หรือวิจัย หรือบางหลักสูตรมีการวิจัยแทรกอยู่ในกระบวนวิชา หรือบางหลักสูตรกำหนดให้นักศึกษาต้องทำปัญหาพิเศษ/แบบฝึกหัดการวิจัย ซึ่งการกำหนดชื่อกระบวนวิชาในหลักสูตรที่แตกต่างกันเช่นนี้ จึงเป็นข้อมูลที่ทีมวิจัยได้ค้นคว้ารายละเอียดของแต่ละหลักสูตรนั้นว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้อะไรจากการศึกษากระบวนวิชาดังกล่าว ตรงตามความประสงค์ของแหล่งทุน (CBPUS) ที่ต้องการให้กลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นนักศึกษาได้ศึกษาเรียนรู้กระบวนการวิจัยจะต้องเป็นการวิจัยเพื่อท้องถิ่น หลังจากที่ได้ทีมวิจัยได้ข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา จากสารสนเทศ จากการสอบถามจากนักศึกษาที่จบจากสถาบันการศึกษานั้น ๆ และจากอาจารย์ผู้สอนในสถาบันต่าง ๆ พบว่า ขอบข่ายของการให้ทุนวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่มี 3 ลักษณะคือ เป็นกระบวนวิชาที่เน้นการวิจัย เป็นการศึกษาโครงงาน ปัญหาพิเศษ หรือเป็นการฝึกงาน สหกิจศึกษา ที่นักศึกษาพัฒนาโจทย์ได้จากการไปฝึกงาน

○ การแบ่งกลุ่มสาขาวิชา การแบ่งกลุ่มสาขาวิชาที่ทีมวิจัยได้สืบค้นมาพบว่าแต่ละสถาบันการศึกษาจะแบ่งกลุ่มสาขาวิชาแตกต่างกัน แต่ส่วนใหญ่ได้แบ่งกลุ่มสาขาไว้ 9 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
2. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพและชีวภาพ
3. กลุ่มสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์
4. กลุ่มสาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์
5. กลุ่มสาขาวิชาเกษตรศาสตร์
6. กลุ่มสาขาวิชาบริหาร
7. กลุ่มสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
8. กลุ่มสาขาวิชาศิลปกรรม
9. กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ซึ่งแตกต่างไปจากอดีตที่เคยจัดแบ่งไว้เพียง 3 กลุ่มสาขา คือ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาขาสังคมและมนุษยศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ แต่เมื่อทีมวิจัยได้ปรึกษาหารือร่วมกันถึงการบริหารจัดการโครงการสนับสนุนทุนสำหรับนักศึกษาแล้ว เห็นว่า เพื่อให้การบริหารจัดการสนับสนุนทุนมีประสิทธิภาพ ไม่ยุ่งยากจนเกินไป ประเด็นสำคัญที่ทีมวิจัยให้ความสนใจคือการตอบโจทย์วิจัยมากกว่าจึงตกลงร่วมกันว่าให้แบ่งเป็น 3 กลุ่มสาขา นอกจากนั้นยังพบว่าการสนับสนุนทุนวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ส่วนใหญ่เป็น ทุนสนับสนุนที่มีลักษณะงานทางด้านอุตสาหกรรม แต่งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นยังมีการสนับสนุนน้อย จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่น่าจะเป็นแนวทางในการพัฒนาชุดทุน CBPUS

1.2 การเปรียบเทียบเงื่อนไขการให้ทุนระหว่างทุน CBPUS กับแหล่งทุนอื่นๆ

การดำเนินงานวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการของทุน CBPUS ได้ศึกษาเงื่อนไขสนับสนุนทุนการวิจัยนักศึกษานิเทศศาสตร์ จากแหล่งทุนอื่น ๆ ดังนี้

ตารางที่ 6 เงื่อนไขการให้ทุนวิจัยจากแหล่งทุนอื่น ๆ

ทุน	เงื่อนไขการให้ทุน
1. โครงการสนับสนุนทุนวิจัยและพัฒนา สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สาขา วิทยาการคอมพิวเตอร์	สนับสนุนเทคโนโลยีทางวิทยาการ คอมพิวเตอร์
2. โครงการอุตสาหกรรมและวิจัยสำหรับ นักศึกษาปริญญาตรี (IRPUS)	RPUS1 สนับสนุนนักศึกษาระดับปริญญาตรีให้ มีความ พร้อมเป็นนักวิจัย หรือนักวิชาการ ศึกษาต่อในระดับสูงกว่าปริญญาตรี RPUS2 เสริมสร้างให้นักศึกษา ต่อยอดผลงาน IRPUS ให้เกิดแผนธุรกิจซึ่งอาจจะนำไปปฏิบัติ จริง โดยผู้ประกอบการหรือ นักศึกษาเอง ภายใต้โครงการวิจัยและพัฒนาวิสาหกิจสำหรับ นักศึกษาปริญญาตรี
3. โครงการทุนวิจัยระดับปริญญาตรี (EnPUS)	เทคโนโลยีระดับกลาง ภายใต้การกำกับทิศ ทางการวิจัยตามเป้าหมายศาสตร์ข้างพาราของ สกว.
4. โครงการทุนวิจัยสำหรับนักศึกษา ปริญญาตรี (Window II)	เป็นการสนับสนุนในการทำวิจัยแก่นักศึกษา ปริญญาตรี ในหลักสูตรเกียรตินิยมของทุก สถาบันอุดมศึกษา แหล่งทุน สวทช.
5. ทุนสนับสนุนในการทำวิจัยแก่ นักศึกษาปริญญาตรี (Senior Project) ชั้นปีที่ 4	สาขาวิชาที่ให้ทุน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นักศึกษาปริญญาตรีที่มีความเป็นเลิศทางด้าน วิทยาศาสตร์ และเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นที่จะ ศึกษาต่อในระดับสูงและเป็นนักวิจัยที่มี คุณภาพ
6. ทุนวิจัยปริญญานิพนธ์ปริญญาตรี (THAI's Pilot Project)	สนับสนุนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัช เกษตรศาสตร์และชีววิทยา เป็นการวิจัยลักษณะ แผนงานวิจัยหรือ โครงการวิจัย มีการ ดำเนินการในลักษณะบูรณาการและเกิดองค์ รวม ผลงานวิจัยสามารถนำไปใช้แก้ปัญหา สำคัญของประเทศหรือพัฒนาประเทศ หรือสู่ เชิงพาณิชย์
7. ทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทแผน งานวิจัยหรือชุดโครงการวิจัย	

ตารางที่ 6 เงื่อนไขการให้ทุนวิจัยจากแหล่งทุนอื่น ๆ (ต่อ)

ทุน	เงื่อนไขการให้ทุน
8. ทุนอุดหนุนการวิจัยมูลนิธิ ศาสตราจารย์ นายแพทย์ฝน แสงสิงห์ แก้ว	สนับสนุนการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์และ สังคมศาสตร์เฉพาะที่เกี่ยวกับจิตเวชศาสตร์และ วิชาสุขภาพจิต โดยมูลนิธิฯ จะกำหนดหัวข้อ การวิจัยในแต่ละปี
9. UNICEF	สนับสนุนสาขาวิชาแพทยศาสตร์
10. RTG-WHO Collaborative Programme	สนับสนุนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์

จากการศึกษาข้อมูลเงื่อนไขการให้ทุนของแหล่งทุนวิจัยระดับปริญญาตรี (ตารางที่ 6) พบว่าทุนวิจัยดังกล่าวโดยส่วนใหญ่จะสนับสนุนสาขาวิชาแพทยศาสตร์ จิตเวชศาสตร์ อุตสาหกรรม และอื่น ๆ ให้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี แต่ยังไม่มีการให้ทุนวิจัยใดที่เป็นทุนสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในขณะที่ชุดทุน CBPUS ได้เล็งเห็นความสำคัญกับการทำงานของนักศึกษาร่วมกับชุมชน เพราะนอกจากจะเปิดโอกาสให้สถาบันการศึกษาได้รับรู้ถึงปัญหาของชุมชนแล้ว ยังเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยมีนักศึกษากลุ่มเป้าหมายที่ชุด CBPUS คาดหวังว่าจะได้สัมผัสกับชุมชนและมีส่วนร่วมการทำงานวิจัยเพื่อแก้ปัญหา หรือเป็นการเผยแพร่ข้อมูลความรู้จากที่ได้เรียนในมหาวิทยาลัยให้กับชุมชน ในขณะเดียวกันนักศึกษาอาจได้ความรู้ใหม่ที่เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้านที่ได้รับการยอมรับจากชุมชนและปฏิบัติสืบทอดกันมาชั่วลูกชั่วหลาน

ดังนั้นจึงเป็นโอกาสอันดีที่ชุดทุน CBPUS จะเป็นฝ่ายประสานและเชื่อมโยงระหว่างนักศึกษา และสถาบันการศึกษากับชุมชนโดยผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น โดยศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการ CBR และ CBMAG เพื่อเป็นแนวทางการบริหารจัดการชุดทุน CBPUS (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการของ CBR และ CBMAG เพื่อชุมชน CBPUS

เงื่อนไข	CBR	CBMAG	CBPUS
เกณฑ์การพิจารณา	1. เป็นเรื่องอะไรก็ได้ ใจหยาบอะไรก็ได้ ที่ชุมชนหรือคนในท้องถิ่นเห็นว่ามีความสำคัญ และอยากจะทำร่วมกัน 2. ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการค้นหาคำตอบร่วมกัน 3. มีการดำเนินงานรวบรวมข้อมูล และทดลองปฏิบัติการ นั่นคือ มีการดำเนินงานใน 2 ระยะ <u>ระยะแรก</u> วิจัยให้ทราบสภาพที่เป็นอยู่ <u>ระยะที่สอง</u> เป็นการทดลองทำ (วิจัย-ปฏิบัติการ) เพื่อแก้ปัญหาและวิเคราะห์สรุป บทเรียน รวมทั้งสิ่งที่ได้เรียนรู้	โครงการที่เข้าข่าย จะได้รับทุนวิทยานิพนธ์ การวิจัยชุมชนต้องมีลักษณะดังนี้ 1. ประเด็นการวิจัยจะต้องได้มาจากชุมชนเป้าหมาย โดยทางใดทางหนึ่ง และชุมชนต้องการหาคำตอบ 2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการวิจัยลักษณะใดลักษณะหนึ่ง โดยเป็นผู้ร่วมในกระบวนการวิจัยและได้รับการพัฒนา (เรียนรู้) จากกระบวนการวิจัย รวมทั้งเป็นผู้ใช้ผลการวิจัยเมื่อแล้วเสร็จ 3. ผลการวิจัยก่อให้เกิดองค์ความรู้ในการแก้ปัญหาของชุมชนโดยตรง หรือ โดยอ้อม ทั้งนี้หากเป็นผลโดยอ้อม จะต้องอธิบายได้ว่า ความรู้จะนำไปสู่การแก้ปัญหาชุมชนอย่างไรหรือ 4. ผลการวิจัยช่วยให้ชุมชนมีทางเลือกในการแก้ปัญหา หรือทางเลือกในการพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้น	1. ปัจจัยการวิจัย (Input) 1.1 แบบการมีส่วนร่วมของชุมชน ระดับปริญญาตรี 1.2 มีอาจารย์รับผิดชอบโครงการ 1.3 ระยะเวลาวิจัย 1.4 หัวข้อวิจัยมีความสำคัญและเป็นปัญหาของชุมชน 1.5 วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีความชัดเจน - เป็นงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น - ผลการวิจัยมีประโยชน์ต่อชุมชนสามารถนำไปขยายผลได้ - ช่วยพัฒนาศักยภาพนักศึกษาด้านการวิจัยชุมชน 1.6 โครงสร้างคณะผู้ทำงานวิจัยมีความเหมาะสม - อาจารย์อยู่ในสาขาที่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ทำ - อาจารย์มีประวัติงานวิจัยที่สอดคล้องกับ

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการของ CBR และ CBMAG เพื่อชุดทุน CBPUS (ต่อ)

เงื่อนไข	CBR	CBMAG	CBPUS
		5. เมื่อสิ้นสุดการวิจัยมีการเผยแพร่การวิจัยกลับสู่ชุมชนด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง	งานวิจัยที่ทำ - จำนวนนักศึกษาเข้าร่วมโครงการ 1.7 งบประมาณมีความเหมาะสมต่อกิจกรรม 2. กระบวนการวิจัย (Process) 2.1 มีลำดับขั้นตอนการวิจัยที่ชัดเจน เหมาะสม 2.2 มีแผนการทำงานร่วมกับชุมชนอย่างชัดเจน 2.3 มีการนำความรู้ทางวิชาการไปใช้ในกระบวนการวิจัย 3. ผลผลิตการวิจัย (Output) 3.1 ชุมชนได้รับคำตอบ โจทย์วิจัย หรือแก้ปัญหาให้กับชุมชนได้ 3.2 นักศึกษาเรียนรู้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น 3.3 ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ผู้วิจัยกับชุมชน 3.4 ได้องค์ความรู้ในการนำไปเผยแพร่ให้กับชุมชนต่อไป

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการของ CBR และ CBMAG เพื่อชุดทุน CBPUS (ต่อ)

เงื่อนไข	CBR	CBMAG	CBPUS
เงื่อนไขการสนับสนุน	เน้นการวิจัยที่สามารถตอบปัญหา สร้างรูปแบบเสนอทางเลือกหรือชี้้นำการปรับตัวของชุมชนท้องถิ่นได้เป็นลำดับแรก ใช้งบประมาณ ไม่เกิน 300,000 บาท	1. อนุมัติโครงการสำหรับวิทยานิพนธ์ไม่เกิน 200,000 บาท สำหรับค้นคว้าอิสระไม่เกิน 100,000 บาท 2. หัวข้อวิทยานิพนธ์/ค้นคว้าอิสระต้องผ่านการเห็นชอบจากสาขาวิชาและคณะ 3. ค่าตอบแทนสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา 10-15% ของงบประมาณวิจัย 4. ค่าตอบแทนสำหรับนักศึกษานักศึกษาไม่เกิน 3000 บาท ต่อเดือน 5. ไม่มีการสนับสนุนค่าครุภัณฑ์	4. ผลกระทบของโครงการวิจัย (impact) 4.1 การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน 4.2 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาชุมชน 4.3 การบริหารจัดการความรู้ผลงานวิจัยและภูมิปัญญาไปสู่การใช้ประโยชน์ • งานวิจัยมาจาก - การฝึกงาน, สหกิจศึกษา, โครงการวิจัย, ปัญหาพิเศษ • งบประมาณ - 30,000 ต่อทีมวิจัย • ค่าตอบแทน - นักศึกษา 5,000 ต่อโครงการ • อาจารย์ที่ปรึกษา 3,000 ต่อโครงการ • มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการ (อาจารย์ที่ปรึกษา) • ชุมชนมีส่วนร่วมทำวิจัย • พื้นที่ไหนดีและนอกพื้นที่

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการของ CBR และ CBMAG เพื่อชุดทุน CBPUS (ต่อ)

เงื่อนไข	CBR	CBMAG	CBPUS	
ระยะเวลาการดำเนินงาน	ไม่เกิน 2 ปี	โครงการวิทยานิพนธ์ควรวางแผนงานไว้ไม่เกิน 12 - 14 เดือน, โครงการค้นคว้าอิสระควรวางแผนงานไว้ไม่เกิน 6 - 8 เดือน	1 ภาคการศึกษา หรือไม่เกิน 8 เดือน	
ปฏิทินกิจกรรมการให้ทุน	ผู้สนใจควรเริ่มจากการทำ "เอกสารแจ้งหลักการ" ประมาณ 4-5 หน้า นำเสนอให้กับศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่ (Node) หรือนำเสนอต่อ สกว. ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ในกรณีพื้นที่ที่ไม่มี Node และเมื่อ Node หรือ สกว. ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ได้รับเอกสารแจ้งหลักการ เพื่อท้องถิ่น จะพิจารณาขั้นต้น และแจ้งผลให้ผู้เสนอโครงการทราบ หรือเชิญผู้เสนอมาหารือรายละเอียดของโครงการ ภายใน 30 วันนับจากวันที่ได้รับเอกสาร	ตุลาคม-ธันวาคม มกราคม-เมษายน ภายในเมษายน มิถุนายน-กรกฎาคม สิงหาคม-กันยายน กันยายน-ตุลาคม	ส.ค. ส.ค. – 14 ก.ย. 15 ก.ย. – 30 ก.ย. ไม่เกินวันที่ 7 ต.ค. 15 ต.ค. หลังจากทำสัญญาภายใน ต.ค.2551 ต.ค. – มี.ค. มี.ค. – เม.ย.	1. ที่มาของโจทย์ 2.การเสนอขอทุน 3. การพิจารณาทุน 4. ประกาศทุน 5. การทำสัญญา 6. การทำข้อตกลงร่วมวิจัยกับชุมชน 7. ดำเนินการ 8. สรุป/ประเมินผล

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการของ CBR และ CBMAG เพื่อชุดทุน CBPUS (ต่อ)

เงื่อนไข	CBR	CBMAG	CBPUS
กระบวนการติดตามผล	1. ติดตามความก้าวหน้าโดยโหนด/พี่เลี้ยง 2. ส่งรายงานความก้าวหน้าครั้งเวลาของโครงการ (Midterm Report) พร้อมรายงานการเงิน 3. ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ เมื่อสิ้นสุดโครงการ	1. ติดตามความก้าวหน้าโดยโหนด/พี่เลี้ยง และอาจารย์ที่ปรึกษาทุกเดือน 2. ส่งรายงานความก้าวหน้าครั้งเวลาของโครงการ (Midterm Report) พร้อมรายงานการเงิน 3. ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ เมื่อสิ้นสุดโครงการ พร้อมรายงานการเงิน	- รายงานความก้าวหน้าเมื่อระยะเวลาดำเนินการผ่านไป 3 เดือน (ครึ่งหนึ่งของระยะเวลาวิจัย) - ส่งเล่มรายงานความก้าวหน้า รายงานการเงิน - ประชุมร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ (อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการนำร่องทุกคน) พิจารณารายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัยอื่นที่ไม่ใช่ของตนเอง
เงื่อนไขภายหลังเสร็จสิ้นโครงการ	1. ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ 2. ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ 3. ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์	1. จัดส่งวิทยานิพนธ์ 1 เล่ม 2. จัดส่งบทความที่ตีพิมพ์ 3. จัดทำหนังสือประสบการณ์การเรียนรู้ และ/หรือ 4. จัดเวทีเผยแพร่ให้กับชุมชน	- รายงานฉบับสมบูรณ์และรายงานการเงิน - จัดเวทีถอดบทเรียนของทีมงานวิจัยและปิดโครงการ

นอกจากการสืบค้นหลักสูตรแล้วยังได้มีการพูดคุยกันในระดับอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา ในคราวประชุมเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2551 ได้ข้อเสนอแนะว่ากรอบการพิจารณาการให้ทุนด้านช่วงเวลาการให้ทุน และลักษณะของงานที่ควรจะนำมาพิจารณาทุน เช่น เป็นโครงการ , ปัญหาพิเศษหรือกระบวนวิชา การให้ทุนควรให้โอกาสแก่การศึกษานอกระบบด้วย ทุน CBPUS หวังผลให้เกิดนวัตกรรมหรือไม่อย่างไร เช่นการศึกษาเรื่องชาติพันธุ์ทำให้เกิดโรงเรียนสอนภาษาไทยให้กับกลุ่มชนเผ่าต่างชาติ เป็นต้น

เนื่องจากงาน CBPUS เป็นงานวิจัยชุมชน ที่ประชุมจึงเสนอแนะว่าโจทย์วิจัยควรมาจากพื้นที่ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาต้องลงพื้นที่ร่วมปรึกษากับชุมชนคิดโจทย์ร่วมกัน และเมื่อได้ข้อเสนอโครงการแล้วชุดโครงการควรจัดชุดกรรมการพิจารณาทุนโดยประกาศรับสมัครผู้สนใจร่วมเป็นกรรมการที่มีคุณวุฒิที่ไม่แตกต่างกัน เช่น ถ้ากรรมการท่านหนึ่งมีตำแหน่ง รศ. อีกท่านหนึ่งต้องไม่น้อยกว่า รศ. ขณะเดียวกันให้มีความแตกต่างของความเชี่ยวชาญในสาขาเพื่อป้องกันการลำเอียง

นอกจากนี้ที่ประชุมได้เสนอปัญหาจากประสบการณ์การให้ทุนโครงการ IRPUS เช่น นักศึกษารับทุนไม่ทำงาน จึงเป็นภาระกับอาจารย์ผู้ดูแล, การนัดชุมชนไม่เป็นไปตามนัด, มีการ make งานวิจัย สิ่งเหล่านี้จึงเป็นข้อสังเกตให้กับผู้ดูแลและชุดทุนต้องทำงานด้วยความรอบคอบ ส่วนเรื่องการเซ็นสัญญารับทุนซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญของการรับทุน ที่ประชุมได้เสนอว่า ควรเป็นอาจารย์ที่ปรึกษามากกว่านักศึกษา

ส่วนเรื่องกรอบระยะเวลาการศึกษาที่สัมพันธ์กับแผนการศึกษาของแต่ละหลักสูตรที่มีความแตกต่างกันนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาร่วมกันและสรุปว่าระยะเวลาการวิจัยควรเป็นช่วงที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 เทอมที่ 2 และเป้าหมายสำคัญของโครงการนี้คือการให้นักศึกษาทำงานร่วมกับชุมชนดังนั้นระดับการมีส่วนร่วมในชุมชนของนักศึกษาควรอยู่ที่ระดับ 2 คือ ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าระดับแรกกล่าวคือผู้วางแผนโครงการเชิญชวนประชาชนให้แสดงความคิดเห็นเพื่อสามารถรวบรวมข้อมูลได้มากขึ้นและประเด็นในการประเมินข้อดีข้อเสียชัดเจนยิ่งขึ้น ที่ประชุมได้แสดงความคิดเห็นว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีน่าจะมีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการวิจัยมาบ้างแล้ว เพียงแต่เสริมให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยในชุมชน โดยไม่คาดหวังว่าจะนำผลการวิจัยจะสามารถไปแก้ปัญหาให้กับชุมชน

ในส่วนของนักศึกษาที่ได้สุ่มเลือกมาจาก ภาควิชาส่งเสริมฯ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มข. และ ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มข. นั้น ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสนับสนุนทุนว่า เห็นด้วยกับการวิจัยร่วมกับชุมชน แต่มีประเด็นคำถามว่า

1. การทำปัญหาพิเศษ ต้องอยู่ในความดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา หากไม่ได้รับความสนใจจากอาจารย์ เกรงว่าจะไม่จบการศึกษาตามเวลาของหลักสูตร
2. การวิจัยชุมชนต้องใช้เวลาทำงานในพื้นที่ เกรงว่าจะไม่มีเวลาพอ เพราะนักศึกษาทุกคนมุ่งจบการศึกษา
3. การวิจัยชุมชนเป็นเรื่องใหม่ นักศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการจึงควรมีการแนะนำหลักการก่อน

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับหน่วยงานอื่น

เวทีประชุม MCC เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2551 ณ ห้องประชุม นคร ณ ลำปาง ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มข. เรื่อง แนวทางความร่วมมือสนับสนุนศักยภาพนักศึกษาทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ผู้เข้าประชุมประกอบด้วยผู้แทนนักศึกษาจากภาควิชาต่าง ๆ ผู้แทนจากหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษานักศึกษาที่ได้รับทุน CBMAG การประชุมนี้เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันเกี่ยวข้องกับความร่วมมือชุมชนในการทำวิจัยในพื้นที่ เป็นความเห็นพ้องต้องกันของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ยินดีให้ความร่วมมือกับนักศึกษาในการทำวิจัยชุมชน ไม่ว่าจะเป็น อบต. สำนักงานพัฒนาที่ดิน ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร เกษตรที่สูง และเครือข่าย วิทยาลัยวิจัยเพื่อชุมชน จะเห็นได้ว่าแต่ละหน่วยงานมีพื้นฐานงานที่ดีอยู่แล้ว และเพื่อให้เกิดภาพพจน์ที่ดีต่อชุมชนควรสานต่องานวิจัยเพื่อชุมชนให้ยั่งยืนตลอดไป

นักศึกษาที่เข้าร่วมประชุมได้รับทราบการดำเนินงานของชุดโครงการ CBMAG และการเปิดตัวของโครงการ CBPUS ขณะเดียวกันที่ประชุมได้มีสอบถามความสนใจต่อทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อชุมชนด้วย มีข้อสังเกตว่านักศึกษาส่วนใหญ่ยังมีประสบการณ์ในการทำวิจัยในพื้นที่ชุมชนน้อยมาก จากเวทีดังกล่าว มีข้อเสนอแนะไว้หลายประการดังนี้

- สกว. ควรเปิดกว้างเรื่องพื้นที่วิจัย
- นักศึกษาควรได้เข้าชมรมฝึกสร้างประสบการณ์ก่อนเข้าชุมชน
- อบต. ยินดีช่วยนักศึกษาทำวิจัยในชุมชนได้
- การให้ทุนสนับสนุนนักศึกษาควรผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา โดยให้อาจารย์ทำหน้าที่พี่เลี้ยงวิจัย
- CBPUS ยินดีที่จะให้ ทำวิจัยนอกพื้นที่ Node
- ควรมีการอบรมนักศึกษารับทุน CBMAG และ CBPUS เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยชุมชน

- การฝึกงานนักศึกษาปริญญาตรีที่ MCC มีการฝึกงานแบบ Professional จึงขอแนะนำนักศึกษาที่สนใจขอเข้าฝึกงานได้
 - นักศึกษาที่ขอรับทุนจะต้องผ่านการฝึกอบรมเรื่องกระบวนการวิจัยก่อน
- จากการที่ชุดโครงการได้เข้าร่วมประชุมในเวทีนี้ ได้รับทราบแหล่งสนับสนุนศักยภาพนักศึกษา ขณะเดียวกันชุดโครงการได้มีโอกาสประชาสัมพันธ์ทุนวิจัยโครงการ CBPUS ด้วย
- นอกจากนี้ยังได้รับทราบบทเรียนที่จะเป็นแนวทางการบริหารจัดการชุดทุนได้ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- ช่วงเวลาวิจัยของนักศึกษา จากประสบการณ์ของ IRPUS มีระยะเวลา 6-8 เดือน ดังนั้นการกำหนดให้ระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา อาจเป็นไปได้ยาก

- ผู้รับผิดชอบรับทุนวิจัย อาจเป็นอาจารย์ผู้ดูแล หรือนักศึกษาผู้รับทุน หรือทั้งสองฝ่าย
- งบประมาณที่เพียงพอควรเป็นเท่าใด ทีมวิจัยได้เสนอจัดทุนสำหรับโครงการนำร่องทุนละ 30,000 บาท แต่เนื่องจากแต่ละโครงการนำร่องยังไม่ได้วางแผนการดำเนินโครงการ ดังนั้นงบประมาณที่จะเสนอขอให้เป็นไปอย่างสมเหตุสมผลแต่พยายามให้อยู่ในกรอบวงเงินที่ CBPUS ตั้งไว้

- ค่าตอบแทนอาจารย์ผู้ดูแลนักศึกษาที่ได้รับทุนเป็นเท่าใด (3,000)
- เงื่อนไขจำนวนนักศึกษาผู้รับทุน 3 คนต่ออาจารย์ 1 คน
- ถ้าหากการวิจัยไม่สามารถช่วยแก้ปัญหาให้กับชุมชนได้ ดังนั้นเป้าหมายเป็นเพียงให้นักศึกษาได้เรียนรู้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น และนำไปต่อยอดเมื่อศึกษาระดับปริญญาโท
- โจทย์มาจากพื้นที่วิจัยของอาจารย์ผู้ดูแลนักศึกษา เพราะได้ทำวิจัยอยู่ก่อนหน้านี้แล้ว
- การจัดการกรรมการพิจารณาอนุมัติโครงการที่เหมาะสมเป็นอย่างไร
- หลังจากทำงานวิจัยสิ้นสุดลงแล้วชุมชนสามารถนำผลการวิจัยนั้นไปดำเนินการด้วยตนเองได้ กรณีการจัดทำเว็บไซต์ให้กับชุมชน จะช่วยให้สร้างชุมชนเข้มแข็ง ช่วยเหลือตนเองในด้านการประกอบอาชีพได้

2. ช่วงขึ้นโครงการ

2.1 ประเด็นหารือกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุดโครงการ CBPUS

ทีมวิจัยได้จัดเวทีประชุมร่วมกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดชุดโครงการ CBPUS เช่น ทีมงาน สกว. ทีมชุดโครงการ CBMAG ผู้ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายการศึกษา อาจารย์และนักศึกษานิพนธ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งในแง่ของผู้ให้ทุน ผู้รับทุนและข้อจำกัดที่อาจเป็นอุปสรรคต่อ

การบริหารจัดการโครงการได้ จึงได้จัดเวทีร่วมกับฝ่ายต่าง ๆ ได้รับข้อเสนอแนะที่กล่าวถึงที่ทีมวิจัยจะต้องค้นหาคำตอบ ประการแรกคือการหนุนกระบวนกรค้นหาโจทย์วิจัย ของนักศึกษาอาจต้องขอความช่วยเหลือจาก Node หรืออาจต้องสื่อสารกับอาจารย์ที่ปรึกษา ประการที่สอง รูปแบบการหนุนเสริมนักศึกษา ถ้าหากจะให้อิง Node จะเป็นภาระของพี่เลี้ยง Node หรือไม่แต่ถ้ามองอีกมุมหนึ่ง การอิงกับ Node นั้น จะเป็นสร้างโอกาสให้เด็กรุ่นใหม่เรียนรู้ชุมชน โดยมีพี่เลี้ยงให้คำแนะนำและประสานงานร่วมกับชุมชนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษา กับชุมชนได้อย่างรวดเร็ว หรือถ้าหากอิง Node ทาง CBPUS จะหาคนมาทำหน้าที่แทนพี่เลี้ยง Node ก็ได้ ในทางตรงกันข้ามอาจารย์ที่ปรึกษาบางคนอาจมีบทบาทเป็นอย่างมากในการแนะนำให้คำปรึกษา ดูแลนักศึกษาในการทำวิจัยชุมชนก็ได้ การหนุนเสริมดังกล่าวจึงเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระงานให้กับพี่เลี้ยง Node และนักศึกษามีความเป็นอิสระในการทำวิจัยมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้แล้วที่ประชุมยังคาดหวังว่างานวิจัยชุมชนจะเป็นเวทีที่นักศึกษาได้นำความรู้จากการเรียนไปสู่การปฏิบัติก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน อาจไม่ถึงกับเปลี่ยนแปลงชุมชนหรือแก้ปัญหาได้ในระยะเวลาอันสั้นแต่อาจเป็นเพียงให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์เรียนรู้ชุมชน และเรียนรู้กระบวนการวิจัยชุมชนขณะเดียวกันก็ควรเป็นการช่วยเหลือชุมชนบ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าการวิจัยของนักศึกษาจะแตะส่วนไหนของชุมชน โดยให้ทางชุด CBPUS จัดเสริมความรู้บ้างเล็กน้อยก่อนการปฏิบัติการวิจัยในพื้นที่ชุมชน

เนื่องจากมีทุนสนับสนุนนักศึกษาจากหลายแหล่ง ที่ประชุมมีคำถามว่าประเด็นความแตกต่างระหว่าง CBR, CBMAG, CBPUS นั้นเป็นอย่างไร หากทีมวิจัยสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างได้อย่างชัดเจนจะช่วยให้ชุดโครงการมีความสำคัญได้ไม่น้อย

การแสดงความคิดเห็นในส่วน of นักศึกษา

ทีมวิจัยได้เชิญนักศึกษาปริญญาตรีจากสาขาวิชาส่งเสริมฯ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร คณะเกษตรศาสตร์ และสาขาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มาร่วมประชุมด้วย เพื่อสะท้อนความคิดเห็นของนักศึกษาว่าคิดอย่างไรหากมีโครงการสนับสนุนทุนสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีทำวิจัยเพื่อชุมชน โดยรวมแล้วได้คำตอบในลักษณะเดียวกันคือ

1. ระยะเวลาการวิจัยไม่เอื้ออำนวยต่อการระยะเวลาการศึกษาในหลักสูตรเพราะเป็นเทอมสุดท้ายของการศึกษาที่นักศึกษาทุกคนมุ่งที่จะจบการศึกษาจะไม่มีเวลาออกนอกสถานที่
2. การวิจัยชุมชนนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจแต่นักศึกษาค่อนข้างเคยกับการทำวิจัยในห้องปฏิบัติการไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนเกรงว่าจะสำเร็จช้า

3. ถ้าหากนักศึกษามีความสนใจแต่อาจารย์ที่ปรึกษาไม่ยินดีรับในหลักการก็จะทำให้นักศึกษาขาดโอกาสทำวิจัยชุมชนได้

2.2 การดำเนินงานแสวงหาโครงการนำร่องเพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการ

จากการดำเนินงานของชุดโครงการวิจัยเพื่อสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีเพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการ ทางทีมวิจัยมีการดำเนินงานเพื่อหาโครงการนำร่องจำนวน 6 โครงการที่มีความแตกต่างของกลุ่มสาขาวิชา จำนวน 3 กลุ่มสาขาวิชา คือ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขามนุษย์-สังคม มีกระบวนการดำเนินงานตามภาพที่ 8

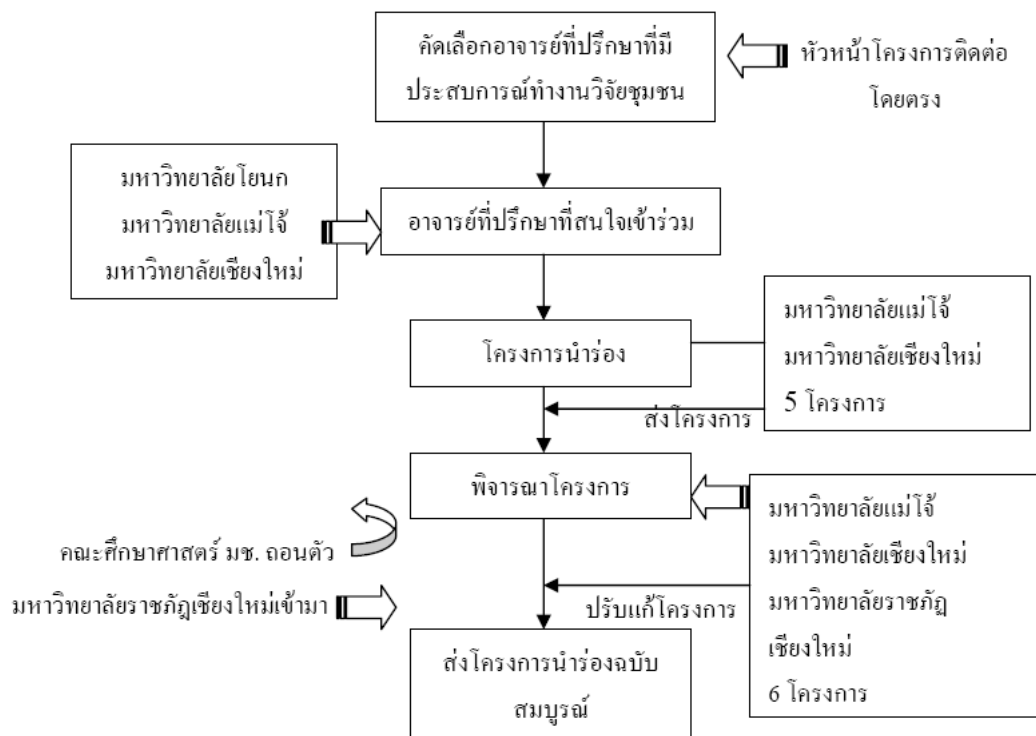
การแสวงหาโครงการนำร่อง

การศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีโดยการจัดโครงการนำร่อง ทีมวิจัยมีวิธีการได้มาของโครงการนำร่องตามเป้าหมาย 6 โครงการ

1. การติดต่อโดยตรงกับอาจารย์ในแต่ละกลุ่มสาขา/มหาวิทยาลัย ที่มีประสบการณ์ทำงานร่วมกับชุมชน
2. การประชุมระดมสมอง เพื่อแสวงหาผู้เข้าประชุมที่สนใจโครงการนำร่อง CBPUS โดยหัวหน้าโครงการได้จัดประชุมเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2551 นำเสนอวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ว่าชุดทุน CBPUS เป็นทุนสนับสนุนการทำวิจัยท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มีเป้าหมายเพื่อให้ นักศึกษาได้เรียนรู้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ซึ่งแต่เดิมนักศึกษาจะคุ้นเคยกับการวิจัยในห้องปฏิบัติการ งานอุตสาหกรรม ที่ประชุมมีข้อคำถามหลายประเด็นเกี่ยวกับงบประมาณที่เหมาะสม ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย และพื้นที่วิจัย นอกจากนี้ยังมีคำถาม ความหมายของการมีส่วนร่วมกับชุมชนนั้นเป็นอย่างไร ที่ประชุมซึ่งประกอบด้วยนักวิจัยจาก สกว. ด้วย ได้ช่วยอธิบายให้ความเข้าใจกับอาจารย์ผู้เข้าประชุม การประชุมดังกล่าวนับได้ว่าเป็นให้ข้อมูลความรู้ การสร้างความเข้าใจในเบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวปฏิบัติงานวิจัยได้อย่างถูกต้อง
3. ประชุมผู้แทนโครงการนำร่อง (เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2551)
4. การประเมินโครงการนำร่องร่วมกัน (เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2551)

ในระยะที่ 1 ทางทีมวิจัยได้ร่วมกันจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการสนับสนุนทุนวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีเพื่อให้ทำงานวิจัยในท้องถิ่นร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานวิจัยร่วมกับชุมชน โดยมีกระบวนการในการดำเนินงานวิจัย 5 ขั้นตอน ดังนี้ (ภาพที่ 8)

1. คัดเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานวิจัยชุมชน
2. อาจารย์ที่ปรึกษาที่สนใจเข้าร่วม
3. โครงการนำร่อง
4. พิจารณาโครงการ
5. ส่งโครงการนำร่องฉบับสมบูรณ์

ภาพที่ 8 ขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อแสวงหาโครงการนำร่อง

ผลการรวบรวมโครงการนำร่อง CBPUS

โครงการ CBPUS ได้ตั้งเป้าหมายจัดโครงการนำร่องไว้ 6 โครงการ โดยกำหนดให้มีความหลากหลายของสาขาวิชาและสถาบันการศึกษา จากการดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าว ทีมวิจัยได้ชุดโครงการนำร่อง CBPUS 6 โครงการ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 สรุปรายละเอียดของโครงการนำร่อง CBPUS

กลุ่มสาขา	ชื่อโครงการ	นักศึกษาผู้รับทุน	อาจารย์ที่ปรึกษา	ลักษณะงาน
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	โครงการ "การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรค "ใช้เลือดออกของประชาชนบ้านช้างปวน ต.หนองแก้ว อ.หางดง จ.เชียงใหม่"	นางสาวศรินยา ลำโรง นางสาวศรัญญา จันทาย	ผศ.ดร.ยุวรงค์ จันทรวิจิตร	โครงการวิจัย
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	โครงการ "การประเมินความรู้และศักยภาพในการดูแล ตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มารับบริการ ณ ศูนย์ แพทย์ชุมชนสันทราย ต.สันทรายหลวง"	นายดุสิต ไชยแก้ว นายตวัส เครือบุญราช นายธีรพันธุ์ กันทิยะ	รศ.ชบาไพร โพธิ์สุยะ	ปัญหาพิเศษ
วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	โครงการ "การจัดการดินที่เหมาะสมต่อการเกษตรของ บ้านนาเม็ง ต.แม่หอพระ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่"	นายเฉลิมชัย กันทะรี	ผศ.ดร.ปัทมา สุทธิกุลบุตร	โครงการวิจัย
วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	โครงการ "การเพิ่มรอบการไถของแม่ไถพื้นเมืองที่บ้านท่า มะขาม ต.สันทราย อ.เมือง จ.เชียงใหม่"	นายธีระ วณิชชาวีระ	รศ.ดร.สุชน ตั้งทวีวัฒน์	โครงการวิจัย
มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์	โครงการ "การพัฒนากิจกรรมเด็กปฐมวัยตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ต.หนองตอง อ.หางดง จ.เชียงใหม่"	นางสาวพรวิทย์ ใหญ่หลวง นางสาวอมิกา คันใจ นางสาวนัฐนิชา นันตา นางสาวเบญญทิพย์ คัมภีระ นางสาววรรณิศา ปันตะ นางสาวปวีณา ชัยกุล	ผศ.เยี่ยมลักษณ์ อุดการ	โครงการวิจัย
มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์	โครงการ "การค้นหาศักยภาพของชุมชนด้านแหล่งการ เรียนรู้ โดยใช้กระบวนการศึกษาอย่างมีส่วนร่วม ต. หนองควาย อ.เมือง จ.เชียงใหม่"	นางสาวแพรวพรรณ คีใหม่ นางสาวอาภาวรรณ พันธุ์ดีอุ่มงค์ นางสาววันทนา จันตะภา	อาจารย์ดา ยรัมย์	โครงการวิจัย

3. แนวทางการบริหารจัดการทุน CBPUS และเงินไขทุน

ทีมวิจัยได้มีโอกาสร่วมประชุมพบปะกับอาจารย์ที่ปรึกษาผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา (นักวิชาการ, นักศึกษา, ผู้บริหาร) นักวิจัยของ สกว. ตลอดจนหน่วยงานสนับสนุนนักศึกษา ได้แก่ อบต., สำนักงานพัฒนาที่ดิน, ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และเครือข่ายวิทยาลัยชุมชน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างผู้สนับสนุนและผู้รับทุน จนได้แนวคิดนำมาร่างวิธีการประเมินข้อเสนอโครงการให้ที่ประชุมผู้แทนโครงการนำร่อง เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2551 ซึ่งเป็นกิจกรรมกระบวนการบริหารจัดการสนับสนุนทุน CBPUS พิจารณาร่วมกัน และได้ปรับตามข้อเสนอของผู้เข้าประชุมอีกทั้งยังเป็นแนวทางในการทำแบบฟอร์มข้อเสนอโครงการนำร่อง (ภาคผนวกที่ 1) ให้เป็นรูปแบบมาตรฐานในทิศทางเดียวกัน จากข้อเสนอแนะดังกล่าวทีมวิจัยได้นำไปกำหนดเกณฑ์การประเมินข้อเสนอโครงการเพื่อให้ที่ประชุมอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการนำร่อง ซึ่งทีมวิจัย CBPUS ได้ให้เกียรติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเกณฑ์ดังกล่าวด้วย ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประเด็นสำคัญที่นำไปสู่การวางแผนทางการบริหารจัดการชุดทุน CBPUS (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ข้อเสนอแนะเพื่อวางแผนทางการจัดการ ทุน CBPUS

ประเด็นที่สำคัญ	แนวทางการจัดการ CBPUS
● เกณฑ์การประเมินข้อเสนอโครงการ - โจทย์วิจัยมาจากพื้นที่ - ควรพิจารณาให้ศึกษานอกระบบด้วย - พื้นที่วิจัยควรเปิดกว้าง - ควรมีการอบรมให้ความรู้ การทำวิจัยเพื่อชุมชนให้นักศึกษาก่อนดำเนินการวิจัย - งบประมาณควรมากกว่า 30,000 บาท - ชุมชนมีส่วนร่วมคิดโจทย์ ● การกำหนดผู้รับผิดชอบทุน - อาจารย์เป็นผู้เซ็นรับผิดชอบทุน	- โจทย์มาจากพื้นที่หรือเป็นข้อเสนอจากอาจารย์ที่ปรึกษาและให้ชุมชนมีส่วนร่วม - เฉพาะสังกัดระดับอุดมศึกษา - พื้นที่ไหนและนอกพื้นที่ - มีการอบรมให้ความรู้ก่อนดำเนินการ - ให้อยู่ในกรอบ 30,000 บาท - ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการวิจัยระดับ par 2 ถึง 3 - อาจารย์และนักศึกษา

เกณฑ์การประเมินข้อเสนอโครงการ

1. เงื่อนไข ปัจจัยที่จำเป็นต้องมี (คุณสมบัติ)

- ชุมชนมีส่วนร่วม (แบบไหนสามารถนำไปพัฒนาต่อได้)
- มีอาจารย์รับผิดชอบโครงการ
- นักศึกษาปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา (มีหลักสูตรเรียนรู้ชุมชน, กระบวนการวิชา) ผลกระทบต่อน.ศ.ที่ไม่ได้เรียน 4 ปี
- ให้โอกาสนักศึกษาชั้นปี 2 ร่วมกระบวนการวิจัย กับนักศึกษา ปี 3-4
- น.ศ. 1-3 คนต่อ 1 โครงการ
- เอกสารจากชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมเป็นทีมวิจัย
- ทางโครงการต้องประกาศล่วงหน้ามากกว่า 3 เดือน
- ระยะเวลาการดำเนินงาน 1 ปี
- พื้นที่มีอยู่แล้ว
- มีปัญหาในชุมชน

2. ความเป็นมาและความสำคัญ

- เป็นปัญหาหรือความต้องการของชุมชน
- ผลการวิจัยมีประโยชน์ต่อชุมชนสามารถนำไปขยายผลได้
- ช่วยพัฒนาศักยภาพนักศึกษาด้านการวิจัยชุมชน

3. แนวคิดและแนวทางการทำวิจัย

- เป็นงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
- มีกระบวนการวิจัยตามหลักวิชาการ
- ตอบโจทย์วิจัยได้
- ใช้แนวทางผสมผสาน เน้นเทคนิคการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้

4. ผลที่คาดหวัง

- นักศึกษาปฏิบัติงานโครงการตามเวลาที่กำหนด
- ชุมชนได้รับคำตอบโจทย์วิจัย หรือแก้ปัญหาให้กับชุมชนได้
- นักศึกษาเรียนรู้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น

- ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ผู้วิจัยกับชุมชน
- ได้องค์ความรู้ในการนำไปเผยแพร่ให้กับชุมชนต่อไป

5. แผนการดำเนินงาน

- มีลำดับขั้นตอนการวิจัยที่ชัดเจน เหมาะสม
- มีแผนการทำงานร่วมกับชุมชนอย่างชัดเจน
- มีการนำความรู้ทางวิชาการ ไปใช้ในกระบวนการวิจัย

6. ประวัติและผลงานของอาจารย์หัวหน้าโครงการ

- อาจารย์อยู่ในสาขาที่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ทำ
- อาจารย์มีประวัติงานวิจัยที่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ทำ

นอกจากนี้ทีมวิจัยยังได้ศึกษาแบบฟอร์มข้อเสนอโครงการวิจัยจากแหล่งทุนต่าง ๆ เป็นต้นแบบแล้วนำมาปรับปรุงใหม่ตามวัตถุประสงค์ของชุดทุน CBPUS และเพื่อให้การบริหารจัดการด้านการจัดทำรายงานวิจัยของนักศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกับทีมวิจัย จึงได้กำหนดแบบฟอร์มเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แบบฟอร์มข้อเสนอโครงการวิจัย
2. แบบสัญญาโครงการวิจัย
3. แบบการเขียนรายงานความก้าวหน้า
4. ข้อมูลประกอบการเขียนรายงานวิจัยสมบูรณ์
5. แบบฟอร์มเอกสารทางการเงิน

ข้อสังเกตจากการเสนอโครงการนำร่อง

• งบประมาณ

ระหว่างการดำเนินการแสวงหาโครงการนำร่อง ทีมวิจัยสามารถรวบรวมได้ 5 โครงการ ได้แก่ คณะเกษตรศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะผลิตภัณฑ์การเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โครงการนำร่องดังกล่าวโดยส่วนใหญ่เสนองบประมาณเกินกว่าที่ โครงการ CBPUS กำหนดไว้ในเบื้องต้น 30,000 บาท ไม่รวมค่าตอบแทนอาจารย์ที่ปรึกษา แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดกิจกรรมพบว่า มีบางรายการที่ สกว. ผู้สนับสนุนทุน ไม่ได้กำหนดให้เป็นค่าใช้จ่ายที่เบิกได้ อย่างไรก็ตาม ทีมวิจัยได้เสนอว่า

การเสนอของบประมาณที่เกินกว่ากำหนดสามารถทำได้ถ้าหากค่าใช้จ่ายในแต่ละกิจกรรมมีความจำเป็นอย่างสมเหตุผล และนำไปสู่กระบวนการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ

ส่วนโครงการ ศึกษางานศิลปะบนแผ่นอูมิเนียมเพื่อพุทธศาสนาของสองชุมชน “ครัวเงิน” ในเชียงใหม่ : กรณีอุโบสถเงินวัดศรีสุพรรณ และศาลา 3 ครัววัดหมื่นสาร จากคณะศึกษาศาสตร์ นั้นได้ขอถอนตัวและชี้แจงเหตุผลว่า ค่าตอบแทนนักศึกษาที่ CBPUS เสนอไว้มีจำนวนน้อยเกินไปเมื่อเฉลี่ยให้กับนักศึกษาทุกคนที่ร่วมโครงการ และเทียบกับระยะเวลาการทำงาน ซึ่งในเรื่องนี้ได้มีการพูดคุยกันในที่ประชุมแล้วว่า CBPUS จะสนับสนุนค่าตอบแทนนักศึกษาโครงการละ 9,000 บาท ตามข้อกำหนดของ สกว. ถ้าหากมีนักศึกษาร่วมวิจัยเป็นจำนวนมาก จะทำให้ค่าเฉลี่ยค่าตอบแทนนักศึกษาน้อยลงไปตามอัตราส่วน

เมื่อจำนวนโครงการนำร่องยังไม่ครบตามเป้าหมาย ทีมวิจัยจึงได้ติดต่อนักวิจัยที่มีประสบการณ์การทำวิจัยชุมชนเข้าร่วมโครงการนำร่องเพิ่ม 2 โครงการ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

- **การมีส่วนร่วมของชุมชน**

ข้อสังเกตที่ทีมวิจัยพบจากข้อเสนอโครงการในบางโครงการ ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการน้อยและบางโครงการมีลักษณะการวิจัยเป็นจัดเผยแพร่ให้ความรู้ในเชิงวิชาการแก่ชุมชนมากกว่าที่ชุมชนจะมีส่วนร่วมสร้างองค์ความรู้หรือเสนอภูมิปัญญา หรือแม้แต่การดำเนินการหลังจากที่ชุมชนได้รับข้อมูลแล้วชุมชนจะเกิดความตระหนัก จนเกิดเป็นความต้องการของชุมชนเองที่จะนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อไป

- **การได้มาของโจทย์วิจัย**

จากข้อสังเกตที่ได้จากการนำเสนอโครงการของนักศึกษา พบว่าโจทย์วิจัยมาจากอาจารย์เป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพราะนักศึกษายังขาดประสบการณ์ด้านงานวิจัย และอาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทงานวิจัยในพื้นที่มาก่อนหน้านี้แล้ว ประกอบกับระยะเวลาดำเนินการวิจัยมีน้อย การคิดโจทย์วิจัยร่วมกับชุมชนจึงเป็นไปได้ยาก

การจัดทำเอกสารเพื่อการบริหารจัดการโครงการ

เมื่อโครงการนำร่องได้ผ่านการพิจารณาข้อเสนอโครงการและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอของที่ประชุมกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการของทุกโครงการ จะเข้าสู่กระบวนการทำสัญญาเงินทุนวิจัยของชุดโครงการ CBPUS

ทีมวิจัยชุดโครงการ CBPUS ได้ศึกษาเอกสารสัญญาเงินทุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น (ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น) เป็นต้นแบบแล้วนำไปปรับปรุง

เป็นสัญญาที่สมบูรณ์พร้อมใช้กับโครงการนำร่อง (ภาคผนวกที่ 5) มีการกำหนดสัญลักษณ์เลขที่สัญญาประกอบด้วย CBPUS T เป็นชื่อชุดโครงการนำร่อง และตามด้วย หมายเลข บอกลำดับที่ของโครงการ เช่น CBPUS T_01 เป็นรหัสประจำของโครงการทำให้สะดวกในการจัดเก็บ ติดตามและสืบค้นข้อมูล โครงการต่าง ๆ ได้กำหนดรหัสไว้ ตามตารางที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 10 รหัสโครงการนำร่อง

รหัสโครงการ	ชื่อโครงการ
CBPUS T_01	โครงการ "การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของประชาชน บ้านยังปวน ต.หนองแก้ว อ.หางดง จ.เชียงใหม่"
CBPUS T_02	โครงการ "การประเมินความรู้และศักยภาพในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มารับบริการ ณ ศูนย์แพทย์ชุมชนสันทราย ต.สันทรายหลวง"
CBPUS T_03	โครงการ "การจัดการดินที่เหมาะสมต่อการเกษตรของบ้านนาเม็ง ต.แม่หอพระ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่"
CBPUS T_04	โครงการ "การเพิ่มรอบการไต่ของแม่ไก่พื้นเมืองที่บ้านท่ามะขาม ต.สันทราย อ.เมือง จ.เชียงใหม่"
CBPUS T_05	โครงการ "การพัฒนากิจกรรมเด็กปฐมวัยตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีส่วนร่วมของชุมชน ต.หนองตอง อ.หางดง จ.เชียงใหม่"
CBPUS T_06	โครงการ "การค้นหาศักยภาพของชุมชนด้านแหล่งการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการศึกษาอย่างมีส่วนร่วม ต.หนองควาย อ.เมือง จ.เชียงใหม่"

ทุกโครงการได้เข้าสู่กระบวนการขึ้นโครงการโดยจัดทำสัญญาเป็นข้อตกลงระหว่างชุดโครงการ ผู้ให้ทุน กับ อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา ผู้รับทุน เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2552 โดยมีเอกสารประกอบการทำสัญญา ดังนี้

1. ข้อเสนอโครงการ
2. เอกสารสัญญาการรับทุน
3. สมุดบัญชีธนาคาร

การดำเนินงานโครงการนำร่อง

การจัดเวทีรายงานความก้าวหน้าโครงการนำร่อง

เมื่อการดำเนินงานวิจัยมาถึงระยะเวลาตามแผนงานที่กำหนด ชุดโครงการวิจัยได้จัดเวทีรายงานความก้าวหน้าเมื่อวันที่ 14 มค. 52 สรุปผลดังนี้

ก่อนเริ่มรายงานความก้าวหน้าแต่ละโครงการ หัวหน้าชุดโครงการได้ชี้แจงให้ผู้เข้าประชุมทราบเกี่ยวกับกำหนดเวลาการนำเสนอโครงการละ 20 นาทีแล้วตามด้วยการแสดงความคิดเห็นและคำถามจากผู้ร่วมประชุม ได้มีการจัดลำดับการนำเสนอโครงการเพื่อให้มีการเตรียมความพร้อมก่อน

การจัดเวทีรายงานความก้าวหน้า มีโครงการนำร่อง 5 โครงการ ที่เสนอรายงานความก้าวหน้าได้ตามวันที่กำหนด มี โครงการ “การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของประชาชน บ้านยังปวน ตำบลหนองแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” ที่ไม่สามารถเข้าร่วมเวทีรายงานความก้าวหน้าในครั้งนี้ได้ เนื่องจากติดภารกิจเร่งด่วนบางประการ แต่ได้จัดส่งรายงานความก้าวหน้าให้กับชุดโครงการในวันดังกล่าว

ในภาพรวมทุกกลุ่มโครงการวิจัยย่อยสามารถรายงานความก้าวหน้าได้ดี นักศึกษาผู้วิจัยสามารถให้คำอธิบายหรือตอบคำถามของผู้ร่วมเวทีได้ แต่เนื่องจากนักศึกษายังมีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยน้อยจึงได้เสริมข้อมูลเพิ่มความชัดเจนของการตอบคำถามของนักศึกษาให้มากยิ่งขึ้น สิ่งสำคัญที่สุดคือการมีส่วนร่วมกับชุมชนได้เกิดขึ้นแล้วแต่จะมีมากน้อยขึ้นอยู่กับกระบวนการวิจัยของแต่ละโครงการ

การรายงานความก้าวหน้าครั้งนี้ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิจัยทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้วิจัยด้วยกัน มีบรรยากาศของผู้ให้ในฐานะผู้มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัย, ความรู้เฉพาะเรื่องซึ่งผู้ร่วมเวทีอาจไม่รู้ อย่างไรก็ตามได้มีการร้องขอจากผู้วิจัยโครงการย่อยดังนี้

1. ระยะเวลาวิจัยของโครงการย่อยไม่สอดคล้องกับระยะเวลาของชุดโครงการ อาจจะขอขยายเวลาออกไปอีกเล็กน้อย
2. การสื่อสารทางภาษาท้องถิ่นไม่ค่อยรู้เรื่อง
3. การเข้าไปเสนอสิ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อชุมชน แต่ข้อเท็จจริงคือชุมชนไม่ยอมรับเพราะเห็นว่าผู้วิจัยเป็นนักวิชาการที่จะมาเอาประโยชน์จากชุมชน จึงต้องการให้ชุดโครงการช่วยจัดเจ้าหน้าที่ของ node ไปเป็นผู้ประสานให้

ข้อเสนอของผู้ร่วมเวทีรายงานความก้าวหน้า

1. ให้มีการเขียนโครงงานวิจัยอื่น เพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม
2. นักศึกษาต้องการอ่านรายงานความก้าวหน้าของกลุ่มอื่นเพื่อศึกษาแนวทางการเขียนรายงาน
3. นักศึกษาต้องการขยายเวลาการรายงานความก้าวหน้าเพราะทราบกำหนดวันกระชั้นเกินไป (ธค.51)

4. นักศึกษาควรได้รับการช่วยเหลือจาก node ในการวิเคราะห์ข้อมูลชุมชน เพราะบางโครงการมีข้อมูลมากมายที่นักศึกษาไม่แยกแยะได้ ถ้าหากมอบให้ภาระของอาจารย์ที่ปรึกษาเกรงว่าจะไม่มีเวลามากพอ
5. การตอบโจทย์วิจัยจะเป็นอย่างไรก็ตาม แต่ต้องมีกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนด้วย

นอกจากนี้ยังมีประเด็นอื่นๆ เกี่ยวกับรูปแบบรายงานความก้าวหน้าได้แก่

- เพิ่มภาคผนวกประกอบด้วยเอกสารประกอบ การรายงานความก้าวหน้าและรายงานการเงิน
- ยังไม่ต้องจัดทำสารบัญ และคำนำ
- ขนาดตัวหนังสือกำหนดให้เป็น Angsana new 16
- ชุดโครงการจะจัดทำใบปะหน้าที่มีโลโก้ของ สกว. ให้
- การติดต่อกับชุดโครงการนั้นได้กำหนดให้ทุกโครงการติดต่อผ่านทาง e-mail ที่ Add: CBPUS@hotmail.com ชื่อไฟล์ ให้ใช้ชื่อโครงการ

หลังจากการจัดเวทีรายงานความก้าวหน้าโครงการนำร่องแล้ว ชุดโครงการได้จัดประชุมพิจารณาผลการรายงานความก้าวหน้า เมื่อวันที่ 17 กพ. 52 ที่ประชุมประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษา สกว. และทีมวิจัยชุดโครงการ ได้รับข้อเสนอหลายประการ ดังสรุปผลการพิจารณาต่อไปนี้

- ผู้วิจัยได้แจ้งในผลการดำเนินงานไว้ในตาราง แต่ไม่มีการเล่ารายละเอียดของงาน
- เอกสารการเงินยังไม่ถูกต้องตามแบบของ สกว. กรณีใบเสร็จที่ไม่สมบูรณ์
- รูปแบบการรายงานไม่ถูกต้อง เช่น ขนาดของ Logo สกว. ไม่ได้รายงานการเงินไม่ได้เข้าเล่ม

ข้อหาหรือที่เป็นบทเรียนแก่ชุดโครงการ

- มีข้อหาหรือเรื่องของการตอบแทนอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา ว่าจะมีการแบ่งจ่ายอย่างไร เป็นงวด/รายเดือน
- การระบุชื่อในหน้าปก ควรเป็นใคร (อาจารย์ที่ปรึกษาหรือนักศึกษา) และควรใส่ที่รายชื่อ หรือนำไปไว้ในปกด้านใน
- ลักษณะการทำงานแบบกลุ่มหรือแบบเดี่ยว ที่ให้เนื้องานออกมาสมบูรณ์มากกว่ากัน
- การขอรับทุนเพื่อทำโครงการอย่างเดียว กับลักษณะที่ทำควบคู่ไปกับปัญหาพิเศษ ใดให้ผลดีมากกว่ากัน

ปัญหาและข้อเสนอแนะจากที่ประชุม

1. การประชุมร่วมกับโครงการนำร่องควรจัดส่งรายงานการประชุมให้ทราบทั่วกันก่อน
2. การแก้ไขเอกสาร ควรส่งกลับให้โครงการนำร่อง ดำเนินการด้วยตนเอง ไม่ควรแก้ไขให้
3. การทำใบสำคัญรับเงิน กรณีใบเสร็จรับเงินไม่สมบูรณ์ ควรให้คำอธิบายและให้ผู้วิจัยทดลองทำดูก่อน
4. มีข้อสังเกตว่ารายงานไม่ได้ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา จึงเสนอให้มีใบแทรก ให้อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ รับรองก่อนส่งรายงานโครงการ ให้กับชุดโครงการ
5. เอกสารคำแนะนำการเขียนรายงานความก้าวหน้า ควรมีคำอธิบายในแต่ละข้อให้ชัดเจน
6. ชุดโครงการควรระบุวันที่เริ่มงานวิจัยให้กับผู้วิจัย เพื่อจะได้ไม่สับสน
7. การติดตาม ทวงถามเอกสารจากผู้วิจัย เป็นไปอย่างล่าช้า ทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด
8. ควรจัดทำสัญญาให้ครบตามจำนวน ทั้งอาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษาผู้เข้าร่วมโครงการทุกคน
9. ผู้วิจัยไม่ได้ดำเนินการตาม format ที่กำหนดให้ เช่น logo สกว. มีขนาดผิดไปจากที่กำหนด, ข้อแนะนำต่าง ๆ ในต้นแบบไม่ได้ลบออกไป
10. ส่วนปกจะให้เครดิตกับนักศึกษา โดยระบุชื่อนักศึกษา ส่วนชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการจะไว้ส่วนในของรายงาน

การพิจารณารายงานความก้าวหน้าของโครงการนำร่อง 6 โครงการ ได้ส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาทุกโครงการร่วมพิจารณาของโครงการอื่น เพื่อให้ทราบว่าแต่ละโครงการจะต้องแก้ไขปรับปรุงอย่างไรบ้างและอาจได้เป็นแนวทางการรายงานผลการวิจัยของตนเองด้วย จากนั้นได้นัดประชุมรายงานผลการพิจารณารายงานความก้าวหน้า และพิจารณาการเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์ด้วย เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2552 โดยติดต่อนัดหมายกับอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทุกท่านก่อน ออกหนังสือเชิญประชุมพร้อมกับส่งเอกสารรายงานความก้าวหน้าทั้ง 6 โครงการ

การจัดเวทีรายงานฉบับสมบูรณ์

เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2552 ณ ห้องนคร ณ ลำปาง ศูนย์วิจัยเพื่อเพิ่มผลผลิตทางเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มข.

ทุกโครงการได้เข้าประชุมนำเสนอรายงานฉบับสมบูรณ์ตามวันและเวลาที่กำหนด ลักษณะการดำเนินงานเวทีรายงานนั้นมีข้อตกลงกันว่าการนำเสนอรายงานต่อ 1 โครงการ จะมีการแสดงความคิดเห็นของที่ประชุมเมื่อเสร็จสิ้นการนำเสนอทุกครั้ง และใช้เวลาการนำเสนอโครงการละ 20 นาที

ผลจากการดำเนินงาน ได้แบ่งการพิจารณาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- **การนำเสนอ**

ส่วนใหญ่โครงการมีการนำเสนอได้ดี มีการใช้สื่อในการนำเสนอที่ทำให้ผู้เข้าประชุมรับฟังได้อย่างมีอรรถรส มีภาพประกอบเสียง คลิปวิดีโอ รวมถึงการเล่าเหตุการณ์ของกระบวนการวิจัยได้เป็นอย่างดี แต่มีข้อคิดเห็นจากที่ประชุมว่าจากการเล่าของผู้วิจัยกับการรายงานในเล่มนั้นไม่สัมพันธ์กัน ยังขาดบางตอนซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ความเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพนั้นขาดหายไป จึงขอให้ทุกโครงการเพิ่มข้อมูลในส่วนนี้ การใช้เวลานำเสนอควรอยู่ในกรอบของข้อตกลงของเวทีรายงาน ควรตัดบางตอนของการนำเสนอที่เห็นว่ามีความจำเป็นน้อยออกไปเพื่อบริหารเวลาได้อย่างเหมาะสม

- **การเขียนรายงาน**

การเล่าของผู้วิจัยทำให้เห็นถึงกระบวนการวิจัยที่ชัดเจนแต่ไม่ได้นำไปรายงานไว้ในบทที่ 3 วิธีการวิจัย

รูปแบบการรายงานยังไม่เรียบร้อย ขาดเลขหน้า การจัดระยะบรรทัด การขึ้นวรรคใหม่ การใช้คำมักจะใช้ภาษาพูดมากกว่าภาษาเขียน

ข้อเสนอจากเวที แนะนำนักศึกษาให้ตอบคำถามต่อไปนี้ไว้ในรายงานวิจัย

1. นักศึกษาคิดต่อยอดโจทย์วิจัยได้หรือไม่
2. นักศึกษาได้ประโยชน์อะไรบ้างจากการทำวิจัยร่วมกับชุมชน
3. การทบทวนวรรณกรรมควรกล่าวถึงชุมชน
4. บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานมีการเตรียมคน 3 ฝ่าย คือ อาจารย์ นักศึกษาและชุมชนอย่างไรบ้าง
5. นักศึกษามีความกล้าเข้าไปทำงานร่วมกับชุมชน ให้บอกจุดแข็ง จุดอ่อนของตนเองว่าเป็นอย่างไร
6. นักศึกษาแจ้งว่ามีปัญหาเรื่องเวลา ได้แก้ปัญหานี้อย่างไร
7. การวิจัยที่มีเสน่ห์ คือทำอย่างไรให้ชุมชนเกิดการยอมรับผลการวิจัยของนักวิจัย
8. มีวิธีการอื่นที่ชุมชนได้เสนอไว้หรือไม่ และเพราะอะไรจึงไม่นำไปปฏิบัติในงานวิจัย แต่ใช้สิ่งที่นักวิจัยเสนอ

9. ได้มีการโต้แย้งไม่ยอมรับหลักการของทีมวิจัยหรือไม่
10. กำหนดค่านิยามศัพท์ให้ชัดเจน
11. ผลจากการวิจัยควรมาจากการยอมรับจาก 2 ฝ่าย คือชุมชนกับผู้วิจัย

จากการดำเนินงานแต่ละกิจกรรมของชุดโครงการ CBPUS สรุปในภาพรวมผลการดำเนินงานโครงการนำร่อง ได้ดังนี้ (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 สรุปผลการดำเนินงานของโครงการนำร่อง

กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผลการดำเนินการ	ปัญหา อุปสรรค	บทเรียน
การสืบค้นข้อมูลหลักสูตร	เป็นการสืบค้นจากเว็บไซต์ และจากผู้ที่มีการสืบค้นในหลักสูตรนั้น ๆ เช่นอาจารย์สอน ผู้ที่สำเร็จการศึกษา จากสถาบันต่าง ๆ	ได้กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ วิทยาศาสตร์ โคม, กลุ่มมนุษยสังคม, กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้ลักษณะของงานที่จะขอรับทุน ได้แก่ โครงการ, กระบวนวิชา, ปัญหาพิเศษ	เนื่องจากได้สืบค้นข้อมูลทาง internet เป็นหลัก "ไม่ได้สืบค้นจากเอกสาร จึงทำให้ข้อมูลหลักสูตรไม่สมบูรณ์"	ข้อมูลส่วนใหญ่สามารถจำแนกกลุ่มสาขาวิชาที่ชัดเจนได้
การได้มาของตัวแทนสาขาผู้รับทุน	ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา	ได้ 6 โครงการนำร่อง	ผู้รับทุนขอถอนตัว 1 โครงการ ทำให้ชุดทุน ต้องหาตัวแทนโครงการนำร่องใหม่	ต้องให้ข้อมูลการสนับสนุนอย่างชัดเจน ก่อนการตัดสินใจรับทุน

ตารางที่ 11 สรุปผลการดำเนินงานของโครงการนำร่อง (ต่อ)

กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผลการดำเนินการ	ปัญหา อุปสรรค	บทเรียน
การพิจารณาข้อเสนอโครงการ	ให้ผู้แทนสาขาที่สนใจส่งข้อเสนอโครงการขอรับทุน การพิจารณา โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทุกท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ	ได้ข้อตกลงทุนวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ ขอถอนตัว เนื่องจากค่าตอบแทนนักศึกษาไม่พอจ่าย หาสถาบันอื่นทดแทน	มีโครงการที่ถอนตัว เพราะ "ไม่สามารถยอมรับเรื่อง ค่าตอบแทนนักศึกษาได้" - อาจารย์ผู้สนใจไม่มั่นใจใน การทำวิจัยชุมชน จึงไม่ขอรับ ทุน	ในโอกาสต่อไปควร กำหนดหมวดค่าใช้จ่ายที่ ชัดเจนก่อนเสนอ โครงการ
การจัดทำสัญญาฉบับทุน	ประชุมชี้แจงรายละเอียดการใช้ทุน : งบประมาณ, ระยะเวลา, เอกสาร การเงิน, ทำสัญญา	ขึ้นโครงการได้ 6 โครงการตาม เป้าหมาย	-	-
การจัดเวทีรายงานความก้าวหน้า	นัดหมายประชุม นำเสนอรายงานความก้าวหน้า พร้อมส่งรายงาน	นำเสนอ 5 โครงการ จากคณะ พยาบาล แต่ได้ส่งรายงานมาให้ พร้อมส่งรายงาน	ขาดความพร้อมในบาง โครงการทำให้ผู้เข้าประชุม ซึ่งเป็นผู้ร่วมพิจารณา โครงการไม่ได้รับทราบ ความก้าวหน้าโครงการผ่าน การนำเสนอ	-

ตารางที่ 11 สรุปผลการดำเนินงานของโครงการนำร่อง (ต่อ)

กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผลการดำเนินการ	ปัญหาอุปสรรค	บทเรียน
การเยี่ยมชมเว็บไซต์ที่ขึ้นข้อมูลผู้ ชุมชน	สอบถามความพร้อมของ	ได้ติดตามเวลาที่ขึ้นข้อมูลผู้	การจัดเวทีชุมชนของ	ต้องมีการชี้แจงหน้าที่รับผิดชอบ
	โครงการจัดการเวทีชุมชน นัดหมายกับผู้วิจัยเข้าร่วม	ชุมชน 2 โครงการ	โครงการที่ไม่ได้เยี่ยมชม เนื่องจากจัดเวลาช้าสุด โครงการไม่สะดวกในการ เดินทาง การนัดหมายของ ชุมชนไม่แน่นอน	หลัก
เวทีรายงานฉบับสมบูรณ์	นัดหมายวันเวลาจัดเวที	ทุกโครงการนำเสนอ	ไม่ได้ข้อมูลร่างรายงาน เพื่อ	กำหนดเงื่อนไขการส่งรายงาน
	ชี้แจงกำหนดเวลานำเสนอ	ตามลำดับ	ช่วยพิจารณาเนื้อหาให้	ก่อนร่วมเวทีนำเสนอ
	การแสดงความคิดเห็นต่อ	ส่งร่างรายงานก่อนการ	สมบูรณ์	
	โครงการหลังการนำเสนอทุก	นำเสนอเพียง 5 โครงการ มี 1		
	ครั้ง ทุกโครงการเตรียมความ	โครงการส่งในวันนำเสนอ		
	พร้อมสื่อ เอกสารการนำเสนอ			
	ส่งเอกสารรายงานฉบับ			
	สมบูรณ์ (ร่าง)			
	สรุปข้อเสนอแนะให้กับทุก			
	โครงการเพื่อปรับและเพิ่ม			
	ข้อมูลรายงานฉบับสมบูรณ์			

ตารางที่ 11 สรุปผลการดำเนินงานของโครงการนำร่อง (ต่อ)

กิจกรรม	วิธีดำเนินการ	ผลการดำเนินการ	ปัญหา อุปสรรค	บทเรียน
เวทีถอดบทเรียนนักศึกษาที่	นัดหมายนักศึกษา	ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่ง		การสะท้อนข้อเสนอแนะของ
ร่วมโครงการ CBPUS	พูดคุยแลกเปลี่ยนอย่างเป็น	กันและกัน		ฝ่ายผู้รับทุนที่เป็นประโยชน์
	กันเองโดยมีทีมพี่เลี้ยงจาก	ได้มุมมองของนักศึกษาต่อชุด		ต่อการปรับแผนการ
	Node ร่วมจัดกระบวนการ	CBPUS ในอนาคต		ดำเนินงานของชุดทุน

กิจกรรมถอดบทเรียนการทำงานของนักศึกษา CBPUS โครงการนำร่อง

เมื่อวันเสาร์ที่ 6 มิถุนายน 2552 ณ ห้องทิพย์วาริ โรงแรมเชียงใหม่แกรนด์วิว โดยมี นักศึกษาภายใต้ชุดโครงการ CBPUS ในรุ่นนำร่องเข้าร่วมจำนวน 16 คน จากทั้งหมด 6 โครงการ เพื่อมาร่วมกันถอดบทเรียนและประสบการณ์จากการทำงานที่ผ่านมา ภายใต้กรอบใหญ่ที่ทางชุดโครงการได้กำหนดไว้ ได้แก่ ความคาดหวังในการขอรับทุนของนักศึกษา รูปแบบ กลไก การทำงานของแต่ละโครงการ สิ่งที่ได้เรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา รวมถึงกลไกการหนุนเสริมที่ต้องการจากชุดทุน เพื่อสรุปบทเรียนดังกล่าวไปพิจารณาให้ทุนสนับสนุนในอนาคต โดยสร้างกิจกรรมให้นักศึกษาตามลำดับต่อไปนี้

1. กิจกรรมรู้จักกันก่อน
2. กิจกรรม ฉันทาคือใคร คาดหวังอะไรจาก CBPUS
3. กิจกรรม สถานี “วิจัย”
4. กิจกรรม CBPUS ในใจฉัน
5. การเรียนรู้ของหมู่เฮา

สรุปผลการดำเนินกิจกรรมถอดบทเรียนของนักศึกษา CBPUS

- ความคาดหวังต่องานวิจัยของนักศึกษา CBPUS รุ่นที่ 1
 - ได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ที่แปลกใหม่เพิ่มขึ้นจากในห้องเรียน
 - เรียนรู้กระบวนการวิจัยด้วยการปฏิบัติจริง
 - สามารถนำวิชาความรู้ในศาสตร์ที่ตนเองเรียนมาไปลองใช้ให้เกิดประโยชน์กับชุมชน
 - คาดหวังว่าชุมชนจะเข้มแข็งขึ้น มีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดี มีความสุขสงบพอเพียง มีความสามัคคี
 - เป็นส่วนหนึ่งที่เติมเต็มในสิ่งที่ชุมชนขาดหายไป

● จุดเริ่มต้นของการเข้ามาทำงานวิจัย

ลักษณะของการเข้ามาทำงาน ทั้งหมดเกิดจากอาจารย์ที่ปรึกษาเข้ามาชักชวนให้ทำงานวิจัย บอกว่ามีงบประมาณหรือทุนสนับสนุน ของ สกว. ภายใต้ชุดโครงการ CBPUS และสอบถามความสมัครใจที่จะทำงาน ซึ่งนักศึกษาเองก็ยังไม่รู้จักหรือเข้าใจทุนนี้มากนัก รู้เพียงแต่ว่าต้องมีการทำงานร่วมกันชุมชน เหตุผลที่ตัดสินใจทำโครงการวิจัย เพราะอยากเรียนรู้

ประสบการณ์ใหม่ นำความรู้ที่เรียนมาไปทดลองใช้จริง ไม่มีตัวบังคับในการจบหลักสูตรหรือ
วิชาวิจัยจึงอยากเรียนรู้ ทดลองทำ

การเขียนโครงการ ใช้ลักษณะของการหาข้อมูลเบื้องต้น เช่น ความสนใจของอาจารย์ที่
ปรึกษา ไปหาผู้รู้ในชุมชน แล้วนำมาทดลองเขียนและวางแผนกิจกรรมดำเนินงาน ไม่ได้สำรวจ
หรือลงลึกมากนัก เพราะมีเวลาเพียงเล็กน้อยในการเขียน และมีความเชื่อว่าเมื่อเขียนแล้ว
อย่างไรก็ต้องทำให้ได้ (ซึ่งศาสตราจารย์ มร.ชม. ใช้เวลาเขียน ประมาณ 3-4 วัน) ซึ่งส่วนใหญ่ใช้เวลา
ประมาณ 2-3 สัปดาห์ ในการเขียนโครงการ แผนการปฏิบัติงานและปรับแก้ไขร่วมกับ
อาจารย์ที่ปรึกษา ตามประสบการณ์ของอาจารย์

ปัญหาที่พบคือ นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนในชั้นปีที่ 3 ยังไม่เคยเรียนวิธีวิจัย ไม่มี
ประสบการณ์หรือเรียนรู้งานวิจัยมาก่อน และสะท้อนว่าไม่รู้หลักการเขียนว่าควรประกอบด้วย
หัวข้ออะไรบ้าง และจะต้องทำอะไรก่อน-หลัง ที่ทำมาก็ใช้ดูตามหัวข้อที่แนบให้มา (มีเพียง
เภสัชศาสตร์ ปลูกพืชและศึกษาศาสตร์ อ.ธิดา เท่านั้น ที่เรียนรู้การวิจัยมาบ้างแล้ว อยู่ในชั้นปีที่ 4)

● ลักษณะของโครงการนำร่อง

จากการถอดบทเรียน ชุดโครงการได้สรุปข้อมูลเพื่อให้ทราบที่มาของโจทย์วิจัยตาม
ตารางที่ 12 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ที่มาของโจทย์วิจัยโครงการนำร่อง CBPUS

ชื่อโครงการ	โครงการ/ ปัญหาพิเศษ	การได้มาซึ่ง โจทย์วิจัย	ช่องทาง การเข้าถึงชุมชน
1. โครงการ "การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุม โรคไข้เลือดออกของประชาชนบ้านยังปวน ตำบลหนอง แก้ว อำเภอลำดอง จังหวัดเชียงใหม่"	โครงการ	อาจารย์แนะนำ นักศึกษาหาข้อมูล	อสม. สถานีอนามัย ผู้นำชุมชน
2. โครงการ "การประเมินความรู้และศักยภาพในการ ดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มารับบริการ ณ ศูนย์แพทย์ชุมชนสันทราย ตำบลสันทรายหลวง"	ปัญหาพิเศษ	จากหัวข้อ ปัญหาพิเศษ/ ตามความสนใจของ นักศึกษา	อสม. สถานีอนามัย
3. โครงการ "การจัดการดินที่เหมาะสมต่อการเกษตร ของบ้านนาเมือง ต.แม่หอพระ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่"	โครงการ	ลงพื้นที่หาโจทย์วิจัย ร่วมกับโหนดแม่ใจ	เป็นคนในพื้นที่ ญาติพี่น้อง อบต. ผู้ใหญ่บ้าน
4. โครงการ "การเพิ่มรอบการไปของแม่ไก่พื้นเมืองที่ บ้านท่ามะขาม ต.สันทราย อ.เมือง จ.เชียงใหม่"	โครงการ	ความถนัดของอาจารย์ ที่ปรึกษา (เรื่องไก่)/ ลงพื้นที่สำรวจ	นักวิชาการเกษตร อบต. (เป็นรุ่นพี่)

ตารางที่ 12 ที่มาของโจทย์วิจัยโครงการนำร่อง CBPUS (ต่อ)

ชื่อโครงการ	โครงการ/ ปัญหาพิเศษ	การได้มาซึ่ง โจทย์วิจัย	ช่องทาง การเข้าถึงชุมชน
5. โครงการ "การพัฒนากิจกรรมเด็กปฐมวัยตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลหนองตอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่"	โครงการ	ตามความสนใจของ นักศึกษา	อบต. ระดับผู้บริหาร
6. โครงการ "การค้นหาศักยภาพของชุมชนด้านแหล่งการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการศึกษาอย่างมีส่วนร่วม ตำบลหนองควาย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่"	โครงการ	อาจารย์แนะนำ มีโครงเรื่องมาให้	นักวิชาการศึกษา อบต.

โครงการนำร่อง CBPUS มีความแตกต่างและหลากหลาย ทั้งโจทย์วิจัย สาขาวิชา ลักษณะการทำงาน จำนวนทีมงานหรือผู้วิจัย ซึ่งนักศึกษามีความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีจะได้มีหลายรูปแบบให้ได้เรียนรู้ และเสนอว่าโครงการวิจัยควรมีผู้ร่วมทีมหลายคนเพื่อร่วมกันคิด ร่วมกันทำ สามารถแบ่งบทบาทหน้าที่กันทำงานได้ ถ้าทำคนเดียวจะเป็นภาระเกินไป จำนวนที่เหมาะสมคือ 3 คน

ปัญหาที่สะท้อนส่วนใหญ่เป็นเรื่องของเวลา ซึ่งยังมีวิชาเรียนอยู่หลายตัว ทำให้ไม่มีเวลาในการลงพื้นที่ และหลาย ๆ คนก็ติดวิชาฝึกงาน สามารถลงทำงานในพื้นที่ได้แค่ช่วงเสาร์-อาทิตย์

• สถานีวิจัย “กลางน้ำ” (ระหว่างการดำเนินงานวิจัย)

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ในการดำเนินงานนั้นส่วนใหญ่ นักศึกษาเริ่มต้นจากการปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและวางแผนการดำเนินงานร่วมกับอาจารย์ มีการกำหนดแผนปฏิบัติการ ซึ่งแผนปฏิบัติการนั้น แต่ละโครงการมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมาย เช่น

1. โครงการโรคเบาหวาน: นักศึกษานำการลงพื้นที่เยี่ยมผู้ป่วยรายบ้าน โดยการประสานผ่านเจ้าหน้าที่อนามัยหรือ อสม. ในชุมชนเป็นผู้ประสานกับชาวบ้าน
2. โครงการการประเมินการป้องกันไข้เลือดออก: นักศึกษา ลงพื้นที่ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา โดยการประสานงานผ่านเจ้าหน้าที่อนามัยในชุมชนเป็นผู้พาไป สัมภาษณ์ชาวบ้านในชุมชน

3. โครงการการเรียนรู้ไป : นักศึกษามีการจัดเวทีแรกเพื่อทำความเข้าใจร่วมกับเกษตรกรโดยประสานผ่านเจ้าหน้าที่ อบต. และมีการลงพื้นที่ปฏิบัติการร่วมกับเกษตรกรเป็นรายบุคคล
4. โครงการการจัดการที่ดิน : เนื่องจากนักศึกษาเป็นคนในพื้นที่ การดำเนินงานจึงค่อนข้างสะดวกในการประสานงานร่วมกับผู้นำและเกษตรกรในชุมชน นักศึกษาเน้นการจัดเวทีชุมชนในการพูดคุยและการปฏิบัติจริงโดยการรวมกลุ่มเกษตรกรมาปฏิบัติร่วมกัน
5. โครงการการศึกษาแหล่งเรียนรู้ : นักศึกษาเน้นการประสานงานผ่านกลุ่มผู้นำชุมชน และการลงพื้นที่สัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล
6. โครงการศูนย์เด็กเล็ก : เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายของโครงการคือศูนย์เด็กเล็กทำให้ง่ายต่อการประสานงานในชุมชน และกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่สามารถใช้ศูนย์เด็กเล็กเป็นสถานที่ในการดำเนินงาน โดยเน้นการประสานงานกับคุณครูเป็นหลัก

ทั้งนี้ การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานพบว่านักศึกษานำการลงพื้นที่รายบุคคลมากกว่าการจัดเวทีชุมชน มีเพียงเวทีทำความเข้าใจซึ่งเป็นเวทีแรก และเวทีคืนข้อมูลให้กับชุมชนเท่านั้นเนื่องจากเป็นข้อตกลงที่ต้องปฏิบัติในสัญญา

ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

1. ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมส่วนแรกจะเป็น แกนนำชุมชนหรือกลุ่มคนที่ นักศึกษาประสานงานร่วม เพื่อเป็นผู้ประสานงานต่อ กับชุมชนอีกที เช่น ผู้นำชุมชน แกนนำหมู่บ้าน อาสาสมัครชุมชน เจ้าหน้าที่อนามัย เจ้าหน้าที่ อบต. คุณครูในโรงเรียน เป็นต้น
2. ส่วนของชุมชนหรือชาวบ้านที่นักศึกษาลงไปปฏิบัติงานร่วม
3. อาจารย์ที่ปรึกษาและตัวนักศึกษา

ผลที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานในพื้นที่

ผลที่เกิดขึ้น ได้แก่ เชิงความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับชุมชน ซึ่งการดำเนินงานของนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน เกิดความความคุ้นเคย ความรักใคร่เอ็นดูจากชุมชน และความมีน้ำใจจากชุมชน เป็นต้น

ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน

1. ช่วงเวลาในการลงพื้นที่ เนื่องจาก นักศึกษาต้องแบ่งเวลาให้กับการเรียนเป็นส่วนใหญ่ทำให้การจัดสรรเวลาในการลงพื้นที่ที่มีข้อจำกัด

2. ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมีน้อย ส่วนใหญ่นักศึกษายังไม่เข้าใจงานวิจัยอย่างแท้จริง
3. การจัดเวทีชุมชน เนื่องจากนักศึกษาไม่มีประสบการณ์ในการจัดเวทีชุมชน ทำให้การจัดเวทีชุมชนบางครั้งมีการติดขัดไปบ้าง
4. เนื่องจากนักศึกษาไม่มีประสบการณ์ทำงานกับชุมชน ทำให้การลงพื้นที่ในช่วงแรก ๆ ติดขัดในเรื่องการประสานงานกับชุมชน
5. การสื่อสารพูดคุยกับชุมชนไม่สามารถสื่อออกมาเป็นภาษาชาวบ้านได้ เนื่องจากส่วนใหญ่นักศึกษาเป็นคนนอกพื้นที่
6. การไม่ให้ความร่วมมือจากบุคคลบางกลุ่ม
7. การไม่ยอมรับ และให้ความเชื่อถือเนื่องจากเป็นนักศึกษา

การวางบทบาทในการดำเนินงาน

อาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทในการ ให้คำปรึกษา ดูภาพรวมทั้งหมดของเนื้อหาและการทำงาน การให้คำปรึกษาเรื่องการเขียนและการปรับแก้รายงาน รวมถึงการลงพื้นที่ร่วมกับนักศึกษาในบางครั้ง

นักศึกษา มีบทบาทในการวางแผนร่วมกับอาจารย์ การลงพื้นที่ดำเนินงานทั้งหมด การประสานงานกับชุมชน การจัดเวทีชุมชน การจัดทำรายงาน การจัดทำการเงิน การนำเสนอรายงาน เป็นต้น ซึ่งนักศึกษาที่ทำงานเป็นกลุ่มจะมีการแบ่งบทบาทหน้าที่กันอย่างชัดเจน ซึ่งในการดำเนินงานครั้งนี้ หากเปรียบเทียบสัดส่วนบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา กับบทบาทของนักศึกษาแล้วนั้น นักศึกษาส่วนใหญ่วางบทบาทตัวเองเป็นกำลังหลักในการดำเนินงาน ประมาณ 70:30 80 : 20 และ 90 :10 แสดงให้เห็นว่างานการดำเนินงานชิ้นนี้นักศึกษาเห็นเป็นงานของตัวเองไม่ใช่เป็นงานของอาจารย์แต่เพียงฝ่ายเดียว

• สถานีวิจัย “ปลายน้ำ” (ผลการวิจัย)

ตารางที่ 13 สรุปผล ข้อมูลชุด CBPUS “ช่วงปลายน้ำ”

IMPACT	รายละเอียด	รูปธรรม
ตัวเอง	เชิงบวก	● ความมั่นใจ - ความรู้ และ - ทักษะที่ - เปลี่ยนแปลง - ของนักศึกษา
	นักศึกษาส่วนใหญ่ได้สะท้อนถึงสิ่งที่ได้รับ คือประสบการณ์ และความรู้ ทั้งในเรื่องของการทำวิจัย การเก็บข้อมูล การสื่อสาร ในเชิงทัศนคติวิธีคิด หลายคนสะท้อนว่า เกิดมุมมองต่อชาวบ้านที่เปลี่ยนแปลงและหลากหลายมากขึ้น หลายคนได้เรียนรู้ และรับการแบ่งปันน้ำใจจากคนในชุมชน ที่ให้ทั้งความเชื่อถือ และความเอื้อเอ็นดู นักศึกษาสามารถใช้ความรู้จากที่เคยศึกษาเข้าไปแบ่งปัน แลกเปลี่ยน และโน้มน้าวให้คนในชุมชน ปฏิบัติตามวิธีที่ควรปฏิบัติ รวมทั้งได้เรียนรู้ ภูมิปัญญา ที่มีอยู่ในชุมชน มาเปรียบเทียบกับความรู้ที่ตนเองมี นอกจากนั้นบางคนได้สะท้อนว่าตนเองมีความมั่นใจ ความกล้ามากขึ้นในการที่จะตัดสินใจ หรือแก้ไขปัญห เฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงาน และสิ่งสำคัญที่มีบางคนสะท้อน คือความภาคภูมิใจจากการทำงานในครั้งนี้	
	เชิงลบ	-ในบางโครงการ นักศึกษามีข้อกังวลใจต่อความคาดหวังของชาวบ้านที่มีต่อตนเอง เนื่องจากการทำงานเป็นงานระยะสั้น แต่คาดหวังจะมีการลงไปต่ออย่างต่อเนื่องในพื้นที่โดยศูนย์ประสานงานฯ ที่ได้ลงไปหนุนการทำงานของนักศึกษาต่อไป -เกิดความไม่เข้าใจของกลุ่มเพื่อนนักศึกษา และอาจารย์ที่ไม่ได้เข้ามาเรียนรู้ บางโครงการไม่สามารถบอกเล่า หรืออธิบายในเพื่อน ๆ หรืออาจารย์ท่านอื่นรับรู้ได้ เนื่องจากทัศนคติ ความคิด ความสนใจไม่ตรงกัน

ตารางที่ 13 สรุปผล ข้อมูลชุด CBPUS “ช่วงปลายน้ำ” (ต่อ)

IMPACT	รายละเอียด	รูปธรรม
ชุมชน	จากงานวิจัยบางโครงการเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และวิธีการผลิตของเกษตรกรรายบุคคล เช่นในเรื่องของการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ที่เริ่มมีการปรับเปลี่ยน สนใจใคร่รู้ข้อมูล โดยเป็นผลจากการที่ได้ร่วมทดลอง และเห็นผลการเปลี่ยนแปลงร่วมกัน ทั้งนี้ นักศึกษาสะท้อนว่า ชุมชนเริ่มสนใจในเรื่องของข้อมูล ความรู้ มีการติดตามสอบถามอย่างสม่ำเสมอ บางโครงการนำไปสู่การรวมกลุ่มของคนในชุมชน ทั้งนี้เป็นการเปิดพื้นที่ช่วยให้บางคนได้กล้านำเสนอ กล้าพูด กล้าแสดงออกมากขึ้น จนมีการนำเสนอไอเดียที่น่าสนใจ เช่นในเรื่องของการป้องกันโรคใช้เลือดออก นอกจากนั้นยังส่งผลให้เกิดการต่อยอดโดยใช้ฐานข้อมูลจากการทำงานของนักศึกษา ไปใช้ต่อยอดในการดูแลผู้ป่วยในชุมชน ในโรงพยาบาล หรือในกลุ่ม อสม. ที่จะต้องดูแลในเรื่องของสุขภาพของคนในชุมชน และในองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น การส่งเสริมและให้ความรู้เรื่องเลี้ยงไก่ ในพื้นที่อบต.สันทราย	● เกษตรกรปรับเปลี่ยนวิธีการผลิต ● ชุมชนเกิดการรวมกลุ่ม ● อบต.ใช้ข้อมูลปรับแผนงาน (อบต.สันทราย) ● โรงพยาบาลใช้ข้อมูลต่อยอดเพื่อการดูแลรักษา

● CBPUS ในใจฉัน (รูปแบบ กลไก การหนุนเสริม)

ช่วงเวลา

- ให้มีการแบ่งช่วงเวลารับสมัคร คือ ต้นเทอม กลางเทอม ปิดเทอม

- ปรับตามช่วงเวลาสะดวกของผู้วิจัย (ตามสาขาวิชา)

เวลาที่เหมาะสมของแต่ละคณะ สาขา ได้แก่

- คณะเกษตรศาสตร์ มช. เวลาที่เหมาะสม คือ ปิดภาคเรียน (ไม่ต้องไปฝึกงาน)
- คณะศึกษาศาสตร์ ราชภัฏ เวลาที่เหมาะสม คือ ปี 3 เทอม 2 จนถึงปิดเทอมใหญ่
- คณะพยาบาล มช. เวลาที่เหมาะสม คือ ปิดเทอม ปี 3
- คณะเภสัชศาสตร์ มช. เวลาที่เหมาะสม คือ ปี 3 เทอม 2
- คณะผลิตกรรม (ปฐพี) ม.แม่โจ้ เวลาที่เหมาะสม คือ ปี 3

การหนุนเสริม

- ควรมีการอบรมหรือปฐมนิเทศเรื่องการวิจัย สำหรับนักศึกษาที่ยังไม่ได้เรียนวิจัย
- ติดตามการจัดกระบวนการ/เวที ตามโอกาส และคำร้องขอ
- หัวข้อในการอบรม
 - กระบวนการวิจัย เช่น ขั้นตอนการลงพื้นที่ การเตรียมตัว
 - การสื่อสาร/จิตวิทยาในการทำงาน
 - วิธีการเก็บข้อมูล
 - การเขียนรายงาน/การใช้ภาษา
- **พื้นฐานที่นักศึกษา/อาจารย์ ควรมีก่อนทำโครงการ**
 - นักศึกษา
 - มนุษยสัมพันธ์ ความกล้า มีใจอยากทำ
 - การวางแผนการทำงาน
 - ความสนใจ
 - ความรู้พื้นฐานการทำวิจัย
 - ทักษะการพูด
 - อาจารย์
 - ความเข้าใจเรื่องงานวิจัยชุมชน
 - อาจารย์ควรมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
 - เวลาว่างสำหรับนักศึกษา
- **ข้อเสนอแนะอื่นๆ**
 - ควรมีการรายงานความก้าวหน้าทุก 3 เดือน เพราะเป็นการกระตุ้นความก้าวหน้าแต่อาจจะต้องต้องทำรูปเล่มรายงาน
 - ส่วนรายงานครั้งที่ 2 (6 เดือน) มีการส่งร่างรายงานมาให้ตรวจดูก่อน
 - รูปแบบการนำเสนอ ควรมีหัวข้อที่ต้องการทราบคร่าวๆ
 - การทำงาน เก็บข้อมูล ลงเวที ควรมีการจดบันทึกทุกครั้ง อาจมีแบบฟอร์มที่วางไว้กว้าง ๆ สามารถยืดหยุ่นได้
 - ควรมีการสร้าง ความเข้าใจเรื่องรูปแบบรายงานร่วมกัน ชุด CBPUS อาจารย์ นักศึกษา

- หัวข้อที่จะทำโครงการ ควรเป็นความสนใจของนักศึกษาเป็นหลัก
- ควรมีการจัดเวทีคืนข้อมูล เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ เพื่อเป็นการสรุปตัวเอง เช็กผลการทำงาน เผยแพร่ข้อมูลหรือเพื่อให้ชุมชนนำไปต่อยอด
- งาน CBPUS มีความเหมาะสมกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ควรเปิดโอกาสให้ทุกสาขาวิชาได้เข้ามารับทุนนี้

● การเรียนรู้ของนักศึกษา โครงการนำร่อง CBPUS

ตารางที่ 14 สรุปการเรียนรู้ของนักศึกษาโครงการนำร่อง จากกิจกรรมถอดบทเรียน

การเรียนรู้	การเปลี่ยนแปลง	ความประทับใจ
✓ เข้าใจบริบทของชุมชนมากขึ้น/เห็นความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในชุมชน	★ กล้าพูด กล้าแสดงออกมากขึ้น	● ความร่วมมือของคนในชุมชน
✓ การทำงานเป็นทีม	★ กล้าเข้าไปในชุมชน	● พ่อครู แม่ครู ชาวบ้าน
✓ การประสานงาน	ติดต่อประสานงาน	● น้ำใจของคนในชุมชน
✓ รู้จักงานวิจัยมากขึ้น	★ กล้าที่จะใช้ภาษาท้องถิ่น	● การดูแล ความเอื้อเฟื้อของคนในชุมชน
- กระบวนการวิจัย	และเห็นประโยชน์	● เพื่อนๆ ที่ร่วมกันทำงาน
- ลักษณะการวิจัย	★ เปลี่ยนมุมมองต่องานวิจัย	
✓ ได้ไปศึกษาดูงานในพื้นที่อื่นๆ	★ เปลี่ยนทัศนคติ แนวคิดของตนเองต่อการมองชุมชนการใช้ชีวิต	ความประทับใจ
✓ เรียนรู้วิธีการทำงานกับชุมชน	★ การมีปฏิสัมพันธ์กับคนในชุมชน	● มีคนในชุมชนบางคนไม่เข้าใจ/และวางอำนาจเข้ม
- การพูดคุยกับคน	★ มีความอดทน	● วิเคราะห์และเลือกตัวแทน
- การใช้ภาษา	ปรับเปลี่ยนตัวเองในการ	ผิดพลาด
- การเตรียมตัว	ทำงาน	● การเห็น “งบประมาณหรือเงินเป็นตัวตั้ง” ในการมาร่วมทำงาน
✓ วิธีคิดของคนในชุมชน/เปลี่ยนวิธีคิด การมองคนในชุมชน ชาวบ้าน		

สรุปบทเรียนของโครงการนำร่อง

1. บทสรุปของอาจารย์ที่ปรึกษา

จากการดำเนินงานโครงการนำร่อง CBPUS ทั้ง 6 โครงการ ถึงแม้นักศึกษาจะมีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาการวิจัย และการเขียนรายงานผลการวิจัย แต่ได้มีบทเรียนเกิดขึ้นกับผู้วิจัยหลายประการเช่น ในด้านการทำงานร่วมกันเป็นทีม เกิดความสามัคคีระหว่างทีมวิจัย มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย อีกทั้งได้รับประสบการณ์การทำงานร่วมกับชุมชน การแก้ไขปัญหาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า และการยอมรับจากชุมชนต่อผลการวิจัย สามารถนำไปขยายผลกับชุมชนอื่น ๆ ได้ ยิ่งไปกว่านั้น บางโครงการยังได้ทราบถึงบริบทและวิถีชีวิตของชาวบ้าน ทำให้ทีมงานวิจัยเข้าใจความรู้สึกของกลุ่มชุมชนที่ศึกษา และรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าต่อชุมชนในการทำประโยชน์ร่วมกัน นอกจากนี้ชุมชนยังได้เปลี่ยนแนวคิดหลังจากที่ได้ทำวิจัยร่วมกันกับทีมวิจัย ให้การดูแลเอาใจใส่ต่อกิจกรรมที่จะดำเนินต่อไปในอนาคต ที่ต้องคำนึงถึงผลได้ ผลเสียต่อตนเอง และชุมชนในอนาคต

2. สรุปผลของแต่ละโครงการ

◎ CBPUS_01 : โครงการ "การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของประชาชนบ้านยังปวน ต.หนองแก้ว อ.หางดง จ.เชียงใหม่"

สรุปผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกโดยรวมในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา และการลงทุนและการปฏิบัติงานในระดับมาก มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมและการติดตามประเมินผลในระดับปานกลาง

ปัญหาและอุปสรรค

- นักศึกษา (ผู้วิจัย) ต้องฝึกปฏิบัติงานทั้งในวันราชการและวันหยุดราชการ จึงทำให้ไม่สามารถทำวิจัยได้อย่างเต็มที่ และนักศึกษาบางคนต้องใช้เวลาในการเตรียมตัวสอบขึ้นทะเบียนใบประกอบวิชาชีพ และในขณะนี้นักศึกษาบางคนก็ได้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว จึงทำให้ไม่มีเวลามารวมในการทำวิจัย
- นักศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผน เนื่องจากระยะเวลาค่อนข้างจำกัด

- นักศึกษาบางคนยังไม่ผ่านกระบวนการนิชาวิจัย จึงทำให้ไม่เข้าใจวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งแม้จะมีการนัดหมายระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาเพื่อแนะนำเกี่ยวกับการทำวิจัย แต่นักศึกษามี assignment ค่อนข้างมาก จึงไม่สามารถมาพบได้

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัย

- ชาวบ้านเห็นความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผนการป้องกันและควบคุมไข้เลือดออกเพิ่มขึ้น
- เกิดเครือข่ายการทำงานทั้งสถาบันการศึกษา สถานีอนามัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และชาวบ้านในชุมชน

บทเรียนและการเรียนรู้ของนักศึกษา (ผู้วิจัย)

- ได้เรียนรู้กระบวนการทำวิจัย เช่น การทบทวนวรรณกรรม การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงาน และการนำเสนอข้อมูล
- ได้เรียนรู้วิธีการเข้าถึงชุมชน และวิธีการทำงานร่วมกับชุมชน
- ได้เรียนรู้วิธีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้ทำวิจัยกับชุมชน
- ได้ฝึกการเป็นผู้นำและการประสานงาน
- ในการดำเนินงานวิจัย ควรมีการวางแผนเรื่องระยะเวลาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากบางขั้นตอนต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ
- ได้เรียนรู้ว่าในบางครั้งทฤษฎีต่าง ๆ ที่เป็นภาษาวิชาการ ชาวบ้านอาจไม่เข้าใจหรือเข้าใจได้คลาดเคลื่อน และในบางครั้งความรู้ในเชิงทฤษฎีต่าง ๆ ควรจะต้องมีการปรับหรือประยุกต์ใช้เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงในพื้นที่ สิ่งที่น่ามาพูดคุยหรือให้ความรู้กับคนในชุมชน ควรจะเป็นสิ่งที่คนในชุมชนสนใจและต้องการที่จะรู้ และควรให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง/แนวทางต่าง ๆ ให้มากที่สุด เนื่องจากสิ่งที่ชาวบ้านกำหนดเองจะเป็นสิ่งที่สามารถนำมาปรับใช้หรือปฏิบัติได้จริง

ความประทับใจของนักศึกษา

จากการได้มีโอกาสเข้าร่วมในการทำงานวิจัยโครงการนำร่องของ CBPUS ทำให้ได้รับประสบการณ์ในการทำงานกับชุมชน สำหรับการวิจัยจัดได้ว่าเป็นการเรียนรู้สิ่งใหม่ที่ต้องใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้และความมานะพยายาม ซึ่งตรงจุดนี้ได้มีอาจารย์เข้ามาช่วยในการแนะนำและเสริมความรู้ให้ ทำให้รู้สึกประทับใจในความเอื้ออาทรของอาจารย์ ที่หยิบยื่นให้

และการที่ได้เข้าไปสัมผัสและทำงานกับชุมชนทำให้ได้เรียนรู้ในสิ่งที่นอกเหนือจากในห้องเรียน ได้เห็นถึงวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชน ซึ่งมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างจากในเมือง ทำให้รู้สึกประทับใจในความมีน้ำใจและความเป็นอยู่ของคนในชุมชน

นอกจากนี้ การจัดทำโครงการวิจัยในครั้งนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์หัวหน้าโครงการวิจัย อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ และพี่ๆ ทีมงานวิจัยที่คอยให้คำแนะนำและความช่วยเหลือด้วยความเป็นกันเอง ทำให้เกิดความประทับใจและความรู้สึกที่ดีที่ได้มีโอกาสเข้ามาร่วมทำงานวิจัยในครั้งนี้

นางสาวศรัญญา วงษา และ นางสาวศรินยา สำโรง
(โครงการการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก)

◎ CBPUS_02 : โครงการ "การประเมินความรู้และศักยภาพในการดูแลตนเองของผู้ป่วยโรคเบาหวานที่มารับบริการ ณ ศูนย์แพทย์ชุมชนสันทราย ตำบลสันทรายหลวง"

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการเยี่ยมบ้าน สามารถสรุปได้ว่า ผู้ป่วยโรคเบาหวานมีศักยภาพการดูแลตนเองในด้านการออกกำลังกาย การใช้ยา การควบคุมอารมณ์ และการแก้ไขภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นของผู้ป่วยค่อนข้างดี โดยสามารถสังเกตได้จากข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ตัวผู้ป่วยเอง แต่จะพบว่า ผู้ป่วยโดยส่วนมากก็ยังมีศักยภาพในด้านการบริโภคอาหารน้อย ซึ่งสามารถสังเกตได้จากระดับน้ำตาลของผู้ป่วยซึ่งมีความสอดคล้องกับการบริโภคอาหาร เช่น ข้าวเหนียว

ข้อมูลที่ได้จากการประชุมกลุ่ม พบว่า ผู้ป่วยมีศักยภาพทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเบาหวาน การออกกำลังกาย การใช้ยาเป็นอย่างดี โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่จะมีความรู้ในส่วนต่างๆ เหล่านี้ค่อนข้างสูงโดยสังเกตได้จากการให้ข้อมูลของผู้ป่วย แต่ในผู้ป่วยบางรายก็ยังได้รับกลุ่มข้อมูลที่ไม่ถูกต้องและเหมาะสม ผู้ป่วยโดยส่วนใหญ่แล้วสามารถถ่ายทอดประสบการณ์บางอย่างของผู้ป่วย เช่น การปฏิบัติเมื่อเกิดภาวะแทรกซ้อน การใช้ยาสมุนไพรได้ ผู้ป่วยมีศักยภาพในด้านการดูแลตนเองดี มีการปฏิบัติตามที่บุคลากรทางการแพทย์สั่ง

ปัญหาและอุปสรรค

- พื้นที่เยี่ยมบ้านแต่ละหมู่บ้านอยู่ห่างไกลกัน ประกอบกับระยะเวลาในการเยี่ยมบ้านในแต่ละครั้งมีจำกัด ทำให้ได้ประเด็นไม่ครบถ้วนหรือตกหล่นในประเด็นบางประเด็น
- ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการดูแลหรือการบริการของศูนย์แพทย์อาจได้แต่ด้านดี หรือไม่ครบถ้วนอันเนื่องมาจากการเกรงใจ ตัวผู้สัมภาษณ์
- ระยะเวลาสั้นและการเข้าไปเก็บข้อมูลตรงกับช่วงฝึกงานทำให้ไม่สะดวกในการเก็บ หรือเก็บข้อมูลได้เพียงครั้งวัน
- ในบางครั้งอาจมีปัญหาในด้านการให้ความร่วมมือของผู้ป่วยในการเยี่ยมบ้าน ตลอดจนการได้ยินหรือภาษาพูด อีกทั้งปัญหาในด้านความรู้ความเข้าใจทำให้การสื่อสารผิดได้

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัย

- ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการดูแลรักษาผู้ป่วยเบาหวานในครอบครัวและชุมชนให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เป็นเบาหวานในตำบลสันทรายหลวง ได้

บทเรียนและการเรียนรู้ของนักศึกษา (ผู้วิจัย)

- นักศึกษา (ผู้วิจัย) ได้ลงไปสัมผัส เรียนรู้วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของชุมชนจริง ๆ ความมีน้ำใจ ความจริงใจ
- การร่วมลงไปทำงานกับชุมชน จะทำให้เราได้ข้อมูลเชิงลึก ทราบเหตุผลหรือบริบทของชุมชนนั้น ๆ เช่น เมื่อได้เข้าไปเยี่ยมบ้านและพูดคุยกับผู้ป่วยก็พบว่าเหตุที่ผู้ป่วยยังรับประทานข้าวเหนียวอยู่เนื่องจากว่ามันเป็นวัฒนธรรม ซึ่งอยู่กับสังคมมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษแล้วและการรับประทานข้าวเหนียวทำให้รู้สึกว่ามีแรงในการทำงานมากกว่ารับประทานข้าวเจ้าและอยู่ท้องมากกว่าข้าวเจ้า
- ได้มองเห็นถึงความสำคัญในการทำงานเป็นระบบของอาสาสมัครหมู่บ้าน ได้รับทราบถึงวิธีการที่บุคลากรทางการแพทย์ใช้ในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ป่วยเพื่อที่จะให้ผู้ป่วยมีความเชื่อใจและให้ความร่วมมือในการรักษา เช่น การเยี่ยมบ้านเพื่อแสดงถึงการให้ความสำคัญแก่ผู้ป่วย การติดตามการใช้ยาของผู้ป่วยเป็นประจำ เป็นต้น ได้ทราบถึงวิธีการเตรียมตัวก่อนที่จะลงไปทำงานภายในชุมชน เช่น มีการเตรียมตัวถึงบทประเด็นที่จะทำการเยี่ยมบ้านและการให้ความรู้แก่ผู้ป่วย

ความประทับใจของนักศึกษา

ประสบการณ์ที่ได้จากการทำงาน CBPUS คือ ผู้วิจัยได้เรียนรู้การทำงานภายในชุมชนมากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากผู้วิจัยได้เข้าไปในชุมชน และลงไปสัมผัสกับชุมชนจริง ๆ ทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้ถึงวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ซึ่งหากไม่ได้เข้ามาสัมผัสกับชุมชนจริง ๆ ก็จะทำให้ไม่

ทราบข้อมูลและศักยภาพที่แท้จริงของผู้ป่วยได้ ได้เรียนรู้และทราบถึงบริบทของชาวบ้านภายในชุมชน ทราบปัญหาที่แท้จริงของผู้ป่วย เช่น ทำไมผู้ป่วยถึงรับประทานข้าวเหนียวทั้ง ๆ ที่ทราบว่าข้าวเหนียวทำให้ระดับน้ำตาลเพิ่มมากขึ้น เมื่อได้เข้าไปเยี่ยมบ้านและพูดคุยกับผู้ป่วย ก็พบว่าเหตุที่ผู้ป่วยยังรับประทานข้าวเหนียวอยู่เนื่องจากว่ามันเป็นวัฒนธรรม ซึ่งอยู่กับสังคมมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษแล้วและการรับประทานข้าวเหนียวทำให้รู้สึกว่ามีแรงในการทำงานมากกว่ารับประทานข้าวเจ้าและอยู่ท้องมากกว่าข้าวเจ้า หรือการที่ผู้ป่วยดื่มแอลกอฮอล์เนื่องจากว่าเวลาว่างมีงานเลี้ยงต่าง ๆ ในหมู่บ้านนั้นผู้ป่วยจำเป็นที่จะต้องดื่มเนื่องจากเกรงใจเพื่อนบ้าน เป็นต้น ซึ่งถ้าผู้วิจัยไม่ได้เข้าไปสัมผัสกับชุมชนก็จะทำให้ไม่ทราบบริบทของผู้ป่วยว่าเป็นอย่างไร และเหตุใดผู้ป่วยจึงทำอย่างนั้นอยู่ทั้งที่ผู้ป่วยทราบดีแล้วว่าเมื่อทำอย่างนั้นแล้วจะทำให้ระดับน้ำตาลเพิ่มขึ้น การได้รับทราบถึงวิธีการที่บุคลากรทางการแพทย์ใช้ในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ป่วยเพื่อที่จะให้ผู้ป่วยมีความเชื่อใจและให้ความร่วมมือในการรักษา เช่น การเยี่ยมบ้านเพื่อแสดงถึงการให้ความสำคัญแก่ผู้ป่วย การติดตามการใช้ยาของผู้ป่วยเป็นประจำ เป็นต้น ได้ทราบถึงวิธีการเตรียมตัวก่อนที่จะลงไปทำงานภายในชุมชน เช่น มีการเตรียมตัวถึงบทประเด็นที่จะทำการเยี่ยมบ้านและการให้ความรู้แก่ผู้ป่วย

ในด้านความประทับใจ ทางทีมงานมีความรู้สึกประทับใจและภูมิใจที่ได้เข้าไปเยี่ยมบ้านผู้ป่วยเบาหวานคือ การที่ได้เห็นรอยยิ้มของผู้ป่วยและการต้อนรับอย่างดีจากผู้ป่วยด้วยความเป็นมิตร รวมไปถึงการที่ผู้วิจัยได้รับของที่ผู้ป่วยมอบให้เป็นน้ำใจ เช่น กล้วยน้ำว้า ทำให้ผู้วิจัยประทับใจและซึ่งใจมาก หรืออีกรายหนึ่งเป็นคุณยายคนหนึ่งในตอนแรกทางผู้วิจัยคิดว่าคุณยายจะแค่พาไปร้านทานข้าวเท่านั้น แต่พอผู้วิจัยทานข้าวอิ่มเรียบร้อยแล้วและกำลังจะไปจ่ายเงินค่าข้าว แต่แม่ค้าบอกว่าคุณยายจ่ายให้แล้ว ความรู้สึก ณ ตอนนั้นทำให้ผู้วิจัยรู้สึกตื่นตื้นใจมาก ไม่เคยคิดมาก่อนเลยว่าผู้ป่วยจะดีกับเราขนาดนี้และให้เกียรติเรามาก ซึ่งถ้าผู้วิจัยไม่ได้ลงไปสัมผัสกับชุมชนก็จะไม่ได้ทราบถึงความรู้สึกเช่นนี้เลย ดังนั้นทางผู้วิจัยจึงขอขอบคุณโครงการ CBPUS ที่ได้ให้โอกาสแก่ผู้วิจัยได้มีความรู้สึกดี ๆ เช่นนี้

◎ CBPUS_03 : โครงการ "การจัดการดินที่เหมาะสมต่อการเกษตรของบ้านนาเม็ง ต.แม่หอพระ อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่"

สรุปผลการวิจัย

การจัดการที่ดินที่เหมาะสมต่อวิถีชีวิตการเกษตรของบ้านนาเม็ง มีดังนี้

1. ลดการใช้สารเคมี หันมาใช้วิธีการทางธรรมชาติและปุ๋ยอินทรีย์มากขึ้น หรือการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดินโดยการนำเศษซากพืช ใบไม้ต่าง ๆ นำไปใส่ในทุ่งนา ในสวนได้
2. ลดการเผาให้มากที่สุด แต่ถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็เผาเฉพาะที่จำเป็น หรือเปลี่ยนนำมาทำเป็นปุ๋ยหมักแทน หรือกองทิ้งไว้ตามคันนา จะช่วยให้หญ้าบริเวณนั้นไม่เจริญเติบโต เพราะไม่ได้รับแสง ทั้งยังเป็นการเพิ่มจุลินทรีย์ในดินที่เป็นประโยชน์อีกด้วย
3. ให้ความสำคัญกับการดูแลเอาใจใส่พื้นที่การเกษตรของตนเอง และมีการแบ่งเวลามาร่วมกันทำปุ๋ยหมักไว้ใช้
4. มีการปักพื้นที่ โดยหันมาปลูกพืชคลุมดินแทน แต่ถ้าจำเป็นต้องทำการเกษตรก็อาจใช้วิธีปลูกพืชสลับกัน
5. ลดการใช้สารเคมี ยาฆ่าหญ้า ยาฆ่าแมลง โดยใช้วิธีกลแทน หรือการไถกลบลงไปในดินหรือปล่อยให้ย่อยสลายไปตามธรรมชาติ
6. ลดการนำผลผลิตหรือเศษฟางข้าว และเศษพืชต่าง ๆ ออกจากพื้นที่ ใช้การไถกลบและนำปุ๋ยคอกใส่เข้าไปชดเชยกับธาตุอาหารที่เสียไป
7. เลือกปลูกพืชที่เหมาะสมกับปริมาณธาตุอาหารในดินเพื่อป้องกันความเสี่ยงในการขาดทุน

ปัญหาและอุปสรรค

- การทำงานวิจัยครั้งนี้ถือเป็นงานวิจัยแรกของนักศึกษา ทำให้ยังไม่เข้าใจในกระบวนการและขั้นตอนในการวิจัยมากนัก
- การนัดหมายประชุมแต่ละครั้งต้องเป็นเวลากลางคืน เนื่องจากเกษตรกรต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ทำให้ไม่มีเวลา
- เมื่อทำกิจกรรมใด ๆ ผ่านไปแล้ว เกษตรกรมักจะลืม ทำให้ต้องมีการทบทวนกลับไปกลับมาอยู่อย่างสม่ำเสมอ จึงต้องให้เกษตรกรมีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัย

- เกษตรกรเริ่มตระหนักในการดูแลรักษาหน้าดินของตนเองมากขึ้น
- เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการทำการเกษตรมากขึ้น และลดการใช้สารเคมีลงอย่างเห็นได้ชัด
- เกษตรกรเริ่มมีการรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น เช่น การรวมกลุ่มทำปุ๋ยหมัก ปรึกษาหารือด้านปัญหาการเกษตร และการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรและการดำเนินชีวิต
- เกษตรกรมีความรอบคอบมากขึ้น มีการวางแผนก่อนที่จะทำการเกษตร เช่น การคำนวณต้นทุนและความคุ้มค่าก่อนที่จะทำ

บทเรียนและการเรียนรู้ของนักศึกษา (ผู้วิจัย)

- ได้เรียนรู้ กระบวนการในการทำงานวิจัยแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน และทักษะการจัดเวทีชุมชน การจัดเก็บข้อมูล การกล้าแสดงออก
- ทำให้นักศึกษามีความรู้ในสาขาวิชาที่ตนเองเรียนมากขึ้น เนื่องจากได้ใช้และศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในระหว่างการทำงานวิจัย
- นักศึกษา (ผู้วิจัย) ต้องมีความรู้ มีข้อมูลที่ถูกต้อง หมั่นศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ เพราะเกษตรกรที่ได้รับข้อมูลใหม่ ๆ จะเชื่อในข้อมูลที่ได้รับรู้
- การทำงานร่วมกับเกษตรกร บางเรื่องเกษตรกรมีประสบการณ์จากการปฏิบัติจริงมาก่อน ควรเป็นการเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมากกว่า ไม่ควรไปโต้แย้ง
- สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำงานวิจัย ไม่เพียงแค่ประสบการณ์เท่านั้น แต่เป็นการฝึกให้กล้าคิดกล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง
- การทำงานร่วมกับหลาย ๆ คน หลาย ๆ ฝ่าย ต้องมีความอดทนและปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้
- ทำให้เข้าใจความคิด วิถีชีวิตของเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น

ความประทับใจของนักศึกษา

ถ้าจะให้เขียนบอกความรู้สึกอาจเขียนออกมาได้เพียงส่วนหนึ่งแต่ความรู้สึกดี ๆ ที่ได้รับตลอดระยะเวลาโครงการ ซึ่งเป็นความรู้สึกที่จะจดจำตลอดไป สำหรับตัวผมเอง นักศึกษาสาขาปฐพีศาสตร์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่ได้รับโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ CBPUS ตั้งแต่เริ่มโครงการ มีความประทับใจหลายอย่างทั้งคณะอาจารย์ พี่ๆทุกคนที่คอยให้คำแนะนำ คอยดูแลในหลาย ๆ เรื่อง คอยสร้างสีสัน ความสุขกับน้อง ๆ ทุกคน รู้สึกดี ๆ กับเพื่อน ๆ พี่น้องทุกคนพวกเราอาจไม่เคยรู้จักกันมาก่อนแต่พอเวลาผ่านไปก็ทำให้ผมรู้สึกใจ

หายเมื่อพวกเราต้องก้าวเดินในทิศทางของแต่ละคน อยากจะขยายเวลาไปอีกสักปีเพื่อที่จะให้เราได้เจอกันแต่ก็ไม่เป็นไร

ในความรู้สึกดี ๆ โครงการ CBPUS ยังสอนให้พวกเรากล้าคิดนอกกรอบ กล้าแสดงออก กล้าที่จะเสนอความคิดเห็น ที่สำคัญยังสอนให้รู้จักกระบวนการทำวิจัยที่สามารถใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน มันอาจจะติดขัดมีปัญหาให้หลาย ๆ เรื่องแต่เชื่อได้ว่าพวกเรานักศึกษาโครงการ CBPUS ทุกคนทำด้วยความตั้งใจพยายาม ให้สมกับเป็นนักศึกษารุ่นแรก of โครงการ CBPUS

หลังจากนี้ไปหวังว่าโครงการCBPUS รุ่นต่อไปจะประสบผลสำเร็จ ผมมีความสุขตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ขอขอบคุณคณะอาจารย์ ขอขอบคุณทุกคน หวังว่าจะมีโอกาสดี ๆ ที่พวกเราจะได้เจอกัน ขอขอบคุณครับ

◎ CBPUS_04 : โครงการ "การเพิ่มรอบการไข่ของแม่ไก่พื้นเมืองที่บ้านท่ามะขาม ต.สันทราย อ. เมือง จ.เชียงใหม่"

สรุปผลการวิจัย

การแยกลูกไก่ออกจากแม่ไก่ตั้งแต่แรกเกิด ไม่ว่าจะนำแม่ไก่ไปจุ่มน้ำหรือไม่ก็ตาม จะได้ลูกไก่ต่อปีเพิ่มขึ้นจากการเลี้ยงแบบปล่อยธรรมชาติปีละ 34.6-38.0 ตัวต่อแม่ จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่มีความเหมาะสมที่สามารถใช้แนะนำให้เกษตรกรนำไปปฏิบัติได้ ทั้งนี้เกษตรกรจะต้องมีคอกอนุบาลลูกไก่ในช่วงระยะแรกที่แยกออกจากแม่ด้วย

ปัญหาและอุปสรรค

- ช่วงระยะเวลาในการทำงานวิจัยไม่สอดคล้องหรือเหมาะสมกับตัวนักศึกษา เพราะเป็นช่วงเปิดภาคเรียน ซึ่งอาจทำงานวิจัยได้ที่ไม่กำลังความสามารถ รวมทั้งนักศึกษามีโปรแกรมในการฝึกงานภาคฤดูร้อน ดังนั้นควรให้มีการเริ่มดำเนินการได้ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม เพื่อให้งานวิจัยเสร็จสิ้นได้ทันเวลาคือเดือนกุมภาพันธ์
- การไปเก็บข้อมูลต้องใช้เวลาในช่วงเย็นเท่านั้น เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องไปทำงานรับจ้างหรือไปทำสวนในช่วงเวลากลางวัน
- เกษตรกรบางรายไม่ทำตามวิธีการขั้นตอนตามที่ได้เคยตกลงกันไว้ หรือบางรายมีการปกปิดข้อมูลและบ้ายเบี่ยงที่จะให้เข้าพบ ทำให้ต้องมีการพูดคุยทำความเข้าใจ ซึ่งแจ้งความสำคัญ และประโยชน์ที่จะได้รับหลายครั้ง

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัย

- ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ได้จริง ชาวบ้าน/เกษตรกร มีความพึงพอใจอย่างมากที่สามารถเพิ่มจำนวนไก่พื้นเมืองของตนเองได้ ด้วยวิธีง่าย ๆ ที่ไม่ยุ่งยาก ส่งผลให้มีอาหารนำไปบริโภคในครัวเรือน และเป็นรายได้เสริม สอดคล้องกับวิถีชีวิตพอเพียง และระบบการเกษตรอย่างยั่งยืน

บทเรียนและการเรียนรู้ของนักศึกษา (ผู้วิจัย)

- นักศึกษา (ผู้วิจัย) มีโอกาสได้นำความรู้ในเชิงวิชาการ (วิทยาศาสตร์) ที่ได้เรียนมาในมหาวิทยาลัยไปประยุกต์ใช้ร่วมกับชุมชน เสมือนห้องเรียนอีกห้องหนึ่งที่มีชีวิต ทำให้ได้ฝึกฝนการคิดวิเคราะห์ การวางแผนการดำเนินงาน การพบปะพูดคุยกับชาวบ้าน อีกทั้งยังได้เรียนรู้วิถีชีวิต วัฒนธรรมของชาวบ้านในชุมชนอีกด้วย
- การทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชน จะมีความแตกต่างจากการทำงานวิจัยในห้องปฏิบัติการ ซึ่งการทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนจะต้องมีการฝึกฝน การพบปะพูดคุยกับผู้คน ฝึกให้เป็นคนที่มีอริยาสัยที่ดี สามารถเข้ากับผู้คนทุกกลุ่ม ทุกวัย และนอกจากนี้ยังต้องมีการวางแผนในการทำงาน การเก็บข้อมูล ซึ่งอาจจะมีเรื่องที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้นได้เสมอ ต้องมีการปรับเปลี่ยนแผนงานตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้น
- การทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนจะต้องมีความจริงใจในการทำงาน อดทน และเสียสละ

ความประทับใจของนักศึกษา

ข้าพเจ้านาย ธีระ วณิชชีวะ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ข้าพเจ้าเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีคนหนึ่งที่ได้โชคดีได้รับทุนจากกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เพื่อทำโครงการ CBPUS ซึ่งโครงการของผมคือ การวิจัย “การวิจัยการ-เพิ่มรอบการไข่ของแม่ไก่พื้นเมืองที่บ้านท่ามะขาม ต.สันทราย อ.สารภี จ.เชียงใหม่” ซึ่งนับว่าเป็นโอกาสที่ดีมาก ๆ ที่ทำให้ผมได้ฝึกฝนกระบวนการวิจัย เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา ได้พบปะผู้คน ได้มีโอกาสทำสิ่งที่ดีตอบแทนสังคม ซึ่งประสบการณ์ที่ได้รับในการทำโครงการครั้งนี้เป็นเรื่องยากที่จะหาได้ในห้องเรียน ซึ่งโดยส่วนตัวของผมหลักสูตรการเรียนส่วนใหญ่จะเน้นให้อยู่แต่ในฟาร์ม ปลูกสัตว์และการฝึกงาน จึงทำให้ขาดโอกาสที่จะเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ซึ่งยังคงมีนักศึกษาปริญญาตรีที่มีความสามารถอีกหลายคนที่ยังขาดโอกาส แต่เขาเหล่านั้นยังรอโอกาสดีๆ เหล่านี้อยู่ พวกเขาอาจเป็นความหวัง เป็นพลังที่สำคัญ

เป็นคลื่นลูกใหม่ที่จะสร้างสรรค์สังคมและประเทศไทยอันเป็นที่รัก และโดยส่วนตัวของผมนั้น รู้สึกภาคภูมิใจเป็นอย่างมากที่ได้ทำในสิ่งที่ทำให้ชาวบ้านที่เขาร่วมโครงการกับข้าพเจ้าสามารถยิ้มได้อย่างมีความสุข รู้สึกดีใจกับมิตรภาพที่เกิดขึ้นกับผู้คนต่าง ๆ จากการเข้าร่วมโครงการในครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่ากองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จะเล็งเห็นความสำคัญของโครงการเช่นนี้ และควรจะสนับสนุนโครงการเช่นนี้อีกต่อไป และสุดท้ายนี้ข้าพเจ้านายธีระ วณิชชิวะ ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมให้โครงการของข้าพเจ้าสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

◎ CBPUS_05 : โครงการ "การพัฒนากิจกรรมเด็กปฐมวัยตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลหนองตอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่"

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนากิจกรรมเด็กตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด อันได้แก่ วัด โรงเรียน ชุมชน ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนคิดวิเคราะห์สะท้อนปัญหา ครอบคลุมเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนากิจกรรมเด็กตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งในด้านการปลูกฝังความคิด การประคองตัวของเล่น เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรค

- เนื่องจากโครงการวิจัย เป็นลักษณะของการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ซึ่งดำเนินกิจกรรมในช่วงปิดภาคเรียน ทำให้เกิดปัญหาในการติดต่อขอความร่วมมือจากเด็กและผู้ปกครอง
- การเดินทางในแต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจากต้องมีการจ้างเหมารถไปต่างพื้นที่

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัย

- ครูมีความเข้าใจในกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมชัดเจนขึ้น เกิดความตระหนัก มองเห็นคุณค่าของงานวิจัย มีความศรัทธาและความเชื่อมั่นว่ากระบวนการวิจัยสามารถทำให้เกิดการพัฒนาในเชิงบูรณาการได้จริง ทำให้เกิดวัฒนธรรมการทำงานแบบมีส่วนร่วมและเชิงระบบมากขึ้น
- เด็กมีความภูมิใจและตระหนักในคุณค่าของตนเองที่มีโอกาสเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนา ถึงแม้ว่าจะเป็นผู้สะท้อนข้อมูลในบางประเด็น แต่ข้อมูลเหล่านั้นก็ได้นำไปใช้ในการเกิดประโยชน์ในการแก้ปัญหา และเรียนรู้

แลกเปลี่ยน ได้รับฟังความคิดเห็นจากบุคคลหลากหลายความคิดเห็นในเวทีต่าง ๆ
ที่เกิดขึ้นระหว่างขั้นตอนการวิจัย

บทเรียนและการเรียนรู้ของนักศึกษา (ผู้วิจัย)

- นักศึกษา (ผู้วิจัย) ได้เรียนรู้บริบทของชุมชนและวิถีชีวิตของชาวบ้าน ทำให้เกิดความเข้าใจในตัวเด็กและผู้ปกครองมากขึ้นถึงสาเหตุหรือปัญหาว่าเพราะเหตุใดผู้ปกครองส่วนมากไม่มีเวลาให้กับเด็กในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง เป็นเพราะผู้ปกครองมีภาระหน้าที่ที่จะต้องทำเพื่อหาเงินมาจุนเจือครอบครัว จึงเป็นเหตุให้เด็กต้องอยู่ในความดูแลของผู้สูงอายุหรือ พี่ ป้า น้า อา ที่บ้าน
- นักศึกษา (ผู้วิจัย) ภาคภูมิใจที่ได้ปลูกฝังการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมเด็กปฐมวัยตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จากการทำของเล่นผ่านวัสดุของเหลือใช้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดทำเพื่อให้เกิดประโยชน์และประหยัดตามสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน
- ได้เรียนรู้การตั้งคำถาม การเปิดเวทีชุมชนสนทนาสืบหาข้อมูล ได้เรียนรู้การบันทึกข้อมูลที่ถูกต้องตามลำดับก่อนและหลัง
- การจัดเวทีและให้ผู้เข้าร่วมเวทีมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่โดยไม่ตัดสินว่าถูกหรือผิด แต่จะใช้ความรู้จากคนส่วนใหญ่มาเป็นแนวทางในการตัดสินใจ
- เข้าใจถึงบทบาทของการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของเด็กตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ร่วมวิจัย
- กิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยต้องเป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังให้เด็กเกิดจิตสำนึกและสามารถลงมือปฏิบัติได้จริง เป็นการปลูกจิตสำนึกและนิสัยให้เด็กเห็นคุณค่าของวัสดุที่เหลือใช้

ความประทับใจของนักศึกษา

เริ่มต้นจากการเข้ามารู้จักกับทีมงานวิจัยทุกคน รู้สึกยินดีและมีความสุขที่ได้ร่วมงานกับพี่ๆทีมงานวิจัยทุกคน พี่ๆทุกคนให้การช่วยเหลือเป็นอย่างดี ยอมรับในตอนแรกมีความท้อที่จะทำงาน เพราะเวลาเรียนกับเวลาในการทำงานวิจัยมีเวลาค่อนข้างจำกัด บวกกับความที่เราไม่เคยได้เรียนในวิชาวิจัยมาก่อน เราจึงไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่มากนัก แต่ก็ยังมีพี่ ๆ คณะครูอาจารย์ทุกท่านที่คอยสอน ให้ข้อเสนอแนะ ดี ชุม งานวิจัยจึงได้งานวิจัยออกมาเป็นผลสำเร็จ ความประทับใจที่เกิดขึ้นในการลงชุมชน การที่เราได้ลงชุมชน เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่เราไม่เคยรู้จักมาก่อน ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เราได้เป็นผู้คิดค้น ริเริ่ม และชาวบ้านในชุมชนเห็นตรงกันว่าเป็นสิ่งที่ความหมายและมีคุณค่า เหมาะสมที่จะใช้ในชุมชน ทำให้การ

ทำงานและกำลังใจของเราเพิ่มมากยิ่งขึ้น จนงานประสบผลสำเร็จ และยังมีโอกาสได้ร่วมแสดงความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ พี่ ๆ งานวิจัยโครงการอื่นอีก ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีเพราะจะได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมามากมาย

สุดท้ายก็ขอขอบคุณ ผศ.เยี่ยม
ลักษณะ อุดการ ที่คอยเป็นที่ปรึกษาและ
ให้กำลังใจพวกเราตลอด ขอขอบคุณ อ.ฉิ่ง
ขอบคุณอาจารย์ทุกท่านทุก

สถาบันการศึกษาที่คอยแนะนำงานวิจัย
ขอบคุณพี่ ๆ ทีมงานวิจัยทุกท่านที่คอยให้
ความช่วยเหลือ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ ที่
ร่วมกันทำงานในโครงการวิจัยนำร่องให้

สำเร็จลุล่วง และสุดท้าย ขอขอบคุณเพื่อน ๆ โครงการวิจัยของเราที่ได้ร่วมมือกันทำงานจนสำเร็จ
ถ้ามีโอกาสดี ๆ เราคงจะได้ร่วมรื้อกันอีกนะคะ ขอขอบคุณคะ

◎ CBPUS_06 : โครงการ "การค้นหาคัญภาพของชุมชนด้านแหล่งการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการศึกษามีส่วนร่วมตำบลหนองควาย อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่"

สรุปผลการวิจัย

แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชนตำบลหนองควาย แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ แหล่งการเรียนรู้ด้านบุคคล จำนวน 8 คน แหล่งการเรียนรู้ด้านสถานที่ จำนวน 5 แห่ง และแหล่งเรียนรู้ด้านกลุ่มอาชีพ จำนวน 8 แห่ง

ปัญหาและอุปสรรค

- ผู้นำชุมชนมีเวลาว่างไม่ตรงกับผู้วิจัย จึงทำให้การเก็บข้อมูลเว้นช่วงไป
- ผู้นำชุมชนขาดความรู้ในเรื่องบริบทชุมชนของตนเอง เช่น เรื่องประวัติความเป็นมา
- ระยะทางในแต่ละชุมชนมีความห่างไกลกัน

ในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในหัวข้อ “ของดีดีเฮาเลือก” ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนมีความเห็นสรุปว่ามีแหล่งเรียนรู้ในตำบลหนองควายทั้งหมด 19 แห่ง แต่หลังจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลพบว่า แหล่งการเรียนรู้บางแห่งยังขาดความพร้อมในการถ่ายทอดองค์ความรู้

ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัย

- ชุมชนได้รับทราบแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น
- ชุมชนเกิดการมีส่วนร่วมในการค้นหาแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชนของตนเอง และเกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่อไป

บทเรียนและการเรียนรู้ของนักศึกษา (ผู้วิจัย)

- ในการทำงานไม่ว่าจะเป็นงานอะไรก็ตาม คุณสมบัติที่เราควรยึดถืออยู่เสมอ นั่นคือความรับผิดชอบ เพราะถ้าเรารู้จักรับผิดชอบในงานที่เราได้รับมอบหมายก็ควรพยายามทำอย่างเต็มที่ สุดความสามารถ งานนั้นก็จะบรรลุเป้าหมายตามเราตั้งไว้ แล้วผลที่ตามมามันจะคุ้มค่าทำให้เราหายเหนื่อย นั่นคือ “ความสุขและความภูมิใจ”
- ในการทำงานวิจัยครั้งนี้เป็นงานที่สนุก เพราะได้ลงพื้นที่ทำงานกับชาวบ้าน เมื่อคณะผู้วิจัยอยากรู้ข้อมูลอะไรก็ตาม ชาวบ้านในพื้นที่ก็พร้อมที่จะให้ข้อมูล อีกทั้งยังมีการต้อนรับที่น่ายินดีประทับใจเป็นกันเอง เมื่อคณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ทุกครั้ง และบทเรียนที่ได้จากการทำวิจัยที่สำคัญที่สุดคือ ความพยายามกระทำการใด ๆ อันเป็นการกระทำที่สุจริต ที่นำมาซึ่งการได้ข้อมูล เราพร้อมจะทำอยู่เสมอ นอกจากนี้การลงพื้นที่แต่ละครั้งจะต้องอาศัยความอ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะ ความกล้าแสดงออก และการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รวมถึงยังเป็นการฝึกสัมภาษณ์และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
- การทำงานเป็นกลุ่มหรือคณะ ทุกคนในกลุ่มต้องมีความสามัคคี มีความร่วมมือกัน ความเป็นอันหนึ่งอันเดียว ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และมีคุณสมบัติของการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี จะทำให้ผลงานที่ออกมามีความสมบูรณ์และประสบความสำเร็จร่วมกัน
- การเรียนรู้ไม่ได้มีแค่ในห้องเรียน ยังเราออกนอกห้องเรียน สิ่งที่เราได้เจอคือความแปลกใหม่ที่เต็มไปด้วยประสบการณ์

ความประทับใจของนักศึกษา

ความรู้สึกในตอนแรกเริ่มที่ได้รู้ว่าจะได้ทำวิจัยร่วมกับชุมชนนั้นรู้สึกตื่นเต้น เนื่องจากจะเป็นรายงานวิจัยชิ้นแรกของการเป็นนักศึกษาที่จะได้ลงมือปฏิบัติเองทุกขั้นตอนตั้งแต่ การเขียนโครงการเพื่อเสนอขอรับทุนซึ่งในการเขียนเสนอโครงการส่งนั้นไม่คิดว่าจะได้รับทุน เพราะการเขียนโครงการนั้น ทางคณะผู้วิจัยได้จัดทำกันเพียงแค่ 1 วันเท่านั้นแต่พออาจารย์ที่ปรึกษามาทบทวนโครงการของเราผ่านแล้วนะ ทางคณะผู้วิจัยถึงกับตกใจ ทั้งและงงมากที่ผ่าน

การคัดเลือกได้อย่างไร หลังจากนั้นมาอาจารย์ที่ปรึกษาก็ได้พาคณะผู้วิจัยไปทำสัญญากับโครงการของ CBPUS ณ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ความรู้สึกในตอนที่ย่างก้าวเข้าไปในห้องเซ็นสัญญานั้น รู้สึกตื่นเต้นและกลัวเนื่องจากมีอาจารย์ นักศึกษาที่มาจากสถาบันอื่นมาก อีกทั้งยังเป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงและมีคุณภาพกันทั้งนั้นและทางคณะผู้วิจัยยังแอบคิดอีกว่าเราจะได้ทำงานร่วมกับผู้คนระดับนี้เลยหรือ เพราะเนื่องจากโครงการนี้เป็นโครงการที่ใหญ่พอสมควร ถ้าเราทำไปแล้วยังเป็นหน้าเป็นตาให้กับทางมหาวิทยาลัยและสาขาวิชาการของเราอีกด้วย แต่ถ้ามองในทางกลับกันก็ได้เกิดความรู้สึกที่แปลงอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้น คือ รู้สึกขำนิดๆ เพราะก่อนที่จะเราได้เซ็นสัญญานั้นพวกเราต้องได้ย้ายห้องเซ็นสัญญาอยู่หลายรอบ และมุมนี้เองอาจเป็นมุมที่ทำให้คณะผู้วิจัยที่เข้าร่วมโครงการของ CBPUS ได้เริ่มรู้จักกัน ส่วนในเรื่องของการดำเนินงานวิจัยนั้นเริ่มแรกทางคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองควาย เพื่อที่จะสร้างความสัมพันธ์และความคุ้นเคย โดยการติดต่อสื่อสารนั้นได้มีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นคนพาไป ซึ่งอาจารย์จะเป็นคนแนะนำให้คณะผู้วิจัยได้รู้จักกับผู้ที่ทำหน้าที่ที่จะรับผิดชอบ ติดต่อ ประสานงาน ให้กับโครงการของเราซึ่งในที่นี้ก็คือ พี่นุ้ย (นักวิชาการศึกษาของอบหนองควาย) ความรู้สึกของพวกเราในตอนนั้น รู้สึกตื่นเต้นวางตัวกันไม่ค่อยถูกและไม่รู้ว่าจะต้องทำอะไรบ้างเพราะเนื่องจากทางคณะผู้วิจัยไม่เคยมีประสบการณ์ทางด้านนี้ จึงทำให้ไม่รู้ขั้นตอนถึงแม้ว่าอาจารย์ที่ปรึกษาจะเตรียมความพร้อมก่อนที่จะมาอบหนองควายแล้วก็ตามแต่พวกเราที่โชคดียกหน่อยที่อาจารย์ได้ช่วยพูดเกริ่นให้ และจากประสบการณ์ในครั้งแรกที่อาจารย์พาไปนั้นทำให้ทางคณะผู้วิจัยได้กล้าที่จะดำเนิน ติดต่อ ประสานงานเองทุกกระบวนการที่ได้วางไว้ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาบริบทพื้นฐานของอบหนองควาย การจัดเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับตัวแทนชุมชนทั้ง 12 หมู่บ้าน ซึ่งในความรู้สึกในตอนที่ยังจัดเวทีการประชุมเชิงปฏิบัติการนั้นรู้สึกตื่นเต้น กลัว ทำอะไรไม่ถูกถึงแม้ว่าทางคณะผู้วิจัยจะได้เตรียมการมาเป็นอย่างดีแล้วก็ตาม และแล้วการจัดเวทีประชุมก็ได้ผ่านไปได้ด้วยดีทั้งนี้อาจเป็นเพราะได้รับความสนใจ ความร่วมมือและความกระตือรือร้นจากตัวแทนชุมชนทั้ง 12 หมู่บ้าน และจากผลการจัดเวทีประชุมในครั้งนั้นทางคณะผู้วิจัยก็ได้ร่วมกันวางแผนเก็บข้อมูลตามที่ตัวแทนชุมชนทั้ง 12 หมู่บ้านได้เสนอมา ในการเก็บข้อมูลนั้นทางคณะผู้วิจัยได้แบ่งหน้าที่กันเก็บข้อมูลเนื่องจากมีระยะเวลาในการทำวิจัยน้อยมากบวกกับปัจจัยอื่นๆหลายอย่างเช่น เวลาว่างของผู้วิจัยไม่ตรงกับผู้ที่จะให้ข้อมูล ค่าใช้จ่ายในการลงพื้นที่แต่ละครั้งก็มีจำกัด ฯลฯ ซึ่งในการลงพื้นที่ในครั้งแรกนั้นมีความรู้สึกกลัวชาวบ้านจะไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควรแต่ในทางกลับกันแล้วชาวบ้านกลับมีความร่วมมือ มีน้ำใจ มีการต้อนรับที่ดีตลอดจนได้ให้ความสำคัญต่อคณะผู้วิจัย กล่าวคือเมื่อคณะผู้วิจัยอย่างใดข้อมูลอะไรชาวบ้านก็จะเป็นผู้สรรหามาให้ทุกอย่างโดยไม่มีการปกปิดข้อมูลใดๆทั้งสิ้น และที่ขาดไม่ได้เลยคือเมื่อลงพื้นที่จะได้ของฝากกับบ้านทุกครั้ง ตั้งแต่นั้นมาการลงพื้นที่กับชาวบ้านก็ไม่ใช่ว่า

ปัญหาอีกต่อไปจนทำให้คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ครบทุกหมู่บ้านตามแผนที่ได้กำหนดไว้ หลังจาก
ที่คณะผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเสร็จ พวกเราก็ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และ
ประมวลผลตามประเด็นที่กำหนดไว้เพื่อที่จะได้นำข้อมูลกลับไปสะท้อนแลกเปลี่ยนความ
คิดเห็นกับตัวแทนชุมชนทั้ง 12 หมู่บ้าน และนี่ก็เป็นการจัดเวทีการประชุมแบบมีส่วนร่วมอีก
ครั้ง ซึ่งในครั้งนี้นักวิจัยมีความตื่นตัวกว่าครั้งแรกเนื่องจากทางคณะผู้วิจัยได้เชิญ
คณะกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการของ CBPUS เข้าร่วมการประชุมด้วยเพื่อแลกเปลี่ยนความ
คิดเห็น แต่สถานการณ์ในครั้งนั้นก็ผ่านไปได้ด้วยดี และหลังจากที่คณะผู้วิจัยได้ทำการจัดเวที
สะท้อนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับตัวแทนชุมชนแล้ว คณะผู้วิจัยก็ได้กลับมาทำรูปเล่มรายงาน
เพื่อส่งต่อไปให้กับทาง CBPUS ในขณะเดียวกันที่คณะผู้วิจัยได้ไปส่งรายงานนั้นทาง CBPUS ก็
ได้มีการจัดการนำเสนอผลงานของผู้ร่วมโครงการทุกโครงการเพื่อที่จะตรวจสอบและ
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างภายในกลุ่มของโครงการ ความรู้สึกในช่วงขณะนั้น รู้สึกตื่นเต้น
กว่าทุกครั้ง คณะผู้วิจัยถึงกับต้องเกียจกันพูดเพราะกลัว ไม่กล้าแสดงออก กลัวแม้กระทั่ง
คณะกรรมการ กลัวคือ กลัวว่าเวลาที่คณะกรรมการมีข้อสงสัยอะไรแล้วกลัวจะตอบไม่ได้ และ
กลัวว่าตอบคำถามแล้วคำตอบจะตรงกับที่คณะกรรมการถาม ทั้งนี้เนื่องจากคณะผู้วิจัยยังไม่
มีประสบการณ์ในการนำเสนอผลงานเช่นนี้ จะเคยชินแต่การนำเสนองานในห้องเรียนเท่านั้น
ซึ่งในห้องเรียนของเรานั้นจะมีคนฟังเพียงแค่ 10 คนเท่านั้น และแล้วการนำเสนอก็ได้ผ่านไปได้
อย่างดีทั้งนี้อาจเป็นเพราะทางคณะกรรมการได้ให้ความสำคัญกับตนเองกับผู้เข้าร่วมและการได้รู้จัก
กับทางคณะกรรมการมากขึ้น

จากการที่ได้ดำเนินงานโครงการวิจัยของ CBPUS นั้นทำให้คณะผู้วิจัยได้บทเรียนดังนี้

1. การที่เราจะทำงานอะไรสักอย่างนั้นเราจะต้องใช้ความพยายาม ความรับผิดชอบ
ความอ่อนน้อมถ่อมตน การมีสัมมาคารวะ ความกล้าแสดงออก การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และที่
สำคัญที่จะขาดไม่ได้เลยก็คือจะต้องมีใจรักในงานที่จะทำ จึงจะทำให้งานที่ทำนั้นประสบ
ความสำเร็จได้

2. การเรียนรู้ไม่ได้มีแค่ในห้องเรียนเท่านั้น ยังเราออกไปแสวงหาความรู้นอกห้องเรียน
มากเท่าไร เราก็จะได้เจอกับสิ่งที่แปลกใหม่ที่เต็มไปด้วยประสบการณ์มากขึ้นเท่านั้น

สรุปบทเรียน ด้านการบริหารจัดการของชุดโครงการ

การให้ทุนสนับสนุน CPBUS มีการรอบการสนับสนุนที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า หลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ และจากการพูดคุยกับอาจารย์ นักวิชาการ และนักวิจัยจาก สกว. ต่างมีความเห็นให้สนับสนุนทุนวิจัยให้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ภายใต้การสนับสนุนทุนวิจัยจาก สกว. เป็นจำนวนเงิน 33,000 บาท ในการสนับสนุนทุนดังกล่าวไม่เพียงแต่เป็นการให้ทุนเท่านั้น ยังมีการเสริมความรู้เกี่ยวกับกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วนักศึกษายังไม่เคยเรียนรู้มาก่อน ชุดโครงการยอมรับว่าได้มีการพูดคุยกับนักศึกษาน้อยกว่าอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้ง ๆ ที่กลุ่มเป้าหมายคือตัวนักศึกษามากกว่าอาจารย์ อย่างไรก็ตามการประชุมพิจารณาโครงการนำร่องตั้งแต่เริ่มต้นเสนอโครงการไปจนกระทั่งเวทีรายงานฉบับสมบูรณ์นั้น อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการได้รับข้อคิดเห็นและข้อเสนอปรับปรุงต่าง ๆ มากมาย และชุดโครงการเชื่อว่าจะมีการถ่ายทอดประสบการณ์ ที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้รับจากการประชุมร่วมกับนักวิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาจากหลายโครงการซึ่งมีประสบการณ์ในการวิจัยที่แตกต่างกัน สิ่งเหล่านี้น่าจะนำไปสู่นักศึกษาในโครงการนำร่องได้เป็นอย่างดี เว้นเสียแต่ว่าการพูดคุยระหว่างนักศึกษากับอาจารย์มีน้อยเกินไป หรือ การสื่อสารยังไม่ชัดเจน

คาดหวังอย่างไรกับตัวนักศึกษา

เป้าหมายหลักของชุดโครงการต้องการให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีได้สัมผัสกับการทำงานร่วมกับชุมชนบ้าง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการเป็นกำกับดูแลและร่วมสัมผัสกับชุมชนไปพร้อมกับนักศึกษา การสัมผัสกับชุมชนได้คาดหวังเพียงว่านักศึกษามีกระบวนการเข้าสู่ชุมชนได้อย่างไร ได้ทำงานร่วมกับชุมชนด้วยวิธีการแบบใด ทั้งนี้ไม่ได้คาดหวังว่าผลการวิจัยจะนำไปช่วยแก้ปัญหาให้กับชุมชน แต่นักศึกษาได้ฝึกทักษะ ฝึกแนวคิด ฝึกวิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกความรับผิดชอบต่อการทำงาน ประการสำคัญคือชุดโครงการ CBPUS ซึ่งเป็นตัวแทนของ สกว. ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ที่สนับสนุนทุนวิจัยเพื่อการศึกษา จะเป็นฝ่ายสนับสนุนการทำวิจัยกับชุมชน มากกว่าที่จะให้นักศึกษาทำวิจัยในห้องปฏิบัติการแต่เพียงอย่างเดียว

การเชื่อมโยงเครือข่าย

การทำงานผ่านเวทีระดับประเทศ โดยมีเวทีสังเคราะห์เรื่องการศึกษาในงาน 10 ปีวิจัยเพื่อท้องถิ่น

ชุดโครงการได้มีโอกาสส่งตัวแทนโครงการนำร่อง "การเพิ่มรอบการไขของแม่ไก่" พื้นที่เมืองที่บ้านท่ามะขาม ต.สันทราย อ.เมือง จ.เชียงใหม่" โดย นายธีระ วณิชชาชีวะเป็น นักศึกษาผู้วิจัย และมี รศ.ดร.สุชน ตั้งทวีวิวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ ร่วมเวทีสัมมนา วิชาการ 10 ปี งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2552 เพื่อเสนอผลงานวิจัยโครงการนำ ร่อง CBPUS ให้กับกลุ่มเวทีสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในหัวข้อเรื่อง ทิศทาง สถาบันการศึกษากับชุมชนและสังคมในอนาคต

บนเวทีประกอบด้วยนักศึกษาและอาจารย์ที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ระดับปริญญาตรี และปริญญาโท บรรยายการของการประชุมกลุ่มได้มีการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์งานวิจัยซึ่งกันและกัน ทำให้ได้ทราบที่มาของนักศึกษาที่รับทุนวิจัยว่า มาจาก ความสนใจของตัวนักศึกษาเอง , เป็นคนในพื้นที่, เป็นพี่เลี้ยงไหนมาก่อนได้เข้ามาศึกษาต่อ ระดับปริญญาโท จึงขอรับทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่น ซึ่งตนเองมีทุนเดิมด้านความรู้ด้านงานวิจัยมา พอสมควรแล้ว มีประเด็นที่คล้ายกับของชุดโครงการ CBPUS คือ การได้รับทุนของนักศึกษา มาจากความสนใจจากอาจารย์เป็นอันดับแรก

ประชุม RC ภาคเหนือ

วันที่ 5 - 6 พฤษภาคม 2552 ณ คณะอุตสาหกรรมเกษตร ต.แม่เหียะ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ทางชุดสนับสนุนทุน CBPUS ได้เข้าร่วมประชุม RC ภาคเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์ของ การประชุม เพื่อหารือยุทธศาสตร์ระดับภาค ยุทธศาสตร์ระดับประเทศ และแนวทางการทำงาน ร่วมกับ สสส. ซึ่งการทำงาน 10 ปีที่ผ่านมา ได้มีความพยายามระดมความคิด ถึงปัจจัยที่ได้คนน้อย ในอีก 10 ปี ข้างหน้าต่อไปน่าจะเป็นการระดมคน โดยมีแกน คำถามคือทำอย่างไรให้กระบวนการ เกิดการขยายตัวในสังคมไทย โดยมีเงื่อนไขที่ต้องมีรูปธรรมความสำเร็จของงานที่ชัดเจน ใน ประเด็นต่างๆ ที่จะสามารถอธิบายต่อสังคมได้ ว่าทำแล้วเกิดผลอย่างไร มีงานที่ชัดเจน และต้องมี คนที่เก่ง ทำงานได้จริง

การทำงานต่อเนื่อง ควรเน้นการทำงานในแนวลึกและกว้างมากขึ้น ซึ่งเป็นแนวโน้มของ สังคม เน้นเรื่องจิตปัญญา และวิทยาศาสตร์แนวใหม่ ที่เข้าถึงสิ่งที่ชาวบ้านคิด เพื่อให้คนทันกระแส ความเปลี่ยนแปลงภายนอกที่เกิดขึ้น และเป็นการคิดเพื่อแผ่คนรอบข้าง

ชุดสนับสนุนทุน CBPUS เข้าร่วมในส่วนประเด็นการศึกษาที่ผู้รับผิดชอบ ได้แก่ node ลำปาง มข. แม่โจ้ และชุดทุนสนับสนุนการศึกษา โดยทำงานเกี่ยวข้องกับ

- การทำงานผ่านทุนนักศึกษา
- การหนุนเสริมทุนวิจัย อาจารย์ นักวิชาการ
- การหนุนเสริมการเปลี่ยนพฤติกรรม วิธีคิด
- การสังเคราะห์ชุดความรู้
- การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้แนวใหม่

ประเด็นที่มีการพูดคุยกันในกลุ่ม พบการทำงานมีกลยุทธ์ 4 ด้าน คือ

- 1) สนับสนุนทุนวิจัยสำหรับนักศึกษาตรี-โท-เอก
- 2) สนับสนุนทุนวิจัยสำหรับอาจารย์และบุคลากรในมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น
- 3) สนับสนุนการทำงานวิจัยด้านการศึกษาที่เน้นเรื่องวิธีคิด การปรับพฤติกรรม การขับเคลื่อนในพื้นที่ (ต่อเนื่อง/ต่อยอด)
- 4) สังเคราะห์องค์ความรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นกับการจัดการศึกษาใน-นอกระบบ

สถานการณ์ปัจจุบัน

ในส่วนของชุดสนับสนุนทุน CBPUS ได้ขับเคลื่อนงานผ่านยุทธศาสตร์การทำงานของศูนย์ประสานงานวิจัยคือ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อชุมชนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา และการสนับสนุน การติดตามงานจากทางพี่เลี้ยง node และ ชุด CBPUS โดยใช้กลไกของงานด้านการศึกษา ทั้งในระดับองค์กร และในระดับบุคลากร เช่น อาจารย์ นักศึกษา นักวิชาการ กระบวนการทำงานมีทั้งบุคลากรจากแวดวงการศึกษา และคนในชุมชนเข้ามาเกี่ยวข้อง

ในการประชุม มีการเติมเต็ม/แลกเปลี่ยนการทำงานที่ผ่านมา พบว่าประเด็นการพูดคุยมักเป็นการหารือแต่ในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท แต่ยังไม่มีการเชื่อมโยงที่เข้ามาสู่ในการทำงานร่วมกับงานในระดับโรงเรียน หรือในพื้นที่ เช่นการปรับสาระการเรียนรู้ และมีการหารือในการขยับงานประเด็นการศึกษา โดยมีแนวคิดที่จะเชื่อมงาน การศึกษาทางเลือก เข้ามาเชื่อมโยงกับงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

นอกจากนี้ มีข้อมูลที่ชุมชนสะท้อนถึงการที่อาจารย์ นักศึกษา ลงไปดำเนินงาน หลังเสร็จสิ้นโครงการ ยังไม่สามารถให้เกิดการขับเคลื่อนงานในชุมชนต่อไปได้ ทำอย่างไรถึงจะใช้ชุดความรู้เรื่องการศึกษาที่เกิดจากความรู้ในงานวิจัยมาใช้ในการขับเคลื่อนต่อไป

ยิ่งไปกว่านั้นได้เกิดคำถามว่า ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาจะนำไปสู่การปรับระดับให้เป็นงานระดับภาคได้อย่างแท้จริงหรือไม่ ซึ่งในที่ประชุมเห็นว่าประเด็นการศึกษานี้เหมาะสมที่

จะเป็นยุทธศาสตร์การทำงานในระดับภาคเหนือ แต่ต้องไปตีความและนิยามขอบเขตการทำงานให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ประชุม subnode ลำปาง ครั้งที่ 2

วันที่ 26 พฤษภาคม 2552 ณ ห้องประชุมสภา อาคารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยโยนก

เนื่องจากทางชุด CBMAG ได้มีนโยบายและเป้าหมายในการจัดตั้ง subnode ทดลองทำงานผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา โดยมีลักษณะเป็น subnode โดยจะมีอาจารย์ที่ปรึกษาจะเป็นผู้ติดตามการทำงานของนักศึกษา ในเบื้องต้นจะหาแนวทางการทำงานร่วมกันของคณะทำงานหรือ subnode กับชุด CBMAG ที่จังหวัดลำปาง โดยมีตัวแทนคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยต่างๆ ได้แก่

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลลำปาง จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

ผศ.ไกรสิทธิ์ พิธิษฐ์กุล

อ.สุชนา วรามิตร

อ.ธิตวัฒน์ ตาดำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

รศ.ดร.บุญทวรรณ วิงวอน

ผศ.ดร.ดวงจันทร์ เดียววิไล

ผศ.ดร.ไกรสร คำมา

ดร.เกษริน วนะวิเชียร

ดร.เจื้อจันท์ วงศ์พลกานันท์

มหาวิทยาลัยโยนก จำนวน 3 ท่าน คือ

ดร.ศรีสุกร์ นิลกรรม์

อ.อดิศักดิ์ เสมอพิทักษ์

ผศ.บุรินทร์ รุจจนพันธ์

และศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดลำปาง จำนวน 3 ท่าน คือ

คุณภัทรา มาน้อย

คุณรัตติกร บุญมี

ทางชุดสนับสนุนทุน CBPUS เห็นเป็นโอกาสอันดีที่ขอเข้าร่วมในการประชุมครั้งนี้ เพื่อประชาสัมพันธ์งานที่ทางชุด CBPUS ได้ดำเนินการโครงการนำร่องผ่านมาทั้งหมด 6

โครงการ พร้อมทั้งให้แนะนำรายละเอียดและเงื่อนไขการรับทุน CBPUS ซึ่งได้รับความสนใจจากคณาจารย์ที่เข้าร่วมฟังเป็นอย่างมากเนื่องจากส่วนใหญ่ทั้ง 3 มหาวิทยาลัย เน้นนักศึกษาปริญญาตรีเป็นหลัก และคิดจะนำข้อมูลที่ได้รับฟังไปเตรียมความพร้อมนักศึกษา เพื่อเข้าร่วมขอทุนผ่านทางชุด CBPUS ต่อไป

หลังจากงานประชาสัมพันธ์ชุด CBPUS ที่มหาวิทยาลัยโยนก เบื้องต้นทางคุณภัทรา มาน้อย ได้ประสานโครงการที่มีอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลลำปาง โดยแยกได้ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลลำปาง เสนอ 5 โครงการ
 - สาขา บริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์
 - มีหัวข้อพร้อมหลักการและเหตุผล แต่ขอหารือเรื่องการเขียน proposal
 - โครงการที่เสนอมารวม 5 โครงการ มี 3 โครงการที่ทำในพื้นที่วิจัยของ CBR
2. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง เสนอโครงการ 12 โครงการ ประกอบด้วย
 - สาขาบริหารธุรกิจ 5 โครงการ (พื้นที่ Social lap ของมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ที่ต่อยอดจาก CBMAG)
 - สาขาเกษตร 1 โครงการ, สาขาพัฒนาชุมชน 3 โครงการ
 - สาขาครุศาสตร์ (ปฐมวัย) 3 โครงการ

โดยทางทีมเครือข่ายอาจารย์ที่เสนอโครงการได้ถามถึงเรื่องกำหนดระยะเวลา และแบบฟอร์มในการเขียน เนื่องจากนักศึกษาต้องวางแผนการเสนอหัวข้อวิจัยให้สอดคล้องกับช่วงเวลาในเทอมสุดท้าย (ลงทะเบียน) ซึ่งงานวิจัยควรวางแผนในช่วงเทอมแรก

ทางชุดสนับสนุนทุน CBPUS ได้ดำเนินการพิจารณาแนวทางการสนับสนุนทุนร่วมกับทาง สกว.ฝ่าย ซึ่งอยู่ในระหว่างการพิจารณา

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาโครงการชุดทุนวิจัย CBPUS (Community Based Projects for Under Graduate Student) เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการ ทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา โดยการทดลองโครงการนำร่อง 6 โครงการ เพื่อหาโครงสร้างรูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม สรุปผลการดำเนินการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สรุปผลการดำเนินงานของชุดโครงการ
2. โครงสร้างการบริหารจัดการ และรูปแบบการสนับสนุนทุน CBPUS
3. ปัญหาและอุปสรรคการทำงานของชุดโครงการ/บทเรียน
4. ข้อค้นพบ แนวทางการดำเนินงานในอนาคต และข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการดำเนินงานของชุดโครงการ

การดำเนินงานของชุดโครงการ เป็นไปตามแผนการที่กำหนด โครงการนำร่องได้ตอบโจทย์วิจัย แต่บางโครงการพบว่าการมีส่วนร่วมกับชุมชนยังน้อย เป็นเพียงการทำความเข้าใจกับชุมชนและการจัดเวทีคืนข้อมูลให้กับชุมชน โดยการช่วยเหลือจาก อสม. อบต. ผู้นำชุมชน จากการจัดเวทีถอดบทเรียนกับนักศึกษาที่ร่วมโครงการพบว่า นักศึกษายังขาดความรู้เกี่ยวกับการวิจัยชุมชน สอดคล้องกับข้อคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการว่า นักศึกษาควรได้รับการเสริมความรู้เรื่องดังกล่าวก่อนไปดำเนินการวิจัย ซึ่งเรื่องนี้ชุดโครงการได้วางแผนทางการดำเนินงานไว้ ขณะเดียวกันชุดโครงการควรมีการชี้แจงเป้าหมายของการมีส่วนร่วมกับชุมชนให้ผู้วิจัยทราบในเบื้องต้น

2. โครงสร้างการบริหารจัดการ และรูปแบบการสนับสนุนทุน CBPUS

การศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุน ทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยการทดลองโครงการนำร่อง 6 โครงการ ได้โครงสร้างรูปแบบการบริหารจัดการทุน CBPUS (ภาคผนวกที่ 11) การดำเนินงานของชุดโครงการ แบ่งหมวดกิจกรรมหลักไว้ 3 หมวด ได้แก่ หมวดการพิจารณาทุน หมวดการติดตามหนุนเสริม และหมวดการสรุปงาน

1. หมวดการพิจารณาทุน จะเป็นการเตรียมการเปิดรับทุน เริ่มตั้งแต่การประชาสัมพันธ์ทุน ซึ่งหมายรวมถึงการจัดเวทีให้ข้อมูลแก่ผู้รับทุน การเตรียมเอกสาร ข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำหรับผู้รับทุน หลังจากมีผู้สนใจรับทุนและส่งข้อเสนอโครงการมาแล้ว จะมีการ

พิจารณาข้อเสนอโครงการโดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาข้อเสนอโครงการตามเกณฑ์การพิจารณา แล้วจึงประกาศชื่อผู้ได้รับทุน พร้อมกับการให้ข้อมูลรายละเอียดการใช้ทุนในเบื้องต้น และการทำสัญญารับทุน ระหว่างชุดโครงการกับอาจารย์และนักศึกษา

2. หมวด การติดตาม หนุนเสริม เมื่อผู้รับทุนได้เข้าสู่กระบวนการวิจัยพบว่านักศึกษาควรจะได้รับ การฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อชุมชนในเบื้องต้นก่อน ให้เป็นแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังมีการติดตามหนุนเสริมโดยพี่เลี้ยงโหนดหรือผู้ดูแลชุดโครงการลงพื้นที่ชุมชน ให้ความช่วยเหลือขณะที่อยู่ในระหว่างดำเนินการวิจัย ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้วิจัยในการทำงานร่วมกับชุมชน นอกจากนี้จะมีการติดตามหนุนเสริมแล้ว ชุดโครงการยังได้กำหนดแผนการรายงานความก้าวหน้าเป็นการติดตามผลการดำเนินการวิจัยในระยะแรก เป็นการกระตุ้นการทำงานของนักวิจัยให้ดำเนินการตามแผนที่ได้เสนอไว้ในครั้งแรก

3. หมวดการสรุปงาน หมวดนี้ได้เน้นการสรุปผลการวิจัย รายงานฉบับสมบูรณ์และการคืนข้อมูลสู่ชุมชน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญของการทำวิจัยเพื่อชุมชน และเป็นเป้าหมายหลักของชุดโครงการที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมกับชุมชน นอกจากนี้การจัดเวทีถอดบทเรียนของนักศึกษายังช่วยสะท้อนข้อมูลการดำเนินงานของชุดโครงการได้เป็นอย่างดี

ส่วนรูปแบบการสนับสนุนทุน เป็นทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษา มีงบประมาณสนับสนุน โครงการละ 30,000 บาท ใช้ระยะเวลาการดำเนินการ 6 - 8 เดือน โดยไม่จำกัดเขตพื้นที่วิจัย งานวิจัยต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาช่วยรับผิดชอบโครงการ ประการสำคัญคือให้ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการวิจัย

3. ปัญหาและอุปสรรคการทำงานของชุดโครงการ/ บทเรียน

ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยชุมชน

จากการจัดเวทีรายงานความก้าวหน้า พบว่ามีบางโครงการยังขาดประสบการณ์ในการทำงานวิจัยชุมชนด้วยเช่นกัน จึงมีข้อเสนอแนะว่า ก่อนเริ่มดำเนินการวิจัยชุดโครงการควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อชุมชนแก่นักศึกษาและอาจารย์เพื่อสร้างความเข้าใจจะช่วยให้ นักศึกษาทำงานได้โดยพึ่งอาจารย์ให้น้อยที่สุด ชุดโครงการได้กำหนดความระดังกล่าวไว้ในโครงสร้างการบริหารจัดการตามความต้องการของผู้วิจัย

ด้านเวลา

ถึงแม้ว่าชุดโครงการจะได้ศึกษาข้อมูลหลักสูตรของแต่ละสถาบัน หาช่วงเวลาวิจัยที่เหมาะสมเป็นขั้นปีที่ 3 แล้วก็ตาม แต่ก็ได้รับแจ้งจากทุกโครงการว่า ควรมีการขยายเวลา และ

จัดช่วงเวลาวิจัยเป็นช่วงปิดเทอมของชั้นปีที่ 3 หรืออาจจัดในช่วงชั้นปีที่ 4 ชุดโครงการพิจารณาเห็นว่าแต่ละหลักสูตรสาขาวิชา ต่างมีเหตุผลเป็นของตนเองเช่น ดัดฝึกงานทั้งเทอม หรือขณะเรียนอยู่ชั้นปี 3 ยังไม่ได้เรียนกระบวนวิชาวิจัย จึงควรจัดไว้ในชั้นปี 4 จึงได้สรุปการเปิดรับข้อเสนอโครงการไว้ 2 รอบ (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 แผนการเปิดรับทุน CBPUS

ปฏิทินกิจกรรม		
กิจกรรม	รอบที่ 1	รอบที่ 2
ประชาสัมพันธ์	มิถุนายน	กันยายน
ส่งข้อเสนอโครงการ	กรกฎาคม	ตุลาคม
- ปรับข้อเสนอโครงการ	สิงหาคม	พฤศจิกายน
- อบรมหลักคิงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น		
เซ็นสัญญา	กันยายน	ธันวาคม
การติดตามหนุนเสริม	กันยายน-กุมภาพันธ์	ธันวาคม-พฤษภาคม
รายงานความก้าวหน้าระยะที่ 1	พฤศจิกายน	กุมภาพันธ์
- ปิดโครงการ	กุมภาพันธ์	พฤษภาคม
- รายงานความก้าวหน้าระยะที่ 2		

ด้านการเขียนรายงานวิจัย

ตามที่ชุดโครงการได้จัดรูปแบบการบริหารจัดการโครงการนำร่อง กำหนดให้ผู้วิจัยต้องนำเสนอรายงานความก้าวหน้าตามรูปแบบที่กำหนดนั้น ได้มีข้อเสนอแนะจากโครงการนำร่องว่า เนื่องจากโครงการดังกล่าวมีช่วงเวลาวิจัยสั้น การรายงานความก้าวหน้า น่าจะเป็นการรายงานการทำกิจกรรมตามข้อเท็จจริง โดยมีอิสระในการจัดรูปแบบการเขียนรายงาน ประเด็นนี้นักศึกษาเห็นว่าเป็นปัญหาในการเขียนรายงานเป็นอย่างมาก เนื่องจากไม่ค่อยมีเวลาให้กับงานวิจัยมากนัก อย่างไรก็ตามฝ่ายให้ทุนได้แสดงความคิดเห็นว่าการจัดทำรายงานความก้าวหน้าเป็นการเตรียมข้อมูลส่วนหนึ่งของรายงานฉบับสมบูรณ์จะช่วยให้นักศึกษาไม่ต้องกังวลเรื่องข้อมูลมาก และยังช่วยประหยัดเวลาในการเรียบเรียงรายงานได้ด้วย

เนื่องจากนักศึกษาโครงการนำร่องส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 ยังไม่ได้เรียนกระบวนวิชาวิจัย ทำให้ขาดประสบการณ์ด้านการวิจัย ส่งผลให้รายงานวิจัยมีการแก้ไขปรับปรุงมากมายทั้งจากเวทีรายงานความก้าวหน้าและเวทีรายงานฉบับสมบูรณ์ พบว่าขาด

ความสอดคล้องกับการนำเสนอซึ่งนักศึกษาสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ได้ดี แต่ไม่ได้นำมาเขียนไว้ในรายงาน

ด้านการติดตามรายงาน

จากการรายงานของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในชุดโครงการพบว่า การติดตามรายงานจากผู้วิจัยโครงการนำร่องนั้นยังไม่ได้เป็นไปตามกำหนดเวลาทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ขาดประสิทธิภาพ และจากผลการดำเนินงานชุดโครงการ ได้พบอุปสรรคปัญหาโดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบการทำรายงานวิจัยของนักศึกษายังไม่อยู่ในรูปแบบเดียวกัน ดังนั้นจึงได้จัดทำคู่มือรูปแบบการจัดทำรายงานการวิจัยขึ้น นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะในการเขียนข้อเสนอโครงการเกณฑ์การประเมินข้อเสนอโครงการ รูปแบบการรายงานความก้าวหน้า ฯลฯ อื่น ๆ ที่จะนำไปใช้ในการบริหารจัดการชุดโครงการ

4. ข้อค้นพบ แนวทางการดำเนินงานในอนาคต และข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบ

หลังจากที่ได้ทดลองสนับสนุนวิจัยโครงการนำร่อง CBPUS ทีมวิจัยได้ข้อค้นพบโครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนโดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ด้านการบริหารจัดการทุน พบว่าการได้มาของตัวแทนโครงการนำร่องนั้นยังไม่สะท้อนกับความเป็นจริง เพราะเป็นการติดต่อโดยตรงกับกับอาจารย์แต่ละกลุ่มสาขาเนื่องจากชุดทุน CBPUS มีระยะเวลาดำเนินการที่จำกัดและเห็นว่า การศึกษาโครงการนำร่องเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมกับชุมชนของนักศึกษา ภายใต้กรอบการบริหารจัดการที่ชุดทุนต้องการจัดระเบียบวิธีวิจัยอย่างมีแบบแผน ดังนั้นการกำหนดเกณฑ์การรับข้อเสนอโครงการวิจัยให้ชัดเจนเกี่ยวกับเงื่อนไขเวลาดำเนินการ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะรับทุนแล้วประกาศรับอย่างเป็นทางการที่ทีมวิจัยจะได้ข้อมูลความสนใจงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจากหลาย ๆ สถาบันการศึกษา

ส่วนการบริหารจัดการเกี่ยวกับเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการ กรณีการจัดผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาข้อเสนอโครงการนั้น ชุดโครงการได้ขอให้อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการนำร่องทุกโครงการร่วมพิจารณาข้อเสนอโครงการของอีกฝ่ายหนึ่ง จึงไม่ได้ศึกษาการได้มาของผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างไรก็ตามทีมวิจัยได้ข้อเสนอแนะจากการประชุมระดมความคิดเห็นอาจารย์จากกลุ่มสาขาวิชาต่าง ๆ ว่าการกำหนดระดับคุณวุฒิของอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒินั้นเป็นเรื่องสำคัญตำแหน่งทางวิชาการของผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องไม่ต่ำกว่ากัน เช่น อาจารย์ผู้เสนอขอทุนมีตำแหน่งทางวิชาการเป็น รองศาสตราจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์

ข้อเสนอดังกล่าวเป็นข้อค้นพบให้กับทีมวิจัยว่า ควรมีการกำหนดคุณวุฒิของผู้ทรงคุณวุฒิไว้เป็นแนวปฏิบัติของชุดทุนด้วย

แนวทางการดำเนินงานในอนาคต

ผลการดำเนินงานชุดโครงการ ได้สรุปผลแนวทางการบริหารจัดการชุดโครงการ (ภาคผนวกที่ 11) ได้พบอุปสรรคปัญหาในการทำรายงานวิจัยของนักศึกษาว่าไม่เป็นรูปแบบเดียวกัน นั้น จึงได้จัดทำคู่มือรูปแบบการจัดทำรายงานการวิจัยขึ้น (ภาคผนวกที่ 12 - ภาคผนวกที่ 15) เพื่อให้เกิดความสะดวกในการเขียนรายงาน และเป็นรูปแบบเดียวกันทุกหมวดชุดโครงการ

แนวทางการบริหารจัดการที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

การศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุนทุนวิจัย เพื่อท้องถิ่นในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทีมวิจัยได้บทเรียนระหว่างดำเนินการวิจัยว่า ถึงแม้ทีมวิจัยจะได้ข้อมูลโครงสร้างการบริหารจัดการฯ โดยการศึกษาจากโครงการนำร่อง แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า การได้มาของผู้รับทุนจะมาจากกระบวนการประชาสัมพันธ์ทุน จึงเป็นข้อจำกัดที่ทีมวิจัยยังไม่ได้ความหลากหลายของกลุ่มสาขาที่อาจมีความสนใจงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น อันเป็นเป้าหมายหลักที่ชุด CBPUS ต้องการให้นักศึกษาหันมาสนใจงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมากขึ้น

สำหรับขั้นตอนการวางแผนเปิดรับทุนและกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานของนักวิจัย จะมีส่วนสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับชุมชนเป็นอย่างมาก เพราะนักวิจัยต้องใช้เวลาในการลงพื้นที่ เริ่มตั้งแต่การทำความรู้จัก สร้างความคุ้นเคย การคิดโจทย์วิจัยร่วมกัน การวางแผนการทำงานร่วมกัน ซึ่งขั้นตอนเหล่านี้อาจใช้เวลามากพอสมควร เพราะนักศึกษายังขาดประสบการณ์ เข้าชุมชน ต้องอาศัยผู้เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ พี่เลี้ยงวิจัย อบต. อสม. นักวิจัยในพื้นที่ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้นำชุมชน

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาปริญญาตรีที่อยู่ในข่ายการพิจารณาให้ได้รับทุนวิจัยนั้น จะศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 และในช่วงเวลาดังกล่าวนักศึกษาติดภาระการฝึกงานด้วย ดังนั้นการจัดเวลาตามแผนการดำเนินการวิจัย (ตารางที่ 4) จึงเป็นเวลาที่เหมาะสมกับนักศึกษาแล้ว นักศึกษาที่สนใจขอรับทุนนับว่ามีใจรักเป็นทุนเดิมเพียงแต่เพิ่มความรับผิดชอบนอกเวลาให้มากขึ้น จะช่วยให้การวิจัยนั้นไปสู่เป้าหมายการวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้ในระดับการมีส่วนร่วมที่ระดับ 2 ถึง 3 อย่างแน่นอน ผลการศึกษาได้เห็นการมีส่วนร่วมกับชุมชนบ้าง ถึงแม้ว่าจะไม่ครบทุกกลุ่มก็ตาม แต่ก็ได้สะท้อนถึงการได้สัมผัสกับชุมชนว่าขณะดำเนินการวิจัยได้รับความรัก ความเอื้ออาทร

จากชุมชนเป็นอย่างมากความรู้สึกนี้จะเป็นตัวเชื่อมระหว่างนักศึกษากับชุมชนให้เกิดการมีส่วนร่วมในงานวิจัยต่อไปได้

ทีมวิจัย CBPUS มีความเชื่อว่าชุมชนจะได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมของทั้ง 2 ฝ่าย หากแต่ละฝ่ายมีความเชื่อมั่นและยอมรับซึ่งกันและกัน ชุมชนไม่มองว่านักศึกษา นักวิชาการ เป็นผู้มาเอาประโยชน์จากชุมชน และให้โอกาสพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สำหรับฝ่ายนักวิจัยก็ต้องไปในฐานะผู้รู้ในเชิงวิชาการ พร้อมทั้งจะช่วยแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับชุมชน โครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุนทุน CBPUS เป็นเครื่องมือแนะนำการดำเนินการตามขั้นตอนที่ได้นำข้อค้นพบ อุปสรรคและปัญหาต่าง ที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการวิจัยมาจัดเป็นโครงสร้าง (ภาพที่ 8) ที่เหมาะสม หากขาดความร่วมมือจากชุมชนและฝ่ายนักวิจัย โครงสร้างดังกล่าวจะไม่ช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนได้เลย

หลังจากที่การดำเนินงานได้สิ้นสุดลง ทีมวิจัยชุดโครงการมีความเห็นร่วมกันว่าการสานต่อโครงการดังกล่าวต่อไป จะเป็นการให้โอกาสแก่นักศึกษา เรียนรู้กระบวนการวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ดังที่กล่าวมาแล้วในเบื้องต้นว่าส่วนใหญ่นักศึกษาจะคุ้นเคยกับการวิจัยในห้องปฏิบัติการ แต่สำหรับโครงการ CBPUS นักศึกษาที่ร่วมโครงการนำร่องได้ร่วมกันถอดบทเรียน หลังปิดโครงการนำร่อง ซึ่งนักศึกษาได้ให้ข้อคิดเห็นถึงความสัมพันธ์ที่ดีที่มีต่อชุมชน ที่เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้รู้ในเชิงวิชาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งสองทางสามารถบูรณาการใช้ได้ในชีวิตประจำวัน เกิดการต่อยอดงานวิจัยในพื้นที่ในระดับปริญญาโท หรืออาจเป็นการทำงานร่วมกับชุมชนในโครงการใดโครงการหนึ่งได้ ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กองทุนสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น. 2551. “เกณฑ์การพิจารณา.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

<http://www.vijai.org/support>. (21 ตุลาคม 2551).

คะเนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ. 2545. ตัวอย่างเทคนิคการมีส่วนร่วมของประชาชนและ

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพมหานคร.

โครงการสนับสนุน. 2551. “เกณฑ์การพิจารณา.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

<http://www.cbmag.org>. (31 พฤษภาคม 2551).

โครงการ IRPUS. 2551. คู่มือการขอรับทุนโครงการ IRPUS.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2551. “หลักสูตร.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

<http://research.pcm.ac.th>. (10 กรกฎาคม 2551).

มหาวิทยาลัยแม่โจ้. 2551. “หลักสูตร.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

<http://www.mju.ac.th>. (22 พฤษภาคม 2551).

มหาวิทยาลัยพายัพ. 2551. “หลักสูตร.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

<http://www.payap.ac.th>. (26 พฤษภาคม 2551).

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. 2551. “หลักสูตร.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

<http://www.cmru.ac.th>. (28 พฤษภาคม 2551).

มหาวิทยาลัยยอนกกล้าปาง. 2551. “หลักสูตร.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

<http://www.yonok.ac.th>. (27 พฤษภาคม 2551).

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ลำปาง. 2551. “หลักสูตร.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

<http://www.lpc.rmutl.ac.th>. (29 พฤษภาคม 2551).

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2551. “หลักสูตร.” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

<http://mis.chiangmai.ac.th/cmumis>. (23 พฤษภาคม 2551).

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1 แบบฟอร์ม ข้อเสนอโครงการวิจัยนำร่อง

ข้อเสนอโครงการวิจัยนำร่อง
เพื่อขอรับทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี
ประจำปี 2552

1. ชื่อโครงการ

(ไทย)

.....

(อังกฤษ)

.....

2. ผู้เสนอโครงการ

หัวหน้าโครงการ (อาจารย์)

ชื่อ-สกุล.....

หน่วยงาน.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail

ผู้ร่วมโครงการ (นักศึกษา)

ชื่อ-สกุล.....

หน่วยงาน.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....

E-mail

3. โครงการนี้เคยได้รับทุนสนับสนุนโครงการจากแหล่งทุนอื่นหรือไม่

☐ เคย.....แหล่งทุน.....

☐ ไม่เคย.....

4. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

.....

.....

.....

5. วัตถุประสงค์วิจัย

.....

.....

6. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

.....

.....

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารอ้างอิง

.....

.....

8. ระเบียบวิธีวิจัย

.....

.....

.....

9. ขอบเขตของการวิจัย

พื้นที่วิจัย และชุมชน

.....

ผู้แทนชุมชน

.....

10. เครื่องมือในการทำวิจัย

.....

.....

11. แผนการดำเนินงานตลอดโครงการ

ลำดับ	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน วิธีการ ดำเนินงาน	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ	ช่วงเวลา ดำเนินการ
		1.				
		2.				

12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....

.....

.....

.....

13. งบประมาณ

ค่าตอบแทน สำหรับนักวิจัย	บาท
ค่าวัสดุ	บาท
ค่าใช้สอย	บาท
ค่าเดินทาง	บาท
รวมงบประมาณทั้งโครงการ	บาท

14. สถานที่ทำวิจัย

.....

15. ระยะเวลาในการทำวิจัย

.....

16. ประวัติคณะผู้วิจัย (ผู้ร่วมโครงการทุกท่าน)

.....

ลงชื่อ

() อาจารย์หัวหน้าโครงการ

ลงชื่อ

() นักศึกษาผู้ร่วมโครงการ

โครงการ “.....”
.....”

งบประมาณโครงการ

หมวด	ยอดเงินต่อหน่วยรายการ		ยอดรวม	ยอดรวม
ก. ส่วนที่โครงการบริหาร	รายละเอียด	หน่วย	แต่ละกิจกรรม	แต่ละหมวด
1. หมวดค่าตอบแทน				
1.1 ค่าตอบแทนนักศึกษา 1 คน 5,000 บาท ตลอดโครงการ		บาท		
หรือนักศึกษา >1 คน 9,000 บาท ตลอดโครงการ		บาท		
1.2 ค่าตอบแทนอาจารย์ที่ปรึกษา 3,000 บาท		บาท		
รวมค่าตอบแทน				
2. หมวดค่าจ้าง				
2.1 ค่าจ้างถอดเทป		ม้วน		
2.2				
รวมค่าจ้าง				
3. หมวดค่าใช้สอย				
3.1 กิจกรรมชุมชนทำความเข้าใจ				
- ค่าอาหารและอาหารว่าง (80 บาท * คน*ครั้ง)	จำนวน.....คน	คนxครั้ง		
- ค่าถ่ายเอกสาร (..... บาท * ครั้ง)	ค่าถ่ายเอกสาร			
- ค่าบำรุงสถานที่				
- ค่าล้างอัดภาพ				

3.2 เวทีคืนข้อมูลชุมชน				
- ค่าอาหารและอาหารว่าง (80 บาท *คน*ครั้ง)	จำนวน.....คน	คนxครั้ง		
- ค่าถ่ายเอกสาร	ค่าถ่ายเอกสาร			
- ค่าบำรุงสถานที่				
- ค่าล้างอัดภาพ				
3.3 ค่าเดินทางติดต่อประสานงาน (..... บาท* ครั้ง)		บาท		
3.4 ค่าจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์				
รวมใช้สอย				
4. หมวดค่าวัสดุ				
4.1 ค่าวัสดุอุปกรณ์		บาท		
		บาท		
รวมวัสดุ				
รวมงบดำเนินการ				
รวมทั้งสิ้น				

เอกสารแนบท้ายข้อเสนอโครงการ

ภาคผนวกที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการนำร่อง

ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการนำร่อง CBPUS

ขั้นตอน	ชุมชน	นักศึกษา/อาจารย์ที่ ปรึกษา	ผู้ดูแล CBPUS	ระยะเวลา
1. ที่มาของโจทย์	1.ร่วมเวทีพบปะ แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นกับชุมชน 2. โจทย์ของ ชุมชน	ลงพื้นที่พบชุมชน แจ้งให้ทราบและลง พื้นที่	ประสานงานเพื่อให้ นักศึกษา/ชุมชนพบปะ แลกเปลี่ยนกับชุมชน -	ส.ค. 2551
2.การเสนอขอทุน	-	เสนอโครงการตาม โจทย์	รวบรวมและคัดเลือกตาม เงื่อนไขทุน	ส.ค.2551 ถึง 14 ก.ย.2551
3. การพิจารณา ทุน	ชุมชนร่วมเป็น กรรมการ พิจารณา	-	จัดกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาทุน ประกอบด้วย -อาจารย์ -ชุมชน -ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก	15 ก.ย.2551 ถึง 30 ก.ย.2551
4. ประกาศทุน	แจ้งชุมชนทราบ	แจ้งอาจารย์/ นักศึกษา	สรุปผลจากกรรมการและ ประกาศให้ผู้ที่ได้รับทุน ทราบเพื่อทำสัญญารับทุน	ไม่เกินวันที่ 7ต.ค.2551
5. การทำสัญญา	-	อาจารย์/นักศึกษา ทำสัญญารับทุน	ชี้แจงหลักเกณฑ์การทำ สัญญา/มอบสำเนาฉบับ ให้ภายหลังที่ลงนามครบ แล้ว	15 ต.ค.2551

ขั้นตอน	ชุมชน	นักศึกษา/อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ดูแล CBPU	ระยะเวลา
6. การทำข้อตกลงร่วมวิจัยกับชุมชน	ชุมชนรับทราบข้อตกลง/ลงนาม	อาจารย์/นักศึกษา รับทราบข้อตกลง/ลงนาม	ผู้บริหารชุด CBPU รับทราบ/ ลงนาม	หลังจากทำสัญญาภายใน ค.ศ.2551
7. ดำเนินการ	ร่วมวิจัย	ร่วมวิจัย	➢ การติดตามการดำเนินงานของผู้รับทุน ➢ รายงานความก้าวหน้าของทุน ➢ รายงานความก้าวหน้าโครงการ (ค.ศ.2552)	ค.ศ.2551 ถึง มี.ค.2552
8. สรุป/ประเมินผล	ร่วมเวทีเสนอผลการวิจัย	นำเสนอผลวิจัย/รายงาน	➢ ประสานงานจัดนำเสนอ ➢ ติดตามเล่มรายงาน ➢ สรุปโครงการ	มี.ค.2552 ถึง เม.ย.2552

ภาคผนวกที่ 3 แบบประเมินโครงการวิจัย

แบบประเมินโครงการวิจัย CBPUS

ชื่อโครงการ.....

เกณฑ์การประเมิน	คะแนน		ข้อคิดเห็น
	เต็ม	ผลการประเมิน	
1. ปัจจัยการวิจัย (Input) 1.1 แบบการมีส่วนร่วมของ ชุมชน 1.2 มีอาจารย์รับผิดชอบ โครงการ 1.3 ระยะเวลาวิจัย 1.4 หัวข้อวิจัยมีความสำคัญและเป็นปัญหาของชุมชน 1.5 วัตถุประสงค์ของการวิจัยมีความชัดเจน - เป็นงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น - ผลการวิจัยมีประโยชน์ต่อชุมชนสามารถนำไปขยายผลได้ - ช่วยพัฒนาศักยภาพนักศึกษาด้านการวิจัยชุมชน 1.6 โครงสร้างคณะผู้ทำงานวิจัยมีความเหมาะสม - อาจารย์อยู่ในสาขาที่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ทำ - อาจารย์มีประวัติงานวิจัยที่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ทำ - จำนวนนักศึกษาร่วมโครงการ 1.7 งบประมาณมีความเหมาะสมต่อกิจกรรม 2. กระบวนการวิจัย (Process) 2.1 มีลำดับขั้นตอนการวิจัยที่ชัดเจน เหมาะสม 2.2 มีแผนการทำงานร่วมกับชุมชนอย่างชัดเจน 2.3 มีการนำความรู้ทางวิชาการไปใช้ในกระบวนการวิจัย 3. ผลผลิตการวิจัย (Output) 3.1 ชุมชนได้รับคำตอบโจทย์วิจัย หรือแก้ปัญหาให้กับชุมชนได้ 3.2 นักศึกษาเรียนรู้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น 3.3 ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ผู้วิจัยกับชุมชน 3.4 ได้องค์ความรู้ในการนำไปเผยแพร่ให้กับชุมชนต่อไป 4. ผลกระทบของโครงการวิจัย (impact) 4.1 การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน 4.2 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาชุมชน 4.3 การบริหารจัดการความรู้ผลงานวิจัยและภูมิปัญญาไปสู่การใช้ประโยชน์			

ลงชื่อ

()

ผู้ประเมิน โครงการ

ภาคผนวกที่ 4 แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการนำร่อง

แบบฟอร์มจัดทำแผนปฏิบัติการของโครงการนำร่อง

โครงการ “.....”
หัวหน้าโครงการ (นาย/นาง/นางสาว) ภาควิชา.....
คณะ..... มหาวิทยาลัย.....

รายละเอียดกิจกรรม(Action Plans)

ลำดับ	กิจกรรม / ขั้นตอน	วัตถุประสงค์	ระยะเวลา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ตัวชี้วัด	งบประมาณ
1.						
2.						
3						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

ภาคผนวกที่ 5 แบบสัญญาโครงการวิจัย

โครงการ “การศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่น
ในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี”

ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายท้องถิ่น

สัญญาสนับสนุนนักศึกษาระดับปริญญาตรี เลขที่.....

สัญญานี้ทำขึ้น ณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่.....ระหว่าง โครงการ “การศึกษาโครงสร้าง
การบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี” โดย รศ.ดร.จิราพร ตยติวุฒิกุล ตำแหน่ง หัวหน้าโครงการ ซึ่งต่อไปในสัญญานี้
เรียกว่า “ตัวแทนผู้ให้ทุน” ฝ่ายที่หนึ่ง และนาย/นาง/

นางสาว.....

ตำแหน่ง.....สังกัดภาควิชา.....

คณะ.....มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ บัณฑิตประจำตัวข้าราชการ

เลขที่.....วันที่ออกบัตร.....วันที่

หมดอายุ.....ออกให้โดย.....ซึ่งต่อไปในสัญญานี้

เรียกว่า “อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุน” ฝ่ายที่สอง และนาย

นางสาว.....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....

หมู่.....ซอย.....ถนน.....แขวง/

ตำบล.....เขต/อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....บัตรประชาชน

เลขที่.....วันที่ออกบัตร.....วันที่

หมดอายุ.....ออกให้ ณ ที่ว่าการเขต

อำเภอ.....ซึ่งต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “นักศึกษาผู้รับทุน” ฝ่ายที่สาม ทั้ง

สามฝ่ายได้ตกลงกันโดยมีข้อความต่อไปนี้

ข้อ 1 ตัวแทนผู้ให้ทุนตกลงให้ทุนแก่ผู้รับทุนสำหรับทุนอุดหนุนการวิจัยระดับปริญญาตรี
ของนักศึกษาผู้รับทุนชื่อ นาย/นาง/นางสาว.....ประจำภาควิชา.....ปี
การศึกษา.....มีกำหนดระยะเวลา นับตั้งแต่วันที่.....ถึง
วันที่.....ในวงเงินไม่เกิน.....บาท (.....)

ข้อ 2 ตัวแทนผู้ให้ทุนตกลงจ่ายเงินอุดหนุนตามสัญญานี้แก่อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุน/
นักศึกษาผู้รับทุน เพื่ออุดหนุนแก่นักศึกษาผู้ได้รับทุน ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

2.1 นักศึกษาผู้รับทุนจะได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย ในวงเงินไม่เกิน.....**ควรระบุ**
จำนวน.....บาท (.....)

2.2 อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุนจะได้รับเงินค่าตอบแทนในวงเงิน 3,000 บาท (สาม พันบาทถ้วน)

ข้อ 3 ตัวแทนผู้ให้ทุนตกลงอนุมัติให้ทุนอุดหนุนการวิจัย ตามข้อ 2 โดยตัวแทนผู้ให้ทุนจะ
จ่ายให้กับผู้รับทุนในวงเงินดังกล่าว เป็นรายการ ดังนี้

- 3.1 เงินค่าวัสดุ / ค่าใช้สอยสำหรับโครงการฯ เบิกจ่ายโดยมีหลักฐานการอนุมัติ
และเบิกจ่ายตามที่กำหนดไว้โดยโครงการฯ สามารถดำเนินการขออนุมัติและ
เบิกจ่ายได้ หลังจากลงนามในสัญญา
- 3.2 ค่าตอบแทนอาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุน เบิกจ่ายภายใน 30 วันหลังจากที่ผู้รับทุน
และนักศึกษาผู้รับทุนจัดส่งรายงานผลการศึกษาและรายงานการค้นคว้าวิจัย
ฉบับสมบูรณ์

ข้อ 4 ในการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนอุดหนุนการวิจัย ตัวแทนผู้ให้ทุน มอบหมายให้
อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุนคือ นาย/นาง/นางสาว.....
ตำแหน่ง.....เป็นผู้รับผิดชอบ ดูแลการใช้จ่ายเงินทุนของนักศึกษา ให้เป็นไปตาม
วัตถุประสงค์และรายละเอียดตามที่ปรากฏอยู่ในสัญญาฉบับนี้ และผู้รับทุนต้องควบคุมการใช้จ่าย
เงินทุนให้เป็นไปอย่างประหยัดและเป็นไปตามระเบียบการเงินและพัสดุที่ผู้ให้ทุนกำหนด ตลอดจน
เตรียมหลักฐานการเงินและบัญชีการจ่ายเงิน **รายงานการใช้จ่ายเงิน(ตามรูปแบบที่กำหนด)**เพื่อให้
ผู้ให้ทุนตรวจสอบได้ทุกโอกาส และเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการให้ทุน หรือยกเลิกสัญญาให้ทุน **หรือ**
หากมีเงินเหลือจ่ายเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้ว **อย่างใดอย่างหนึ่ง** ผู้รับทุนจะต้องคืนเงินที่เหลือให้แก่
ผู้รับทุนภายใน 30 วัน อนึ่ง ภาควิชา/สาขาวิชาที่เป็นต้นสังกัดของผู้รับทุน และนักศึกษาผู้รับทุน
จะต้องไม่หักเงินทุนที่ได้รับจากโครงการฯ เป็นค่าใช้จ่ายทางอ้อม (indirect overhead cost) ใด ๆ ทั้งสิ้น

ข้อ 5 อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุน/และนักศึกษาผู้รับทุน จะต้องปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง
เกณฑ์ และข้อกำหนดที่บังคับใช้อยู่ในวันที่ทำสัญญานี้ โดยเคร่งครัด และให้ถือว่าเป็นระเบียบ
กฎเกณฑ์และข้อกำหนดดังกล่าวเป็นเงื่อนไขส่วนหนึ่งของสัญญานี้

ข้อ 6 อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุน จะต้องควบคุมดูแลให้นักศึกษาผู้รับทุนส่งรายงานผล
การศึกษาและรายงานความก้าวหน้าของการค้นคว้าวิจัยของนักศึกษาผู้รับทุนหลังจากทำสัญญา**รับ**
ทุน 3 เดือน

ข้อ 7 อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุน/นักศึกษาผู้รับทุนจะต้องส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์
เมื่อสิ้นสุดโครงการฯ จำนวน 3 ชุด พร้อม CD ให้แก่ โครงการ “การศึกษาโครงสร้างการบริหาร
จัดการและรูปแบบการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญา
ตรี”

ข้อ 8 ในการโฆษณาเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารอันเกี่ยวกับผลงานของงานวิจัยตามโครงการ ในสิ่งตีพิมพ์ใดหรือสื่อใดในแต่ครั้ง อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาผู้ได้รับทุนจะต้องระบุ ข้อความว่า “งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจาก โครงการ “การศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการ และรูปแบบการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี” ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายท้องถิ่น หรือ “ This research has been financially supported by the Subproject: Community Based Projects for Undergraduate Students under the sponsorship of the Thailand Research Fund, community-based research division” และส่งสำเนาของสิ่งที่ได้เผยแพร่ขึ้นให้แก่ผู้ให้ทุนด้วย

ข้อ 9 อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุนยินยอมให้ตัวแทนผู้ให้ทุนบอกเลิกสัญญาและระงับการให้ เงินทุนอุดหนุนตามสัญญานี้ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุนจะไม่เรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ ทั้งสิ้น ใน กรณีต่อไปนี้

8.1 อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุนและนักศึกษาผู้รับทุนหยุดดำเนินการศึกษาค้นคว้าวิจัย โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

8.2 อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุนและนักศึกษาผู้รับทุนผิดเงื่อนไขในการรับทุนอุดหนุน **การทำวิจัยเพื่อการศึกษา**

8.3 อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุนและนักศึกษาผู้รับทุน ไม่ส่งผลการศึกษาวิจัย และรายงาน ความก้าวหน้าของการค้นคว้าวิจัยตามกำหนด โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ตัวแทน ผู้ให้ทุน ได้รับทราบ

8.4 ในการบอกเลิกสัญญานั้น ตัวแทนผู้ให้ทุนจะต้องมีหนังสือถึงอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้รับทุน/นักศึกษาผู้รับทุน พร้อมระบุเหตุแห่งการบอกเลิกสัญญา และอาจารย์ที่ ปรึกษาผู้รับทุน/นักศึกษาผู้รับทุน จะต้องยุติการเบิกจ่ายค่าวัสดุและอุปกรณ์การ วิจัย พร้อมคืนวัสดุอุปกรณ์ทั้งหลายที่อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุน/นักศึกษาผู้รับทุน ได้จัดซื้อด้วยทุนทรัพย์ของ โครงการฯ ให้แก่ตัวแทนผู้ให้ทุนทั้งหมด

ข้อ 9 อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุนและนักศึกษาผู้รับทุนยินยอมและตกลงให้ตัวแทนผู้ให้ทุน ทรงไว้ซึ่งสิทธิที่จะระงับการให้ทุนหรือให้เงินอุดหนุนเพียงบางส่วนแก่อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุน และนักศึกษาผู้รับทุน ในกรณีที่ตัวแทนผู้ให้ทุน ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานกองทุน สนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายท้องถิ่นไม่เพียงพอ

ข้อ 10 กรรมสิทธิ์และ/หรือสิทธิในผลงานค้นคว้าและวิจัยตามสัญญานี้ ให้ตกเป็น กรรมสิทธิ์ของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายท้องถิ่น และ/หรือของ หน่วยงานที่เข้าร่วมในงานค้นคว้าและวิจัย ส่วนผลประโยชน์ซึ่งเกิดจากการนำผลการวิจัยและ พัฒนาไปใช้ในเชิงพาณิชย์ ให้แบ่งกันระหว่างโครงการ “การศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการและ

รูปแบบการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี” กับ อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุน

ข้อ 11 อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุนจะต้องควบคุมดูแลให้นักศึกษาผู้รับทุนทำการศึกษาค้นคว้า และวิจัยตามสัญญาด้วยความวิริยะอุตสาหะให้สำเร็จผลได้สมความมุ่งหมายของโครงการ “การศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงาน วิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี” หากเกิดอุปสรรคไม่สามารถทำการศึกษาค้นคว้า และวิจัยตาม สัญญานี้ให้แล้วเสร็จได้ด้วยประการใดก็ดี หรือมีความประสงค์จะยุติการศึกษาดังสัญญานี้ อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุนและนักศึกษาผู้รับทุนจะต้องรับรายงานให้ตัวแทนผู้ให้ทุนได้รับทราบ ทันทที และการยุติหรือยกเลิกการศึกษาดังสัญญานี้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารโครงการ “การศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุนทุน วิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี”

กรณีที่นักศึกษาผู้ได้รับทุนยุติหรือยกเลิกการศึกษา ค้นคว้า วิจัยหรือต้องพ้นสภาพการเป็น นักศึกษาดังสัญญานี้ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร นักศึกษาผู้รับทุนจะต้องชดใช้เงินตามจำนวนที่ ได้รับจากโครงการฯ ภายในระยะเวลาที่โครงการฯ กำหนดพร้อมทั้งดอกเบี้ยร้อยละ 15 บาทต่อปี ในกรณีที่ผิดนัดไม่ชำระหนี้ดังกล่าว

ข้อ 12 เอกสารสำหรับแนบท้ายสัญญานี้ให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของสัญญานี้ ความใดใน เอกสารแนบท้ายสัญญาขัดแย้งกับข้อความในสัญญานี้ ให้ใช้ข้อบังคับ และในกรณีที่ เอกสารแนบท้ายสัญญาขัดแย้งกันเอง ให้ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการบริหารโครงการ “การศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงาน วิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี”

สัญญานี้จัดทำขึ้นสามฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน คู่สัญญาทั้งสามฝ่ายได้อ่านและเข้าใจ ข้อความในสัญญา และเอกสารแนบท้ายสัญญานี้โดยตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อ ไว้เป็นสำคัญต่อ หน้าพยาน โดยตัวแทนผู้ให้ทุน อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุน และนักศึกษาผู้รับทุน ต่างยึดถือไว้ฝ่ายละ หนึ่งฉบับ

.....ตัวแทนผู้ให้ทุน (ฝ่ายที่หนึ่ง)
(.....รศ.ดร.จิราพร ตยวุฒิมิกุล.....)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาผู้รับทุน (ฝ่ายที่สอง)
(.....)

.....นักศึกษาผู้รับทุน (ฝ่ายที่สาม)
(.....)

.....พยาน
(.....)

.....พยาน
(.....)

ภาคผนวกที่ 6 แบบการเขียนรายงานความก้าวหน้า

โครงการ “การศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี”

แบบฟอร์มรายงานความก้าวหน้า

รายงานความก้าวหน้ามี 2 ส่วน ให้จัดทำให้ครบ นำส่งจำนวนเล่ม ตามปรากฏในสัญญา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลโครงการ

ชื่อโครงการ:

เลขที่โครงการ:

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ:

เริ่มเมื่อวันที่ เดือน พ.ศ.

รายงานความก้าวหน้าวันที่ เดือน พ.ศ.

ส่วนที่ 2 รายงานเนื้อหา ให้รายงานในส่วนเนื้อหาที่มีความยาวพอเหมาะ

หัวข้อในรายงานควรประกอบด้วย

1. บทนำ

หลักการและเหตุผล

โจทย์วิจัย

วัตถุประสงค์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

2. ความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน

3. ตารางสรุปผลการดำเนินงาน

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม	ผลการปฏิบัติงาน	บทเรียน	ผู้รับผิดชอบ

4. งานที่จะทำต่อไป

5. ปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไข

ปัญหาที่เกิดขึ้น	แนวทางแก้ไข

6. ภาคผนวก

a. เอกสารประกอบการรายงานความก้าวหน้า

b. รายงานการเงิน

ภาคผนวกที่ 7 แบบปกรายงานความก้าวหน้า

รายงานความก้าวหน้า

โครงการ

.....

โดย..... และคณะ

เดือน ปี ที่รายงานความก้าวหน้า

ภาคผนวกที่ 8 ข้อมูลประกอบการรายงานฉบับสมบูรณ์

ข้อมูลประกอบการรายงานฉบับสมบูรณ์

ปกนอก

ปกใน

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลโครงการ

ชื่อโครงการ:

เลขที่โครงการ:

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ:

เริ่มเมื่อวันที่1..... เดือน ...พฤศจิกายน.. พ.ศ.2551.

รายงานฉบับสมบูรณ์ วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ส่วนที่ 2 การรายงานผลการดำเนินโครงการ

1. บทนำ

หลักการและเหตุผล

โจทย์วิจัย

วัตถุประสงค์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

2. ทบทวนวรรณกรรม

3. วิธีการดำเนินงาน (รูปภาพประกอบ)

4. ผลการดำเนินงาน (รูปภาพประกอบ)

5. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

- ปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไข

ปัญหาที่เกิดขึ้น	แนวทางแก้ไข

- บทเรียนการดำเนินงาน

- ข้อเสนอแนะ

6. ภาคผนวก

- ประวัติทีมวิจัยอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษา ทีมวิจัยในชุมชน

- การเงิน

ภาคผนวกที่ 9 เอกสาร การเงิน

(ชื่อโครงการวิจัย).....

ใบรับรองแทนใบเสร็จรับเงิน

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียดรายจ่าย	จำนวนเงิน	หมายเหตุ
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น			

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น (ตัวอักษร).....

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....

ขอรับรองว่ารายจ่ายข้างต้นนี้ไม่อาจเรียกเก็บใบเสร็จรับเงินจากผู้รับได้ และข้าพเจ้าได้จ่ายไปในงานของ.....(ชื่อโครงการ).....โดยแท้จริง

(ลงชื่อ).....

(.....)

...../...../.....

ภาคผนวกที่ 10 ใบสำคัญรับเงินที่ใช้ในโครงการนำร่อง

(ชื่อโครงการวิจัย).....

ใบสำคัญรับเงิน

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ข้าพเจ้า.....

ที่อยู่/สถานที่ทำงาน.....

หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน (หรือบัตรอื่น ๆ).....

ได้รับเงินจาก.....(ชื่อ โครงการวิจัย).....

รายการ	จำนวนเงิน
☐ ค่าเครื่องบินจาก.....ถึง.....	
☐ ค่าเดินทาง.....	
☐ ค่าที่พัก.....วัน (.....บาท/วัน)	
☐ ค่าตอบแทน.....	
☐ ค่าจ้าง.....	
☐ อื่น ๆ.....	
รวมเป็นเงิน	

ตัวอักษร

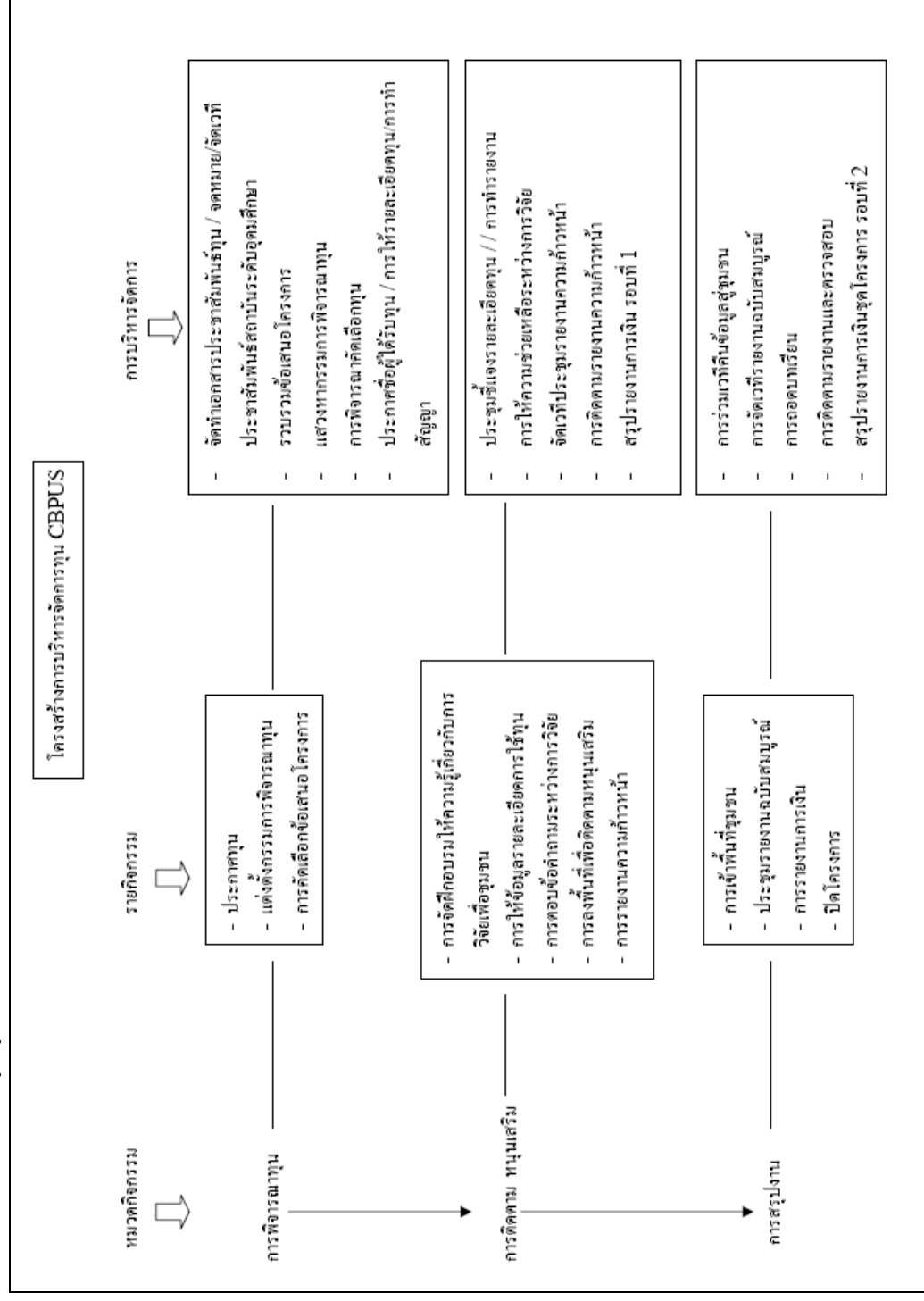
☐ เงินสด

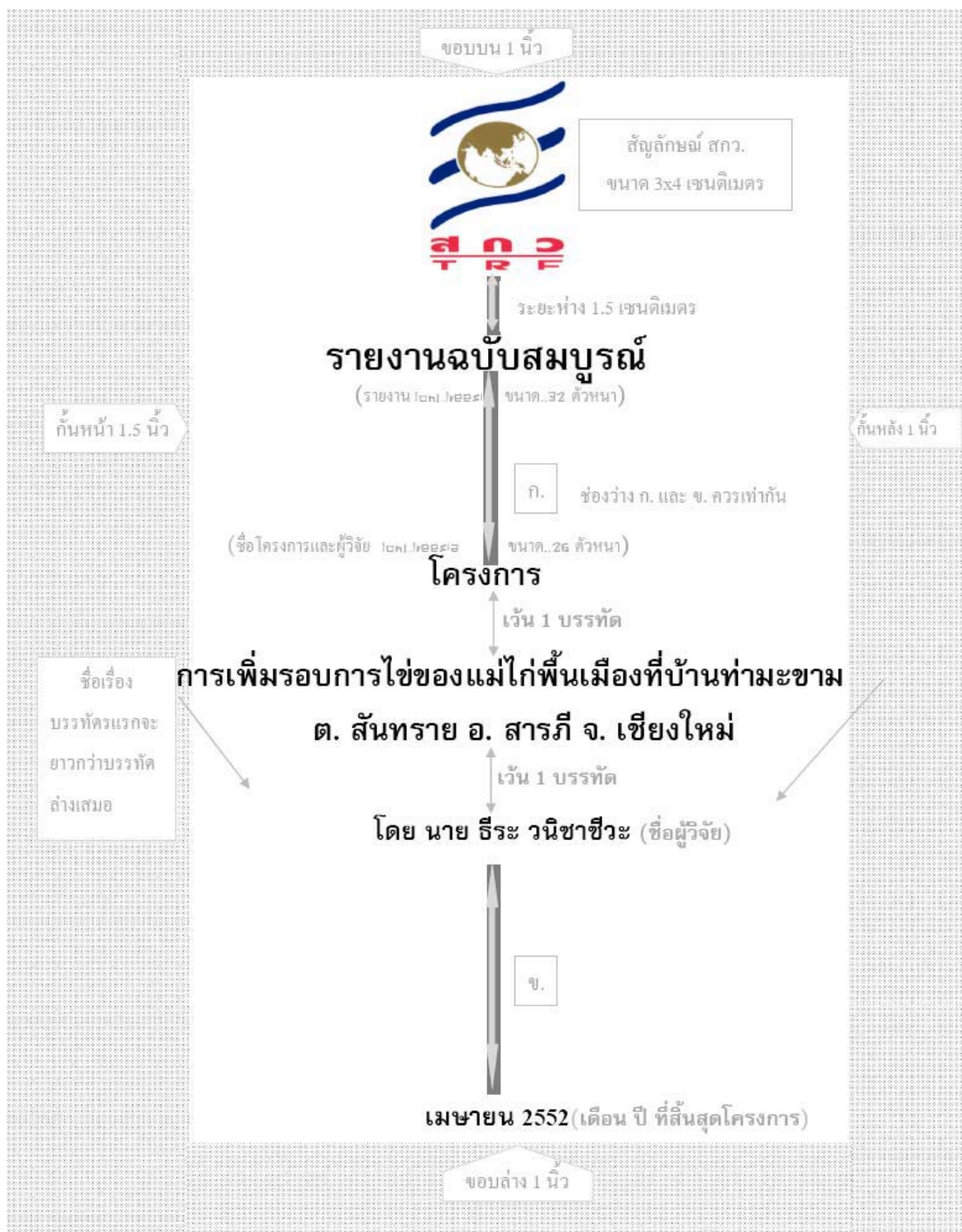
☐ เช็คธนาคาร

ลงชื่อ.....ผู้รับเงิน

ลงชื่อ.....ผู้จ่ายเงิน

ภาคผนวกที่ 11 โครงสร้างการบริหารจัดการชุดทุน CBPUS

ภาคผนวกที่ 13 คู่มือการเขียนรายงานการวิจัย : บทสรุปผู้บริหาร

	เลขหน้าห่างจากขอบบน 1 นิ้ว ก ขอบบน 2 นิ้ว
	(บทสรุปสำหรับผู้บริหาร ๒๗ บรรทัด ขนาด 18 ตัวหนา) บทสรุปสำหรับผู้บริหาร
	↕ เว้น 1 บรรทัด
ย่อหน้า	การเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกรไทยกระทำกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ แทบจะกล่าวได้ว่าที่ใดมีชุมชนที่นั่นย่อมมีไก่ แต่สภาพการเลี้ยงไก่ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คนส่วนใหญ่ยอมรับว่าเป็นการเลี้ยงแบบปล่อยปละละเลย ได้ผลผลิตเป็นลูกไก่ในแต่ละปีเฉลี่ย 20-25 ตัว/แม่เท่านั้น เมื่อคำนึงถึงอาหารโปรตีน พบว่า นับวันแต่จะมีราคาสูงขึ้น ประกอบกับรายจ่ายอื่นๆ ภายในครอบครัวของเกษตรกรมีเพิ่มขึ้นตลอดเวลาตามสภาพการพัฒนาความเจริญของหมู่บ้านนั้นๆ จึงเป็นภาระของรัฐ ที่ควรจะเข้าไปดำเนินการเสนอแนะวิธีการหรือช่วยพัฒนา
กั้นหน้า 1.5 นิ้ว	ความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้มีสภาพดีขึ้น อาหารนับว่าสำคัญยิ่ง ซึ่งควรเน้นทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ สำหรับอาหารโปรตีนที่เกษตรกรหาได้ง่ายและมีราคาถูก คงหนีไม่พ้นผลผลิตที่ได้จากการเลี้ยงไก่ซึ่งมีความคุ้มค่ากับเกษตรกรไทยนานแล้ว
	กั้นหลัง 1 นิ้ว
	↕ เว้น 1 บรรทัด
	ไก่พื้นเมืองในภาคเหนือมีขนาดเล็กกว่าในภูมิภาคอื่นๆ และมีแนวโน้มที่จะเล็กลงอีก เนื่องจากไม่ได้รับความเอาใจใส่จากเกษตรกรเท่าที่ควร เป็นเพราะเกษตรกรปลูกข้าวมีความอุดมสมบูรณ์และได้จากการประกอบอาชีพอื่น เช่น การท่องเที่ยว การค้าขาย การทำเหมืองภาคอื่น การเลี้ยงไก่จึงถูกปล่อยปละละเลยไปมาก เกษตรกรเองก็มักจะนำไก่ที่มีการเจริญเติบโตดี (โตเร็ว) ไปบริโภคหรือจำหน่ายแล้ว ปล่อยให้ไก่ที่มีขนาดเล็ก และไก่แจ้หรือลูกผสมระหว่างไก่ป่าและไก่แจ้ผสมพันธุ์ รวมทั้งการจัดการอย่างอื่นเพื่อช่วยให้แม่ไก่ให้ผลผลิตไข่และจำนวนลูกไก่เพิ่มมากขึ้น เกษตรกรแทบจะไม่ได้นำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง
	↕ เว้น 1 บรรทัด
	ด้วยเหตุผลข้างต้น คณะผู้วิจัย ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี และอาจารย์ที่ปรึกษากับเจ้าหน้าที่ฝ่ายเกษตร (วิชาการ) ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สันทราย จึงได้เสนอโครงการ “การเพิ่มรอบการไข่ของแม่ไก่พื้นเมืองที่บ้านท่ามะขาม ต. สันทราย อ. สารภี จ. เชียงใหม่” ขึ้น โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ภายใต้ชุดโครงการ “การศึกษาโครงสร้างการบริหารจัดการและรูปแบบการสนับสนุนทุนวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการทำงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
1.	หาวิธีการเพิ่มรอบการไข่ของแม่ไก่พื้นเมืองที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติของเกษตรกร
2.	ให้นักศึกษา (ระดับปริญญาตรี) ได้ไปทำวิจัยร่วมกับเกษตรกรในพื้นที่ของเกษตรกร ซึ่งเป็นการเรียนรู้ร่วมกัน
	↕ เว้น 1 บรรทัด
	ตำบลสันทราย อำเภอสารภี ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดเชียงใหม่ มีระยะทางห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ประมาณ 30 กิโลเมตร มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 15.22 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม ตั้งอยู่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำปิง ส่วนใหญ่เป็น
	ขอบล่าง 1 นิ้ว

(การทบทวนวรรณกรรม online ขนาด..1B ตัวหนา)

↑ เว้น 1 บรรทัด

วิถีชีวิตคนไทยกับการเลี้ยงไก่พื้นเมือง (cont. from page 16) ขนาด..16 ตัวหนา)

↑ เว้น 1 บรรทัด

กินหน้า 1.5 นิ้ว

► การเลี้ยงไก่พื้นเมืองของเกษตรกรไทยกระทำกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ แทบจะกล่าวได้ว่าที่ใดมีชุมชนที่นั่นย่อมมีไก่ แต่สภาพการเลี้ยงไก่นั้นแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คนส่วนใหญ่ยอมรับว่าเป็นการเลี้ยงแบบปล่อยปละละเลย หรือที่มักเรียกกันว่า “ไก่เทวดาเลี้ยง” ซึ่งเกษตรกรจะได้ผลผลิตเป็นลูกไก่ในแต่ละปีเฉลี่ยประมาณ 20-25 ตัว/แม่เท่านั้น เมื่อคำนึงถึงด้านอาหารโปรตีน พบว่า อาหารโปรตีนนับวันจะมีราคาสูงขึ้น ประกอบกับรายจ่ายอื่นๆ ภายในครอบครัวของเกษตรกรมีเพิ่มขึ้นตลอดเวลาตามสภาพการพัฒนาความเจริญของหมู่บ้านนั้นๆ จึงเป็นภาระของรัฐ ที่ควรจะไปดำเนินการเสนอแนะวิธีการหรือช่วยพัฒนาความเป็นอยู่ของเกษตรกรเหล่านั้นให้มีความดีขึ้น อาหารนับว่าสำคัญยิ่ง ซึ่งควรเน้นทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ สำหรับอาหารโปรตีนที่เกษตรกรหาได้ง่ายและมีราคาถูก คงหนีไม่พ้น **ไข่ไก่** ได้จากการเลี้ยงไก่ซึ่งมีความคุ้มค่ากับเกษตรกรไทยนานแล้ว

ไก่อ่าน ไก่พื้นเมือง ไก่ไข่ มีคนเลี้ยงอยู่ทั่วไป คือไทยเลย คนที่เลี้ยงไก่ไทยคือ ชาวบ้านไทยที่พูดภาษาไทยถิ่นอีสานหรือชาวบ้านนั้น เดิมคือไปป่า เมื่อมนุษย์ในยุคแรก ๆ ไปหาอาหารในป่าก็เกิดขัดแย้งระหว่างคนกับไก่จึงมีมาขึ้นเป็นลำดับ จนสุดท้ายคนเราได้พัฒนาวิธีการเลี้ยงโดยไม่ตั้งใจ คือปล่อยให้ไก่อยู่นตามประสาไก่ มีเศษอาหารเหลือจากการบริโภคก็หอบยืมให้เป็นอาหารของไก่อ่าง หม่าบัง สัตว์ทั้งสองชนิดนี้จึงเป็นเพื่อนใกล้ชิดของมนุษย์มาแต่โบราณกาล เมื่อใดก็ตามที่มนุษย์อยากกินไก่ ก็จับเอามาเชือดเป็นอาหาร นานเข้าก็พัฒนาไปเป็นไก่ชน เพราะไก่ชนหรือไก่อุ้มี่สัญชาตญาณลึกๆ ในความเป็นนกผู้ ชอบประลองกำลังกันเอง จึงกลายเป็นกีฬาไก่ชนไปในที่สุด สำหรับไก่อ่านนั้น ในสมัยต่อมาได้กลายเป็นกระปุกออมสินเคลื่อนที่ของชาวบ้าน เมื่อต้องการเงินทองไปซื้อข้าวซื้อของ เมื่อโรงเรียนเปิดเทอม ไม่มีค่าหนังสือ ไม่มีค่าเล่าเรียนลูก ก็จับไก่อ้วไปขายที่ตลาด ได้เงินมาบรรเทาความเดือดร้อน (อภิชัย, 2540)

การเลี้ยงไก่พื้นเมือง เป็นการเลี้ยงสัตว์ขนาดเล็กในระดับหมู่บ้านของเกษตรกรไทยมา เป็นเวลาช้านานหลายชั่วอายุคน ไก่พื้นเมืองเป็นสัตว์เลี้ยงที่ใช้บริโภคในครัวเรือน ถ้าเหลือก็ ขายเป็นรายได้เสริมแบบกระแสรายวัน ไก่พื้นเมืองมีเนื้อแน่น รสชาติหวาน ไขมันต่ำ และราคา ที่ขายได้สูงกว่าไก่เนื้อ แต่การเลี้ยงไก่พื้นเมืองยังมีปัญหาสำคัญ คือ การตายด้วยโรคระบาด และการให้ผลผลิตต่ำเมื่อเทียบกับไก่ที่ผลิตเพื่อการค้า (ไก่เนื้อ ไก่ลูกผสมจากต่างประเทศ ฯลฯ) แต่ปัญหาดังกล่าวนี้ไม่เกินความรู้ความสามารถของนักวิชาการ นักส่งเสริม และ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในการที่จะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว ถ้ามีความเข้าใจกัน แลกเปลี่ยนความ

ขอบล่าง 1 นิ้ว

กันหลัง 1 นิ้ว

วิธีการดำเนินงาน (วิธีการดำเนินงาน font-freeze ขนาด..18 ตัวหนา)

อุปกรณ์ที่ใช้ศึกษา (หัวข้อ font-freeze ขนาด..16 ตัวหนา)

1. แม่ไก่พื้นเมือง ซึ่งเป็นของเกษตรกรเองจำนวน 8 ราย มีจำนวนแม่ไก่ที่กำลังให้ผลผลิต (ไข่) ทั้งหมด 24 ตัว

2. กรงอนุบาลลูกไก่พร้อมหลอดไฟฟ้าขนาด 100 วัตต์ ส่วนกรงแบ่งออกเป็นช่องๆ สำหรับการอนุบาลลูกไก่ที่เกิดจากแต่ละแม่ในระยยะ 1-2 เดือนแรก ก่อนที่จะปล่อยให้ไปหาอาหารกินเองตามธรรมชาติ

3. อาหารสำเร็จรูปสำหรับลูกไก่ในระยะอนุบาล โดยจะใช้ประมาณ 500 กรัมต่อลูกไก่ 1 ตัว

4. ถังใส่น้ำเย็นขนาด 20 ลิตร จำนวน 2 ใบ (ใช้เฉพาะในกลุ่มที่ 3 หรือกลุ่มที่นำแม่ไก่ไปจุ่มน้ำ)

5. **แบบสัมภาษณ์** สำหรับการสำรวจข้อมูลเกษตรกรและข้อมูลสมรรถภาพการผลิตไก่พื้นเมือง

วิธีการศึกษา (หัวข้อ font-freeze ขนาด..16 ตัวหนา)

1) สำรวจเกษตรกรในพื้นที่ว่ามีรายได้เลี้ยงไก่พื้นเมืองตั้งแต่ 4 แม่ขึ้นไป และมีความสนใจที่จะร่วมศึกษาเพื่อเพิ่มรอบการใช้ของแม่ไก่พื้นเมือง จำนวน 4-8 ราย

2) ค่าเงินการศึกษา โดยจะประชุม สัมมนา (จัดเวทีเสวนา) ร่วมกับเกษตรกรผู้กำหนดวิธีการ ซึ่งอาจมีวิธีการดังนี้

2.1) ใช้วิธีการแยกลูกไก่ออกจากแม่ไก่ตั้งแต่จิกไข่เพื่อให้ลูกไก่ประจักษ์ตั้งแต่อยู่ในไข่

2.2 จับแม่ไก่ไปหมั่นขี้

2. ความรู้ใหม่ : สิ่งที่ได้เรียนมาแต่ยังไม่ต้องจำ

ที่เกษตรกรเสนอแนะ (ถ้ามี)

3) บันทึกรายละเอียด และผลที่ได้จากการศึกษา นำไปเปรียบเทียบกับผลการเลี้ยงของเกษตรกรทั่วไป

4) จัดเวทีเสวนาเพื่อคืนข้อมูลให้กับชุมชน หลังจากครบระยะทดลองแล้ว จะดำเนินการ
สัมมนาร่วมกับเกษตรกรเพื่อให้มีการนำไปสู่แผนการปฏิบัติงานของชุมชน หรือ อบต. ต่อไป

ขอบล่าง 1 นิ้ว

ภาคผนวกที่ 16 คู่มือการเขียนรายงานการวิจัย : ภาคผนวก

(ภาคผนวก font..freesia ขนาด..36 ตัวหนา) อยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ

ภาคผนวก

↕ เว้น 1 บรรทัด

- ประวัติที่มวิจัย (อาจารย์ที่ปรึกษาที่ปรึกษา)
- ราย

(เนื้อหา font..freesia ขนาด..16)

ประมวลภาพกิจกรรมชุดโครงการ CBPUS

ภาพการประชุมครั้งที่ 1 ร่วมกับอาจารย์ที่ทำงานกับชุมชน เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2551
ณ ห้องประชุม The Upland Program

ภาพการประชุมครั้งที่ 2 ร่วมกับอาจารย์ที่สนใจเข้าร่วมโครงการนำร่อง เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2551
ณ ห้องประชุม The Upland Program

ภาพการประชุมครั้งที่ 3 เพื่อพิจารณาโครงการนำร่อง เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2551
ณ ห้องประชุม สกว.

ภาพการประชุมเพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการของทุนสนับสนุนนักศึกษาปริญญาตรี IRPUS
เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2551
ณ สำนักงานโครงการ IRPUS คณะวิทยาศาสตร์ มช.

ประมวลภาพ การรายงานความก้าวหน้าของโครงการนำร่อง เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2552
ณ ห้องประชุม The Upland Program

การทำสัญญาโครงการนำร่อง เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2551 ณ ห้อง The Upland Program

การรายงานฉบับสมบูรณ์ เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2552 ณ ห้องประชุม นคร ณ ลำปาง

กิจกรรมถอดบทเรียน โครงการนำร่อง CBPUS เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2551 ณ โรงแรม เชียงใหม่ แกรนด์วิว